

Návrh koncepce rozvoje kultury v Podhostýnském mikroregionu na bázi spolupráce aktérů

Bc. Nikola Václavíková

Diplomová práce
2017

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Nikola Václavíková**
Osobní číslo: **M15932**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Návrh koncepce rozvoje kultury v Podhostýnském mikroregionu na bázi spolupráce aktérů**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Představte teoretické přístupy ke kulturní politice a jejím nástrojům.
- Podejte přehled kulturní politiky ČR a Zlínského kraje.

II. Praktická část

- Podejte základní socioekonomickou charakteristiku území Podhostýnského mikroregionu.
- Analyzujte a vyhodnoťte kulturní infrastrukturu, kulturní akce a kulturní aktéry a jejich vazby na území Podhostýnského mikroregionu včetně vlivu na regionální rozvoj.
- Navrhněte koncepci rozvoje kultury v Podhostýnském mikroregionu a na jejím základě předložte projekt včetně jeho finanční, časové a rizikové analýzy.

Závěr

Rozsah diplomové práce: **cca 70**
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BOLE, David et al. The synergy of culture and tourism for the development of rural areas. 1st ed. Ljubljana: ZRC Publishing, 2013, 52 s. ISBN 978-961-2544-850.
GREFFE, Xavier, Sylvie PFLIEGER and Antonella NOYA. Culture and local development. 1st ed. Paris: OECD Publishing, 2005, 200 s. ISBN 978-926-4009-905.
HEŘMANOVÁ, Eva a Pavel CHROMÝ. Kulturní regiony a geografie kultury: kulturní realie a kultura v regionech Česka. 1. vyd. Praha: ASPI, 2009, 348 s. ISBN 978-80-7357-339-3.
NEKOLNÝ, Bohumil. Paradigmata moderní kulturní politiky. 1. vyd. Praha: Institut umění – Divadelní ústav, 2014, 108 s. ISBN 978-80-7008-317-8.
THROSBY, C. D. The economics of cultural policy. 1st ed. New York: Cambridge University Press, 2010, 291 s. ISBN 05-216-8784-5.

Vedoucí diplomové práce: **RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: **15. prosince 2016**
Termín odevzdání diplomové práce: **18. dubna 2017**

Ve Zlíně dne 15. prosince 2016

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s přípoštěním-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 12.4.2014

Jméno a příjmení: Nikola Václavíková

Václavíková Nikola
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce je zaměřena na rozvoj kultury v Podhostýnském mikroregionu. Teoretická část pojednává o kultuře, kulturní politice, regionálním rozvoji a jejich vzájemném vlivu. V rámci praktické části byla podána socioekonomická charakteristika území, analýza kulturní infrastruktury, kulturních akcí a aktérů. Vyhodnocením analýz bylo potvrzeno, že spolupráce místních aktérů je hlavním zdrojem rozvoje kultury. Na základě tohoto tvrzení byl zpracován návrh koncepce rozvoje, na který navazuje konkrétní projekt. Tento projekt byl navržen včetně finanční, časové a rizikové analýzy. Realizací projektu by došlo k naplnění dílčího cíle koncepce rozvoje.

Klíčová slova: kultura, kulturní politika, aktéři, spolupráce, kulturní rozvoj, regionální rozvoj, mikroregion

ABSTRACT

The thesis is focused on the cultural development in Podhostýn microregion. The theoretical part describes the culture, the cultural policy, the regional development and their interaction. In the practical part was filed a socioeconomic characteristic of the territory, analysis of the cultural infrastructure, cultural events and stakeholders. The evaluation of the analyzes confirmed that the stakeholder's cooperation is the main source of the cultural development. On the bases of this statement a draft concept of the development, that is followed by a concrete project, was made. This project was proposed including financial, time a risk analysis. The project implementation will contribute to achieving a partial goal that was proposed in the concept.

Keywords: Culture, Cultural Policy, Stakeholders, Cooperation, Cultural Development, Regional Development, Microregion

Na tomto místě bych ráda poděkovala svému vedoucímu diplomové práce, panu RNDr. Pavlu Bednářovi, PhD., za jeho vstřícnost, odbornou pomoc, věcné připomínky a cenné rady. Dále bych ráda poděkovala všem účastníkům rozhovorů a dalším lidem, jejichž poznatky přispěly ke zpracování této práce. V neposlední řadě mé poděkování patří také rodině, která mne podporovala po dobu studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 KULTURA, KULTURNÍ POLITIKA A REGIONÁLNÍ ROZVOJ	13
1.1 KULTURA	13
1.1.1 Funkce kultury	15
1.1.2 Kulturní analýza	16
1.1.3 Postavení kultury.....	16
1.1.4 Kulturní politika.....	17
1.1.4.1 Řízení kultury	18
1.1.4.2 Financování kultury	21
1.2 REGION, REGIONALIZACE A REGIONÁLNÍ ROZVOJ	23
1.3 KULTURA A REGIONÁLNÍ ROZVOJ.....	25
1.4 KULTURNÍ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY	26
1.4.1 Nástroje státní kulturní politiky	29
1.4.1.1 Legislativa.....	30
1.4.1.2 Financování kultury v ČR.....	31
1.4.2 Kulturní politika Zlínského kraje	32
II PRAKTICKÁ ČÁST	34
2 PODHOSTÝNSKÝ MIKROREGION	35
2.1 SOCIOEKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ	36
2.1.1 Lidské zdroje	36
2.1.2 Ekonomika	40
2.1.3 Infrastruktura.....	45
2.1.4 Životní prostředí.....	48
2.1.5 Cestovní ruch	50
2.2 ANALÝZA KULTURNÍ INFRASTRUKTURY A KULTURNÍCH AKCÍ.....	52
2.2.1 Kulturní infrastruktura	52
2.2.2 Kulturní akce	55
2.3 ANALÝZA MÍSTNÍCH AKTÉRŮ	58
2.3.1 Veřejný sektor	59
2.3.2 Soukromý sektor	61
2.3.3 Neziskový sektor	61
2.3.4 Spolupráce sektorů	63
3 ROZVOJ KULTURY NA BÁZI SPOLUPRÁCE AKTÉRŮ	65
3.1 VYHODNOCENÍ ROZHOVORŮ	66
3.2 SWOT ANALÝZA KULTURY.....	70
4 KONCEPCE ROZVOJE KULTURY PODHOSTÝNSKÉHO MIKROREGIONU	72
4.1 NÁVRH KONCEPCE ROZVOJE KULTURY	72
4.2 NÁVRH PROJEKTU	76
4.2.1 Finanční analýza.....	80
4.2.2 Časová analýza.....	82

4.2.3	Analýza rizik	84
ZÁVĚR	87
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	89
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	98
SEZNAM OBRÁZKŮ	99
SEZNAM TABULEK	100
SEZNAM GRAFŮ	101

ÚVOD

Kultura je velmi důležitým prvkem v životě každého jedince. Její rozvoj je tedy téma, které je předmětem mnoha koncepcí a strategických dokumentů, ať globálních či odborných. Tvorba těchto dokumentů se v současné době deleguje stále na nižší hierarchické úrovně. Vzhledem ke specifčnosti a diverzitě jednotlivých regionů nelze totiž považovat státní kulturní politiku, ale často ani krajské strategické dokumenty v dané oblasti, za výchozí podklady pro plánování a rozvoj na místní úrovni. Oblast kultury na místní úrovni je přitom řešena pouze okrajově, a to zpravidla v rámci globálních koncepčních dokumentů (např. programů rozvoje obcí).

Význam místní kultury je nesporný a jeho vliv lze pozorovat z několika hledisek, přičemž zásadní jsou sociální a ekonomické dopady kultury. Kultura svým působením významně ovlivňuje kvalitu života místních obyvatel, a to ve formě nabídky kulturního vyžití či volnočasových aktivit. Jedná se ale také o spolupráci veřejnosti a místních aktérů, kterou vznikají úzké vazby a příležitosti aktivně se podílet na dalším rozvoji. Spolupráce aktérů je tedy často považována za hlavní zdroj rozvoje. Kulturní rozvoj je pozitivním a žádoucím jevem, který významně ovlivňuje např. ekonomiku, cestovní ruch či regionální rozvoj. Současnou snahou všech municipalit, ale i dalších subjektů, je rozvíjet dané území a region. Právě úzká vazba kultury a regionálního rozvoje dokládá aktuálnost a důležitost problematiky.

Území Zlínského kraje lze členit na specifické oblasti Kroměřížska, Valašska, Slovácka, Zlínska a Luhačovicka. Oblast Kroměřížska do svého území zahrnuje také Podhostýnský mikroregion, na který je zacílena tato práce. Zdejší místní kultura je pevně spjata především s lidovou tvorbou, tradicemi, folklórem a přírodním rázem Hostýnských vrchů. Ostatní kulturní aktivity jsou realizovány nahodile a nekonceptně. Oblast kultury je v daném území řešena velmi okrajově, a výhradně v rámci globálních koncepčních dokumentů, které však dosud mají zpracované pouze některé obce.

Cílem této práce je tedy navrhnout chybějící koncepci rozvoje kultury dané lokality, která by tvořila primární podklad pro další plánování a rozvoj. Tato koncepce bude vycházet z analýz a vyhodnocení současného stavu kulturní infrastruktury, kulturních akcí a aktérů působících na území Podhostýnského mikroregionu.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Za soudobý trend je všeobecně považována podpora regionálního rozvoje, a to ve všech jeho formách. Potenciál rozvoje území je veřejným, ale i soukromým sektorem, často sledován v cestovním ruchu. Z tohoto důvodu aktuálně rostou na popularitě také specifické formy cestovního ruchu, jako např. venkovský či kulturní cestovní ruch. Kromě přírodního rázu krajiny, který je však daný a neměnný, může být právě kultura jedním z atraktivních cílů, které podněcují rozvoj cestovního ruchu a rozvoj regionu. Kultura nicméně není zacílena pouze na turisty a návštěvníky, ale především na místní obyvatele, jejichž život je významně ovlivněn kvalitou i kvantitou dostupných kulturních aktivit. S tímto tvrzením se veřejný i soukromý sektor stále více ztotožňuje, a proto je patrná snaha tuto oblast koncepčně uchopit a dále rozvíjet.

Práce je zaměřena na území Podhostýnského mikroregionu, jež je primárně spojováno s přírodním rázem Hostýnských vrchů. Přírodní bohatství tak činí hlavní lákadlo zdejšího cestovního ruchu. Jedná se však také o území s množstvím kulturních památek a s vazbou na lidovou tvorbu, tradice, zvyky a folklór. Rozvoj kultury je tedy považován za příležitost pro zvýšení atraktivity tohoto poměrně malého území.

Hlavním cílem práce je zpracovat návrh koncepce rozvoje kultury v dané lokalitě. V současné době místní kultura spočívá především v realizaci tradičních akcí. Ostatní akce jsou pořádány spíše sporadicky a nekonceptně. Při realizaci kulturních aktivit zde schází vytyčený směr a cíl, ke kterému se má místní kultura ubírat. Výstupy této práce tedy mohou především inspirovat kulturní aktéry a jiné subjekty ke koncepčnímu uchycení problematiky, větší míře spolupráce a dalšímu rozvoji místní kultury.

Výchozí podklad práce bude tvořit kulturní analýza, a to především ve vazbě na environmentální, kulturně antropologickou, historickou a psychosociální rovinu. Část těchto rovin bude pojímat základní socioekonomická charakteristika území. Hlavními zdroji pro tuto charakteristiku jsou primárně znalosti zdejšího území, webové stránky jednotlivých obcí či mikroregionu, nebo již zpracované koncepční a strategické dokumenty. Cílem práce však je zpracovat a vyhodnotit především analýzu kulturní infrastruktury, kulturních akcí a aktérů ve vazbě na zdejší mikroregion. Klíčovým prvkem tedy bude realizace semistrukturovaných rozhovorů se zástupci veřejného, soukromého i neziskového sektoru. Osloveni budou cíleně zástupci všech těchto kategorií, kteří se již na realizaci kulturních aktivit podílí a jejich poznatky budou pro tento výzkum přínosné. Snahou bude v rámci realizovaných

rozhovorů definovat hlavní kulturní aktéry, zhodnotit jejich dosavadní spolupráci, definovat zdroj rozvoje či identifikovat jeho překážky. Metoda semistrukturovaných rozhovorů je zvolena záměrně proto, aby se respondenti v rámci dialogu drželi alespoň předem stanovených tematických oblastí, ale zároveň se mohli libovolně vyjádřit.

Získaná data budou zpracována také do SWOT analýzy, která bude výchozím podkladem pro návrhovou část práce (např. pro definování vize, specifických cílů a priorit). Identifikovány budou pozitivní a negativní, vnější i vnitřní, faktory rozvoje území. Tyto faktory budou rozčleněny mezi silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby. Na koncepci rozvoje bude navazovat také návrh konkrétního projektu, jehož realizace přispěje k částečnému naplnění stanovené vize. Projekt bude zpracován včetně finanční, časové a rizikové analýzy.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 KULTURA, KULTURNÍ POLITIKA A REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Diplomová práce se zabývá rozvojem kultury na území Podhostýnského mikroregionu, proto první kapitola přináší teoretické poznatky z oblasti vzájemného působení kultury, kulturní politiky a regionálního rozvoje. Cílem této kapitoly je nastínit teoretické přístupy ke kulturní politice a jejím nástrojům. První část tedy definuje základní pojmy týkající se oblasti kultury a kulturní politiky. Obecně se za kulturní politiku považuje postoj státu či nižšího územního celku ke kultuře, a to prostřednictvím formulace vizí a cílů. Jedná se tak o formu strategického plánování aplikovanou na oblast kultury. V současné době roste nástroj řízení (management kultury) stále na důležitosti, a to i v rámci základních územních jednotek (obcí). Kulturní politika je však ovlivňována i jinými nástroji, neméně významnými, jako např. nástroje legislativní či finanční.

Druhá část se zaměřuje na vymezení pojmů z oblasti regionálního rozvoje, přičemž za výchozí jednotku je považován region. Vzhledem k velkému množství definic a možných pohledů na jeho členění se výčet omezuje pouze na ty základní a nezbytné pro zpracování práce. Poslední část teoretických poznatků si klade za cíl přinést přehled kulturní politiky na úrovni České republiky a Zlínského kraje.

1.1 Kultura

Definice kultury, tak jako kultura samotná, prošla dlouhým vývojem. Původní význam latinského slova *Colere* byl užíván ve významu pěstování plodin. Moderní pojetí kultury se datuje až ke konci 18. století, přičemž značné množství definic vychází z Tylorova pojetí v *Primitive culture* z roku 1871, který tvrdí, že kultura či civilizace značí složitý celek, zahrnující znalosti, víru, umění, právo, morálku, zvyky a další schopnosti člověka, jakožto člena společnosti. A. L. Kroeber a Clyde Kluckhohn při komparaci nejrůznějších definic autorů navazujících na Tylora zdůrazňují jednotný rys, který spočívá ve slovech jako celek, suma, soubor, souhrn, apod. (Kroeber a Kluckhohn, 1952, str. 46)

S těmito výrazy pracují i soudobé definice, kdy např. Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) definuje kulturu jako soubor hodnot, norem a měřítek definující společenské vztahy, cíle, reciprocity mezi jednotlivci a komunity. Heřmanová, Chromý a kol. (2009, str. 17) označují za kulturu vše, co lidstvo během vývoje vytvořilo, a to hmotně i nehmotně. Mezi hmotné výstupy řadí nejrůznější lidské výtvořiny, jako např. stav-

by, umělecká díla, oděvy či předměty. Duchovní hodnoty, tj. nehmotné, jsou výsledkem lidské činnosti a zahrnují např. umění, jazyk, písmo, náboženství, zvyky, tradice, hudební a taneční projevy.

Také Soukup (2014) považuje Tylorovu definici za převratnou a výchozí pro většinu moderních antropologických teorií kultury. Oproti tradičnímu *axiologickému* (hodnoticím) významu, který se zaměřuje pouze na přínosy kultivující a humanizující člověka, se přístup *antropologický* zaměřuje na přetváření světa jedincem a adaptaci na vnější prostředí. „*Antropologické pojetí kultury chápané jako systém artefaktů, sociokulturních regulativů a idejí sdílených a předávaných členy určité společnosti se prosadilo zejména v sociální a kulturní antropologii, archeologii, etnografii, etnologii, sociologii, psychologii a kulturologii*“ Soukup (2014, str. 15). Antropologická teorie upouští od hodnotící funkce a umožňuje komparativní výzkum. Další přístup je *redukcionistický*, jež zahrnuje teorie se snahou redukovat rozsah kultury na určitou část sociokulturní reality.

Soukupovo tvrzení, že Tylorova definice je výchozí i pro moderní teorie, potvrzuje i Organizace spojených národů pro vzdělání, vědu a kulturu (UNESCO), která z ní vychází. UNESCO klade důraz především na kulturní rozmanitost. (Cultural diversity, ©2017) V souladu s Všeobecnou deklarací UNESCO o kulturní diverzitě je tento aspekt aplikován do vztahu státu ke kultuře. „*Kultura je přitom chápána jako soubor distinktivních rysů určité společnosti či skupiny, zahrnující vedle umění a písemnictví také způsoby života, soužití, hodnotové systémy, tradice a přesvědčení*“ (Vztah státu ke kultuře, kulturní politika evropských zemí, 2004)

Pro potřeby diplomové práce je nezbytné definovat také kulturu na nižší úrovni, tzv. *místní kulturu*, kterou Mockovčiaková (1999) charakterizuje jako život a prostředí ve městech a obcích, tvůrčí, sociální a sdružovací aktivity či vztah ke kulturnímu dědictví, zvykům a tradicím. Kulturní statky a služby jsou na místní úrovni vytvářeny či poskytovány kulturními aktéry, za které lze považovat:

- fyzické či právnické osoby působící v kultuře, a to profesionální či zájmové;
- územní samosprávné celky, které plní úkoly v rámci své působnosti;
- orgány státu (ministerstva), které v kultuře plní funkci legislativní a finanční podpory.

Kulturní statek může být předmětem autorského práva, přičemž ho představují myšlenky, symboly a způsoby života. *Kulturní služby* představují výrobu, distribuci či spotřebu těch-

to statků, kdežto *kulturní činnosti* znázorňují či zprostředkovávají kulturní projevy. (Systém účtů kultury, 2014, str. 6)

Kulturní region je charakterizován relativně stabilním a ostře ohraničeným územím se specifickou kulturou. (Heřmanová, Chromý a kol., 2009, str. 62) Taktéž Chromý (2003) vymezuje kulturní oblasti dle společných kulturních znaků a krajiny, které se stávají nástroji k identifikaci obyvatel. Identifikaci obyvatel považují za významnou také Blažek a Uhlíř (2002, str. 159), kteří se odkazují na Cooka, jež řadí kulturní znaky regionu do čtyř „i“: identifikace (aktérů), inteligence (informace a schopnost učit se), instituce a integrace (spolupráce institucí).

Způsoby vymezení kulturních regionů (koncentrace kulturních znaků, jevů, aktivit, aj.) a hodnocení proměn vztahů mezi kulturou a prostorem vytváří tzv. komplexní hodnocení prostoru, které je základem pro formování strategií rozvoje. (Heřmanová, Chromý a kol., 2009, str. 13) Strategie přitom představují kombinaci nástrojů, které směřují k plnění cílů a vizí regionálního rozvoje.

1.1.1 Funkce kultury

Kultura, jakožto faktor rozvoje plní dle Heřmanové, Chromého a kol. (2009, str. 181) dvě základní funkce, a to funkci sociální a ekonomickou. Funkce sociální je spjata s postavením a životem jedince nebo komunity. Jedná se o oblasti socializační, vzdělávací, integrační, informační a metodické. Ekonomická funkce má významný dopad na vytváření příjmů rozpočtů (zejména prostřednictvím kulturního průmyslu a kulturního turismu), na zaměstnanost, na vznik pozitivních externalit a dalších multiplikačních efektů. Mezi externality a multiplikační efekty lze řadit např. dopad na další obory hospodářství, rozvoj malých a středních podniků, vyšší kupní sílu, urbanistiku sídel, zatraktivnění regionu pro investory, vyšší kvalitu a úroveň obyvatel, rozvoj kulturně-společenského života lokality, apod. Na ekonomickou funkci navazuje Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, která spatřuje jako nejpatrnější přínos k rozvoji místní kultury schopnost přilákat turisty. OECD přirovnává ekonomický potenciál k exportu, přičemž je zřejmý pozitivní dopad na výdaje, příjmy a nezaměstnanost. (Grefee, Pflieger a Noya, 2005, str. 51)

1.1.2 Kulturní analýza

Kulturní analýza je nástroj pro nalézání zdrojů, síly společenství a zvyšování její odolnosti. Pohledy na zdroj rozvoje jsou různé, např. OECD spatřuje jako základní faktor rozvoje v mnoha zemích a regionech souvislost mezi kulturou, turismem a cestovním ruchem. (Grefee, Pflieger a Noya, 2005, str. 95) S tímto postojem souhlasí i Bole a Bigaran (2013, str. 6), kteří jako zdroj rozvoje charakterizují spojení kultury a turismu ve venkovských oblastech.

Kulturní analýza neboli analýza prostředí vychází z pozorovaných jevů, a to v závislosti na interpretační rámcem vyjadřující důležité hodnoty (Čeho si lidé v kultuře vážící? Co lidé v kultuře odmítají?). Pozorované jevy jsou objektivně zjištělné v několika rovinách:

- **environmentální rovina**, která zkoumá především přírodní prostředí (geografie, klima) a lidské zázemí (kostel, restaurační zařízení, škola, zdravotní středisko, obchod, doprava, kulturní zázemí);
- **sociálně antropologická rovina**, zabývající se strukturou obyvatelstva (národnostní, demografická, společenské instituce, postavení rodin);
- **kulturně antropologická rovina**, se zaměřením na duchovní (náboženství a jeho vliv) a jiné hodnoty (co se v daném místě považuje za kulturní – chování, zážitek, dědictví);
- **historická rovina**, zaměřená na historii místa, tradice, zvyky, zkušenosti a změny;
- **psychosociální rovina**, orientovaná na právní normy a společenské chování (regulace chování, společenský vliv a hierarchizace, sdružování společnosti). (Baštecká a kol., 2013, str. 286)

1.1.3 Postavení kultury

Postavení kultury je ve společnosti zásadní, a proto je kultura řešena v koncepčních, legislativních, výzkumných či deklarativních dokumentech, jakožto součást veřejných politik. (Veselý, Drhová a Nachtmannová, 2005) Obecnou veřejnou politiku je možno členit dle druhu veřejného zájmu, čímž se vytváří dílčí oblasti veřejné politiky (např. kulturní politika). Jedním z cílů veřejných politik je uspokojení veřejného zájmu. Potůček, Pavlík a kol. (2015) zdůrazňují také příbuzné pojmy, jako např. obecný zájem, který je ukotven v Lisabonské smlouvě EU a reguluje služby na evropské úrovni.

Veselý, Drhová a Nachtmannová (2005) rozčleňují přístup k tvorbě dokumentů veřejných politik na úroveň globální (např. OSN, OECD), nadnárodní (např. EU), národní, regionální a lokální.

Kultura je na globální úrovni tématem několika důležitých mezinárodních organizací, mezi které lze řadit např. OECD nebo Organizaci spojených národů (OSN). OECD se kulturou zabývá především v rámci programu LEED (Local Economic and Employment Development) zaměřeného na rozvoj místních ekonomik a zaměstnanosti. Hlavním tématem programu LEED na mezinárodní konferenci v Paříži roku 2000 byl rozvoj kultury. Na základě této konference byl vytvořen dokument Culture and Local Development. (Greefe, Pflieger a Noya, 2005)

OSN se kulturou zabývá výrazněji, a to prostřednictvím Organizace OSN pro vzdělání, vědu a kulturu. Tato organizace se zabývá mezinárodní spoluprací v oblasti vzdělávání, vědy, kultury a komunikace. Snahou organizace je zachovat současným i budoucím generacím rozmanité kulturní prostředí a kulturní dědictví, jež spojuje národy a generace. (Introducing UNESCO, ©2017) V rámci UNESCO byla v roce 1972 přijata mezinárodní Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, čímž vznikl oficiální Seznam světového dědictví.

Na nadnárodní úrovni je kultura v evropském kontextu oficiálně ukotvena až ve Smlouvě o Evropské unii (1991). Jako první deklaruje přístup Evropské unie (EU) k oblasti kultury a umění Maastrichtská smlouva ve svém čl. 128. (Přístup Evropské unie ke kultuře, 2017) EU svou podporu kultuře vyjadřuje především prostřednictvím programu Culture. V současném programovacím období 2014-2020 vyhlásila Evropská komise program Kreativní Evropa s rozpočtem ve výši 1,46 mld. eur. Tento program je určen pro organizace z kulturních a kreativních odvětví, s cílem posílit jejich konkurenceschopnost a zároveň zachovat jazykovou a kulturní diverzitu. Nositelem tohoto programu je Generální ředitelství pro vzdělávání a kulturu. (Kreativní Evropa 2014-2020, © 2017)

1.1.4 Kulturní politika

„Kulturní politikou označujeme cílevědomé působení na podmínky kultury a jejich prostřednictvím na kulturu.“ (Žák, 2017) Do jisté míry tento proces značí vliv (unie, státu, regionu) na produkci a spotřebu kulturních statků a služeb.

Kulturní politika je formována na několika úrovních. Z hlediska hierarchického je zastřešující formou kulturní politika Evropské unie (EU), která dává prostor pro koexistenci různých kultur a tradic. „*Kulturní politika EU je od počátku 90. let utvářena ve smyslu konceptu kultury jako média pro management evropské integrace, kulturní spolupráce a progresivní governmentalizace kultury na úrovni EU*“. (Heřmanová, Chromý a kol., 2009, str. 24) Evropská kulturní politika podporuje regionální diverzitu kultury vytvářenou místními a regionálními aktéry, a to využitím kultury v oblasti regionální politiky, turismu a ochrany životního prostředí. V kontextu evropského přístupu je následně vytvářena kulturní politika na úrovni státu.

Fungování kulturní politiky je možno dle potřeby regulovat, a to prostřednictvím jejích nástrojů. V obecné rovině je jako významný nástroj politiky často uváděn proces řízení a financování. S tímto tvrzením souhlasí i Ježek a kolektiv (2014), kteří považují za velmi důležitý nástroj marketingový přístup. Tento přístup totiž upouští od rigidity, podporuje rozvojové impulzy a zaměřuje se na rozvojový potenciál, a to i v oblasti lokálního a regionálního rozvoje. Řízení rozvoje (management) se uplatňuje především při spolupráci místních a regionálních aktérů, tvorbě a realizaci projektů či strategií rozvoje.

1.1.4.1 Řízení kultury

Tvorba pozitivních ekonomických, environmentálních a sociálních faktorů je cílem managementu kultury. Na základě informací tvoří aktéři kultury rozhodnutí o tom, co chtějí a co mohou návštěvníkům nabídnout, jaké budou dopady na společnost nebo jaké budou výnosy a náklady. Právě spolupráce jednotlivců a organizací, ve veřejném i soukromém sektoru, jsou Bolem a Bigaranem (2013, str. 7) považovány za klíčový faktor pro dobré a dlouhodobé spojení kultury, turismu a cestovního ruchu. Také Raabová (2016) vnímá participaci aktérů jako příznivý jev při tvorbě kulturních strategií na místní úrovni, který vede k spontánní implementaci strategie místními aktéry.

Mezi významné participační metody patří např. proces řízení projektového cyklu (Project Cycle Management tvořený na základě logického rámce), metoda Open Space Technology (založená na sdílení osobních zkušeností a názorů), brainstorming, metoda Focus Group (cílem je získat informace od skupin, které sdílí obdobné zájmy a přesvědčení), atd. (Participativní metody – práce s veřejností, © 2017)

Efektivní řízení kultury závisí na lidech, kteří musí identifikovat kulturní hodnoty a klíčové aktéry, a to bez ohledu na použitou metodu. Proces řízení, resp. strategického plánování, je považován obecně za důležitý nástroj regionálního rozvoje. Hribar (2013, str. 10) shrnuje v několika krocích proces strategického plánování aplikovaný na rozvoj venkovských oblastí:

1. krok: Vize

Základním cílem tohoto kroku je stanovení vize s jasnými cíli a výsledky. Aktéři se často nechávají inspirovat, a proto mezi vhodné participační metody patří např. brainstorming nebo příklady dobré praxe. Brainstorming neboli bouře mozků je metoda, jejímž cílem je vyprodukovat velký počet myšlenek k danému tématu, kdežto příklady dobré praxe vycházejí ze sdílení zkušeností z již realizovaných obdobných projektů. (Brainstorming a klobouková metoda, © 2017)

První aktivitu tohoto kroku činí ustanovení pracovní skupiny iniciátorů, která se skládá z aktérů (místních i odborných) a koordinátora. Pozici koordinátora zpravidla zastává vedoucí ustanovené pracovní skupin, který celý proces řídí. Po stanovení pracovní skupiny vyvstává otázka, čeho chceme v daném místě dosáhnout? Konsensus aktérů následně udává cílovou vizi, která má jasně definovat čeho chceme dosáhnout – hlavní aktivity, jejich výsledky, stanovení ověřovacích indikátorů, příp. aplikaci příkladů dobré praxe. (Hribar, 2013)

2. krok: Základní přehled

Cílem další fáze je zpracovat informace, poskytnout základní přehled, SWOT analýzu území, seznam kulturních hodnot s rozvojovým potenciálem a identifikovat aktéry.

První fází je získat základní charakteristiku území, která by měla zahrnovat obecné informace o geografii, obyvatelstvu, sociální a politické situaci, ekonomice, životním prostředí a kultuře. Na základě těchto informací je pak možné stanovit silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby SWOT analýzy území, která poskytuje ucelené a podložené závěry pro další využití. „*Účelem SWOT analýzy není podat přehled silných a slabých stránek, příležitostí a ohrožení, ale výsledky analýzy využít podle toho, za jakým účelem byla zpracována, tedy:*

- *jako podklad pro definování vize;*

- *jako podklad pro zformulování strategických cílů;*
- *jako podklad pro první generování strategických alternativ;*
- *pro identifikaci kritických oblastí.*“ (Grasseová, Dubec a Horák, 2008, str. 18)

Zpracování resumé kulturních hodnot s rozvojovým potenciálem nebo identifikovaných aktérů vychází ze stávajících informací a legislativy, předchozích průzkumů, práce v terénu, komunikace s aktéry a odborníky a průzkumu rozvojového potenciálu.

3. krok: Tvorba strategického plánu

Strategický plán je výstupem participace pracovní skupiny a kulturních aktérů, případně odborníků, kteří vychází z předchozích realizovaných aktivit. Cílem třetího kroku je ověřit proveditelnost stanovené vize, na základě vybraných kulturních hodnot definovat specifické cíle a k nim ustanovit pracovní skupiny. V rámci pracovního setkání (workshopu) je dle Hribara (2013, str. 18) potřeba definovat klíčové položky:

- **časový rámeček** představuje stanovené období, v rámci kterého má dojít k plnění cílů;
- **odpovědná** či řídicí **osoba**;
- **aktivity**, jejichž krátký popis by měl obsahovat informace o tom, co je předmětem a co bude výstupem;
- **cílová skupina** – jedná se o popis skupin, pro něž je daná aktivita určena;
- **krátkodobé cíle**, jichž má být dosaženo v průběhu 1 roku;
- **dlouhodobé cíle**, jejichž naplnění má proběhnout v průběhu 3 – 5 let;
- **očekávané výsledky**, kterých má být realizací aktivit dosaženo;
- **indikátory**, které by měly být měřitelné a ověřitelné;
- **klíčoví aktéři**, kteří svou činností přispějí k realizaci aktivit;
- **konektivita** neboli možnost propojení aktivity s jinými kulturními prvky;
- **proveditelnost**, v rámci které by pracovní skupina měla zvážit analýzu možných rizik a další aspekty spojené s implementací;
- **zdroje** potřebné k realizaci aktivit, a to jak ekonomické, tak i lidské.

Tvorbou kulturní strategie se zabývá také Raabová (2016), která zdůrazňuje především dilemata měst spojená s tvorbou. Jak obsáhle má být vytvářená strategie pojata? Stanovení rozsahu (oborů, odvětví, území) považuje Raabová za klíčový prvek, na který ostatní otázky navazují. Bude strategie vytvořena na principu konzultace s odborníky či na základě

participace veřejnosti? Bude daná kulturní politika zacílena pouze na stávající kulturní statky a služby, nebo se bude zaměřovat na rozvoj, přičemž bude vnímána jako zdroj inovací, rozvoje lidských zdrojů, ekonomických přínosů a prvek konkurenční výhody města?

Příprava, základní nastavení a realizace tvorby strategie je tedy dle Raabové (2016) možná až po zodpovězení těchto otázek pořizovatelem kulturní strategie. Kaiser (2009, str. 128) oproti tomu zdůrazňuje nutnost zapojit zainteresované strany v procesu tvorby strategického plánu, protože jejich nepřítomnost nebo pomalé tempo procesu mohou zapříčinit nezáměr na tvorbě či realizaci plánu.

4. krok: Příprava akčního plánu

Cíle a konkrétní kroky, jež směřují k jejich naplnění v krátkém období, vytváří tzv. akční plán, který bývá vypracován zpravidla na tříleté období. Zapotřebí je definovat konkrétní úkoly pro toto období k jednotlivým kulturním prvkům. Tyto úkoly představují konsensus kulturních aktérů a pracovní skupiny, která svou činností vytváří seznam úkolů, jež zaznamenává popis aktivity, zodpovědnou osobu a časový rámec. Akční plán zpravidla vzniká na bázi participačních metod, jakou může být např. metoda Focus Group či konzultace s odborníky. Sestavený akční plán by měl korespondovat se strategickým plánem, a to především s odkazy na stanovené cíle, priority a aktivity. (Hribar, 2013, str. 20)

5. a 6. krok: Řízení a implementace, monitoring a evaluace

Tyto dva kroky představují skutečnou realizaci schváleného strategického a akčního plánu. Jedná se o implementaci plánovaných aktivit do skutečného života, kterou jsou řízeny koordinátorem. Důležitou částí řízení kultury je také zpětná odezva neboli tzv. monitoring a evaluace, jež sleduje a hodnotí realizované akce a jejich skutečné výsledky či dopady.

1.1.4.2 Financování kultury

Kultura se skládá z produkce, distribuce a spotřeby umění a kultury, jakožto ekonomických statků a služeb. Kulturní statky a služby jsou obdobně jako jiné statky a služby směňovány na trhu, kde se vytváří jejich cena. Ceny kulturních statků a služeb patří zpravidla do kategorie smíšených, tzn., že vykazují soukromé i veřejné znaky. Soukromé statky a služby

jsou ty, které přináší výhody soukromým aktérům. Veřejné statky jsou netržní, nekonkurují si, nelze je vyloučit ze spotřeby, a především přináší výhody celé společnosti. (Throsby, 2010, str. 9)

Z teoretického hlediska se ekonomická oblast kultury rozděluje na 4 základní modely postavení státu:

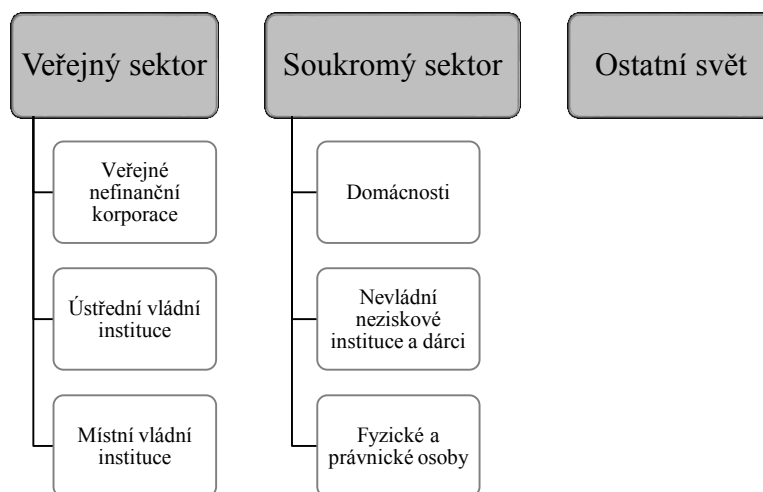
- stát ulehčovatel – v rámci tohoto modelu podporuje příslušná vláda (ústřední, regionální či municipální) převážně amatérské organizace, kterým plynou příjmy z vlastní činnosti, ze sponzorských darů a z daňových úlev;
- stát patron – vliv je uplatněn prostřednictvím nezávislých rad, jejichž členové jsou jmenováni;
- stát architekt podporuje konkrétní organizace či spolky, a to z centra (Ministerstvo kultury ČR) nebo nižších orgánů veřejné správy, přičemž podpora z rozpočtů tvoří největší část příjmů;
- stát konstruktér je považován za extrémní situaci, kdy vlády představují vlastníky všech ekonomických prostředků určených pro kulturu. (Peková, Pilný a Jetmar, 2008, str. 413)

V evropském kontextu jsou uváděny dva základní typy podpory, podpora veřejná a soukromá. Veřejná podpora je poskytována vládou na centrální či lokální úrovni, a to ve formě veřejné podpory přímé (nejčastěji prostřednictvím dotací a grantů) nebo nepřímé (daňové úlevy). Soukromá podpora je poskytována prostřednictvím neziskových organizací, jednotlivců či podniků, a to ve formě:

- dárcovství, jehož podstatou je poskytnutí hmotné pomoci bez poskytnutí jakékoliv odměny;
- sponzoringu, kdy za obdržení pomoci, na rozdíl od dárcovství, se poskytuje sponzorovi propagaci;
- fundraisingu, jež představuje soubor činností, které jsou uskutečněny s cílem zajistit prostředky pro realizaci aktivit, a to prostřednictvím nabídky spolupráce;
- dobrovolnictví značí prováděnou činnost bez nároku na odměnu ve prospěch jiné osoby. (Projektová a rozvojová agentura, a.s., 2008)

Z obdobného členění vychází i klasifikace národního účetnictví, která rozděluje jednotlivé zdroje financování. „*Zdroji financování kultury rozumíme prostředky související s činností kulturních organizací, které vstupují do sektoru kultury zvnějšku v podobě dotací, darů,*

úvěřů, vstupného, plateb za služby atd. (ať už na provozní činnost či investice).“ (Systém účtů kultury, 2014)

Obr. 1. Zdroje financování. (Systém účtů kultury, 2014)

1.2 Region, regionalizace a regionální rozvoj

„Regionální rozvoj je komplexem procesů, které probíhají uvnitř regionů a které se týkají pozitivních ekonomických, sociálních, environmentálních a jiných proměn regionu.“ (Regionální rozvoj, © 2017) S tímto souhlasí i Krejčí a kol. (2010), kteří definují regionální rozvoj jako vědní disciplínu zkoumající prostorové, politické, ekonomické, sociální a další aspekty vývoje regionů. Regiony se dle nich odlišují charakterem, polohou, velikostí a významem. Regionální rozvoj naopak Ježek a kol. (2014) charakterizují jako výsledek rozhodování aktérů, které rozděluje na podniky, jednotlivce a veřejný sektor.

Regiony považuje Jeníček (2001) za územní celky s charakteristickými ekonomickými, sociálními, kulturními a politickými rysy. Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, pak definuje region jakožto územní celek vymezený obvodou krajů a obcí. (Zákon č. 248/2000 Sb.)

Procesem **regionalizace** dochází k dělení celků na menší jednotky či naopak k seskupení územních jednotek za konkrétním účelem (např. v rámci spolupráce obcí – mikroregiony). Jedná se tak o proces vymezení regionů. (Jeníček, 2001) Pojem region lze chápat z několika hledisek, jedním z nich je dle Dočkala (2004) např. geografické hledisko, které rozděluje region na:

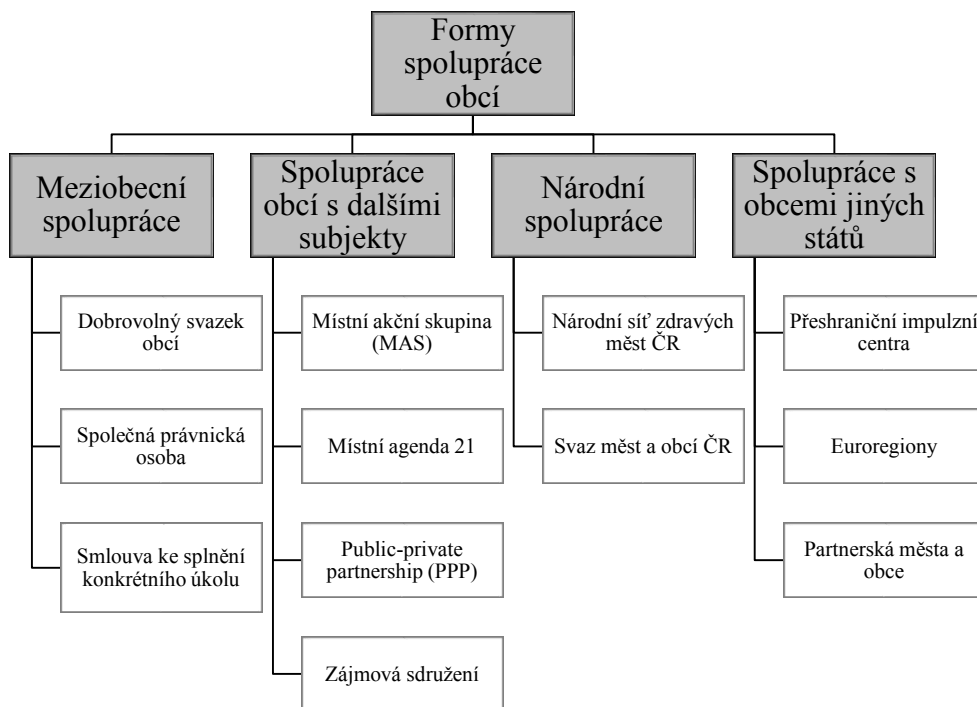
- mikroregion, který je rozlohou srovnatelný s úrovní obcí a okresů;
- subnárodní region, který je svou rozlohou na úrovni krajů a zemí;
- region stát odpovídající velikostí státu či soustátí;
- geografický makroregion, který rozlohou odpovídá velkým celkům či kontinentům.

Mezi obecné typy regionů lze dále řadit např. regiony *administrativní* (určeny pro potřeby státní správy a samosprávy), *účelové* (vyčleněny za určitý účelem) či *programové* (definované pro rozvojovou strategii). (Regiony a regionalizace, © 2017)

Pro účely diplomové práce je nezbytné vymezit další typy a nižší úrovně regionů, vztahující se k předmětu práce. Svou charakteristikou patří Podhostýnský mikroregion do kategorie venkovských regionů. Definice *venkovských regionů* není v české legislativě ukotvena, nicméně existuje velké množství výkladů. Perlín, Kučerová a Kučera (2010) považují za významnou charakteristiku venkovského prostoru velikost a geografickou polohu, a zároveň považují lidský faktor a aktivitu aktérů místního rozvoje za předpoklad jeho rozvoje. V České republice se často při tvorbě rozvojových dokumentů vychází z typologie OECD, která charakterizuje venkovskou obec (LAU 2), jako obec s hustotou nižší než 150 obyvatel/km². Regiony na úrovni NUTS 3 pak rozděluje na převážně městské (podíl obyvatelstva ve venkovských obcích <15%), významně venkovské (podíl obyvatelstva ve venkovských obcích je 15 % - 50 %) a převážně venkovské (podíl obyvatelstva ve venkovských obcích >50 %). Matoušková (2011) také upozorňuje na novou typologii, kde se hranice 15% mění na 20 %.

Mikroregion je definován jako geograficky malý, účelový region, který v praxi zpravidla funguje ve formě dobrovolného svazku obcí. Jedná se o základní formu spolupráce obcí v oblasti rozvoje na regionální úrovni. (Mikroregiony, © 2012–2016) Spolupráce obcí v záležitostech ochrany a prosazování společných zájmů je upravena zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích. Mockovčiaková (2003) však podotýká, že z podmínek pro vznik plyne, že dobrovolný svazek obcí je sice právnickou osobou, nikoli však založenou za účelem podnikání.

Spolupráce obcí je možná v několika formách, jako další velmi významná je spolupráce v rámci *místních akčních skupin* (MAS), které jsou zřízeny často ve formě občanského sdružení. Oproti mikroregionu fungují MAS na principu participace soukromého i veřejného sektoru v daném území, přičemž soukromý sektor musí mít při rozhodování nadpoloviční většinu hlasů. (Místní akční skupiny, © 2017)

Obr. 2. Formy možné spolupráce. (Iva Galvasová a kol., 2008)

1.3 Kultura a regionální rozvoj

Kultura je významným faktorem života společnosti, a to proto, že přispívá k rozvoji intelektuální a emocionální úrovně jedinců, a zároveň vede k integraci a rozvoji celé společnosti. Podle Heřmanové, Chromého a kol. (2009, str. 181) kladou geografové důraz především na vzájemné ovlivňování vazby mezi společnostmi (člověkem) a prostředím. Fungování kulturního života je založeno na přenosu mezigeneračních zkušeností a informací, které jsou součástí individuální, sociální a územní identity. I z tohoto důvodu je kultura považována za jeden z aspektů regionálního rozvoje, resp. rozvoje obcí, měst i regionů. Kultura a regionální rozvoj jsou tedy pojmy, které spolu bezprostředně souvisí a vzájemně se ovlivňují.

Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji a regionální politice prošly od počátku 20. let 20. století dlouhým vývojem. Za základní rozdělení považují Blažek a Uhlíř (2002) rozčlenění teorií na konvergenční (teorie regionální rovnováhy) a divergenční (teorie regionální nerovnováhy). Mezi hlavní přístupy konvergenčních teorií lze řadit např. neoklasické (1920-1940) a neoliberální (1975-), jejichž tvůrci směřují k vyrovnání disparit mezi regiony. Přístup keynesiánský (1950-1975), neomarxistický (1970-1985) a institucionální

(1980-) pak Blažek a Uhlíř řadí mezi divergenční teorie, jejichž představitelé pracují s tezí, že vývojem dochází k prohlubování disparit. Ve vztahu ke kultuře je významnou teorií institucionální, jejíž hlavním představitelem byl Richard Nelson, který nechápe instituce pouze jako organizace, ale jako činnosti, chování, zvyky a společenské hodnoty. Blažek a Uhlíř (2002) považují za vrcholnou teorii, vycházející z předchozích diskusí, teorii učících se regionů. Tato teorie vychází z předpokladu, že zdrojem konkurenceschopnosti založené na inovacích jsou znalosti, schopnost učit se a vytvářet kulturní prostředí.

Umění, kultura, kreativita a inovace jsou považovány zároveň za faktor tzv. **udržitelného rozvoje**, který bezprostředně souvisí s rovnováhou mezi sociálním, ekonomickým a environmentálním pilířem. (Státní kulturní politika na léta 2015-2020 (s výhledem do roku 2025), 2015) Úlohou kultury v oblasti udržitelného rozvoje se zabývá mj. Výbor pro kulturu světové asociace spojených měst a místních vlád, který vytváří platformu měst a organizací. Cílem této platformy je rozvoj spolupráce a tvorby politiky, čímž vznikla Agenda 21 pro kulturu, jakožto řídicí dokument veřejné kulturní politiky. Tento dokument zdůrazňuje především význam místní kultury vycházející z kulturních hodnot aplikovaných na jednotlivce a komunity v interakci s jinými politikami, jako je např. zaměstnanost, sociální začleňování, apod. (Culture 21, 2015) S tímto postojem souhlasí také Heřmanová, Chromý a kol. (2009), kteří vnímají kulturu také jako nástroj prevence sociálně-patologických jevů a nástroj začleňování sociálních skupin do společnosti, a to proto, že značná část kultury nabízí jedincům a komunitám možnost seberealizace a využití volnočasových aktivit.

Agenda 21 pro kulturu pojímá kulturu jakožto čtvrtý pilíř udržitelného rozvoje, který nabízí příležitost vytvořit dlouhodobou vizi na místní úrovni. Rozmach kulturního plánování probíhá posledních 10-15 let a lze jej chápat jako proces, který se týká aktérů, cílů, aktivit, zdrojů a očekávaných výsledků. (Culture 21, 2015)

1.4 Kulturní politika České republiky

Vývoj kulturní politiky České republiky (ČR) je významný, přičemž se za zlomový považuje rok 1989, a to v souvislosti se změnou paradigmat ideologických, ekonomických a legislativních. 90. léta 20. století jsou spojena s prioritou zachovat kulturní dědictví, resp. zachránit zdevastovaný kulturní fond, a to prostřednictvím veřejné ekonomické podpory. S tímto posláním pracuje již Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., který deklaruje odhodlání ucho-

vat a rozvíjet přírodní a kulturní dědictví hmotné i duchovní. Na deklaraci pak navazuje Listina základních práv a svobod, jakožto Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb., která stanovuje právo občanů se podílet na tvorbě a šíření kulturních výsledků, svobodu umělecké tvorby a právo přístupu ke kulturnímu bohatství. (Nekolný, 2014, str. 17) S tímto přístupem souhlasí také Throsby (2010), který tradiční kulturní politiku spojuje především s financováním kulturního dědictví v institucích, jako jsou např. muzea a galerie. Růst oproti tomu spatřuje v posledních letech především v kreativním průmyslu, jež představuje zdroj inovací a růstu ekonomiky.

V současné době je kulturní politika ČR formována v kontextu členství v Evropské unii. V systému veřejné správy ČR je kulturní politika formována na dvou úrovních, které kulturu koncepčně řídí prostřednictvím vizí, cílů a priorit, a to v souladu s vytvořenými zásadami a nástroji pro jejich uplatnění. Na úrovni státu se jedná o zastřešující strategii (koncepti) kulturních politik tvořených na regionální či lokální úrovni. Státní kulturní politika vyjadřuje politický program vlády v oblasti kultury s vazbou na ostatní rezortní politiky. (Titelbachová, 2011, str. 130)

Nekolný (2014) popisuje jako první strategickou koncepci v oblasti kultury Strategii účinnější státní podpory kultury (kulturní politiky) z roku 1999, která byly aktualizována pod názvem Kulturní politika a přijata usnesením vlády z roku 2001. Usnesením vlády České republiky z roku 2008 byl přijat dokument Státní kulturní politika na roky 2009–2014, který definuje 4 cíle.

Tab. 1. Cíle státní kulturní politiky. (Státní kulturní politika na léta 2009–2014, 2009.)

Cíl 1 Ekonomická a společenská dimenze	Zvýšit konkurenceschopnost na základě využití přínosů umění a kulturního dědictví
Cíl 2 Občanská dimenze – rozvoj osobnosti	Zdůraznit roli kultury v profesním a osobnostním růstu občanů
Cíl 3 Role státu, krajů a obcí při podpoře zachování a tvorby kulturních hodnot	Přímá i nepřímá podpora kulturních hodnot existujících i nových
Cíl 4	Vytvářet transparentní a nediskriminační prostře-

Role státu při tvorbě pravidel	dí pro kulturní aktivity a jejich podporu
--------------------------------	---

Mimo tuto globální koncepci zabývající se kulturní politikou jako celkem, existuje na národní úrovni i několik koncepcí zaměřených na konkrétní oblast. Mezi ty významné patří např.:

Koncepce podpory umění v České republice na léta 2015-2020, která směřuje k naplnění tří stanovených cílů, a to:

- 1) podpora umělecké tvorby, profesionalizace a strategického plánování;
- 2) využití potenciálu umění pro rozvoj společnosti;
- 3) podpora mezinárodní spolupráce a exportu.

Koncepce památkové péče v České republice na léta 2017 – 2020, která byla schválena vládou dne 13. 1. 2017. Její část definuje stanovené cíle, které směřují k větší otevřenosti vůči veřejnosti, požadavku právních jistot, stabilizaci a posílení role památkové péče.

Koncepce rozvoje muzejnictví v České republice v letech 2015 až 2020 pracuje se třemi stanovenými cíli, a to:

- 1) zachovat veřejným muzeím a galeriím schopnost spravovat, udržovat a zhodnocovat sbírky a služby veřejnosti tak, aby odpovídaly požadavkům veřejnosti;
- 2) vytvořit příznivější legislativní a ekonomické prostředí;
- 3) rozvíjet oblast dálkového přístupu a upravit jeho legislativní a ekonomické prostředí.

Koncepce rozvoje knihoven na léta 2017-2020 směřuje k naplnění vize 2020, kterou je vytvoření knihoven nabízejících služby, informační zdroje a otevřený prostor pro vzdělávání, kulturu a osobní rozvoj.

Koncepce účinnějšího působení Ministerstva kultury České republiky ve vztahu k zahraničí na léta 2013–2018, která byla vytvořena s cílem stanovit směr zahraničním vztahům v oblasti kultury či předat výchozí informace pro tvorbu jiných subjektů působících v oblasti kultury.

Meziresortní koncepce aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity na léta 2016–2022 zdůrazňuje význam aplikovaného výzkumu a vývoje s cílem dosáhnout

udržitelného rozvoje národní a kulturní identity v evropském kontextu tak, aby z jejich realizace plynul ekonomický či společenský přínos.

Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu České republiky na léta 2016 až 2020, jejímž cílem je zachovat existující prvky tradiční lidové kultury pro příští generace. (Struktura MK ČR, © 2017)

1.4.1 Nástroje státní kulturní politiky

Nástroje kulturní politiky jsou ukotveny v koncepčním dokumentu Státní kulturní politika České republiky na léta 2015-2020 (s výhledem do roku 2025). V rámci fungování kulturní politiky na státní úrovni může vláda jednotlivé nástroje prolínat, přičemž se jako nejefektivnější jeví kombinace instrumentů ekonomických, metodických a technologických (např. aplikace metodických pokynů v dotační politice státu).

Nástroje aktuální státní kulturní politiky:

- legislativní – stávající legislativa zcela neodpovídá současným potřebám, a proto je nezbytné právní předpisy aktualizovat jak v oblasti státní památkové péče, tak i v ostatních oblastech kultury;
- ekonomické – ekonomická podpora kultury probíhá přímo, tj. prostřednictvím dotací, příspěvků a finančních nástrojů z rozpočtu státu a z rozpočtu strukturálních fondů, nebo nepřímo formou daňových úlev;
- metodické – metodické pokyny pozitivně ovlivňují většinu oblastí kultury, a to především v oblasti památkové péče a knihovnictví;
- institucionální – nositeli a realizátory cílů státní kulturní politiky jsou státní kulturní instituce;
- řídicí – v současné době lze aplikovat pouze nepřímé řízení státních institucí;
- společenské – ve společenském životě jedince je získané ocenění považováno za významný nástroj motivace – v oblasti kultury se jedná např. o udělování cen ministrem kultury;
- technologické – informační a komunikační technologie hrají v současné době významnou roli v tvorbě kulturního obrazu, a to prostřednictvím podpory tvůrčích, správních, evidenčních a dalších procesů. (Státní kulturní politika na léta 2015-2020 (s výhledem do roku 2025), 2015)

1.4.1.1 *Legislativa*

Legislativa je jedním ze základních nástrojů státní kulturní politiky, kterým vláda reguluje podmínky fungování kultury. Právní řád České republiky zahrnuje značný počet právních předpisů či norem upravujících oblast kultury, která sice již prošla zásadním vývojem, avšak řada dokumentů stále neodpovídá současným potřebám. Ministerstvo kultury ČR na svých webových stránkách zveřejňuje přehled aktuálně platných norem, které rozděljuje dle konkrétních kulturních oblastí:

- umění, knižní kultura a knihovnictví – v této oblasti jsou právní předpisy a jiné akty rozděleny mezi oblast umění a knižní kultury, neperiodického tisku a knihoven, přičemž novelizací prošel pouze tzv. knihovní zákon (zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb);
- státní památková péče – tato oblast zahrnuje základní právní předpisy týkající se památkové péče, předpisy upravující oblast národních kulturních památek a památkově chráněných území;
- ochrana movitého kulturního dědictví, muzea a galerie – novelizace legislativy se dotkla i této oblasti, a to u zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, zákona č. 101/2001 Sb., o navrácení nezákonně vyvezených kulturních statků a zákon č. 214/2002 Sb., o vývozu některých kulturních statků z celního území Evropských společenství;
- hromadné sdělovací prostředky a kinematografie, autorský zákon či církve a náboženské společnosti – tyto oblasti byly také zasaženy legislativními změnami;
- financování kulturního sektoru - jedná se o samostatnou důležitou oblast, kdy za významný je považován zákon ČNR č. 239/1992 Sb., o Státním fondu kultury České republiky, zákon č. 203/2006 Sb., o některých druzích podpory kultury a o změně některých souvisejících zákonů a zákon č. 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů, který zřizuje Státní fond kinematografie, a tím nahrazuje zrušený zákon č. 241/1992 Sb., o Státním fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie. (Právní předpisy a opatření obecné povahy, © 2017)

1.4.1.2 *Financování kultury v ČR*

Jeden z úkolů Státní kulturní politiky na léta 2009-2014 je naplňován tvorbou satelitního účtu kultury, a to za spolupráce Ministerstva kultury ČR, Národního informačního a poradenského střediska pro kulturu (NIPOS) a Českého statistického úřadu (ČSÚ). (Systém účtů kultury, 2014) Cílem satelitního účtu je zachycení všech finančních toků, dle jednotlivých zdrojů. Účet by tedy měl zaznamenat, odkud zdroje financování pochází (např. rozpočty, sponzorské dary, domácnosti), kam směřují a co konkrétně financují.

Na základě předchozích zkušeností byla v roce 2014 upravena metodika Systém účtů kultury a předložena na konferenci Ministerstva kultury ČR. Za rok 2014 jsou také zveřejněny výsledky účtů, které ukazují rostoucí trend podílu veřejného sektoru a domácností na celkových zdrojích. Celková výše finančních zdrojů v roce 2014 činily více než 225,8 mld. Kč, tj. téměř o 3 % více než v roce 2015. Největší část zdrojů financujících kulturu přichází dlouhodobě z podniků, a to i přesto, že v časové řadě podíl podniků na celkovém financování klesá.

Veřejné rozpočty – za rok 2014 bylo na kulturu celkem alokováno 35,9 mld. Kč, což představuje 2,15 % veřejných rozpočtů. Finanční prostředky z veřejných rozpočtů nejvíce plynou do oblasti kulturního dědictví, umění a vzdělávání, přičemž 5,8 mld. Kč tvořily investice a 30,1 mld. Kč plynulo na provozní výdaje.

Tržně orientovaná odvětví, jako např. výtvarné umění, tisk, média, architektura či reklama jsou zpravidla financována ze zdrojů domácností a podniků.

- **Domácnosti** své výdaje vynakládají za vstupné, poplatky či nákup kulturních statků. Podíl kulturních výdajů na celkových výdajích domácností v roce 2014 činil 3,4 %. Celkově domácnosti na kulturu vynaložily 39,4 mld. Kč, přičemž nejvíce prostředků vynakládaly za média a tisk.
- **Podniky** v roce 2014 vynaložily na kulturu celkem 139,8 mld. Kč a nevládní neziskové instituce 2,5 mld. Kč.

Prostředky plynoucí ze zahraničí lze považovat pouze za doplňkový zdroj, jelikož jejich výše v roce 2014 činila 2,1 mld. Kč. (NIPOS-MK ČR, 2016, str. 11)

Financování kulturních služeb v ČR se od počátku 90. let 20. století často posouvá na nižší úroveň, tj. do regionů, krajů a obcí. Místní kulturu je dle Pekové, Pilného a Jetmara (2008, str. 413) možné primárně financovat z rozpočtu obcí, krajů, státního rozpočtu, z příjmů

z kulturních činností, tržeb ze spotřeby kulturních statků či z ostatních zdrojů – sponzorských darů, příp. jiných příspěvků. S financováním na místní úrovni souhlasí také Raabová (2016, str. 12), avšak poukazuje na dilemata týkající se systémů a nástrojů podpory. Jak velkou alokaci by mělo město vyčlenit na kulturu? Bude kultura podporována prostřednictvím dotací či investic? Je v oblasti kultury lepší přímá podpora nebo bude přínosné provést veřejnou zakázku? Na tyto otázky neexistuje správná odpověď, a proto záleží na individuálním zvážení situace v daném místě.

1.4.2 Kulturní politika Zlínského kraje

Nižší úroveň kulturních koncepcí je tvořena nejčastěji na úrovni jednotlivých krajů. Tato oblast se nachází jak v koncepcích globálních, tak i v koncepcích věnujících se výhradně kultuře či cestovnímu ruchu. Kultura zaujímá v koncepčních materiálech na úrovni krajů zpravidla místo mezi silnými stránkami SWOT analýzy, a své místo zastává i v seznamu stěžejního rozvojového potenciálu. Na rozdíl od univerzálních strategií je větší význam kultuře připisován v koncepcích rozvoje cestovního ruchu, které nezdůrazňují pouze kulturní dědictví, ale i významné osobnosti či živou kulturu. Za slabou stránku je naopak zpravidla považován např. špatný technický stav památek, chybějící kulturní infrastruktura, neuspokojivá nabídka kulturních služeb či nedostatečné financování, a to především vícezdrojové. (Postavení kultury v koncepčních materiálech krajů České republiky, © 2017)

Jelikož se diplomová práce zaměřuje na území Podhostýnského mikroregionu, je relevantní zabývat se kulturní politikou Zlínského kraje. Hierarchicky nejvýše postavený je globální dokument Strategie rozvoje Zlínského kraje na období 2009 – 2020, který pojímá tematické pilíře napříč působnosti. Jedním z těchto pilířů je atraktivní region, který zahrnuje oblast cestovního ruchu a kultury. (Strategie rozvoje Zlínského kraje na období 2009–2020, © 2017)

Další strategické dokumenty se již věnují výhradně oblasti kultury a lze mezi ně zařadit např. Koncepci rozvoje kultury Zlínského kraje, která byla zpracována v roce 2005, a to bez časového omezení její platnosti. Zlínský kraj při tvorbě koncepčních dokumentů odděluje samostatně oblast památkové péče. Tato oblast je řešena prostřednictvím Koncepce účinnější podpory památkové péče ve Zlínském kraji, která byla aktualizována v roce 2016. Oblast podpory (kultury i památkové péče) je zpracována v dokumentu Program podpory kultury ve Zlínském kraji, na něž odkazují všechny akty či jiné právní úko-

ny týkající se financování kultury z rozpočtu Zlínského kraje. (Program podpory kultury ve Zlínském kraji, 2012)

Významným dokumentem je také zpracovaná Koncepce rozvoje místní kultury Zlínského kraje na léta 2015–2024, prostřednictvím které Zlínský kraj projevuje zájem o rozvoj místní kultury v podobě tradic, folklórních tradic, zvyků a kulturního dědictví. Jedná se také o reakci na okolní podmínky, které jsou dány spoluprací aktérů místní kultury a obcí, prostřednictvím místních akčních skupin. (Koncepce rozvoje místní kultury ve Zlínském kraji na léta 2014-2024, © 2017)

Na území Zlínského kraje je taktéž platná Koncepce rozvoje organizací Zlínského kraje v oblasti kultury pro období let 2015-2024, nicméně na území dotčeného mikroregionu se žádná organizace zřízená Zlínským krajem nevyskytuje.

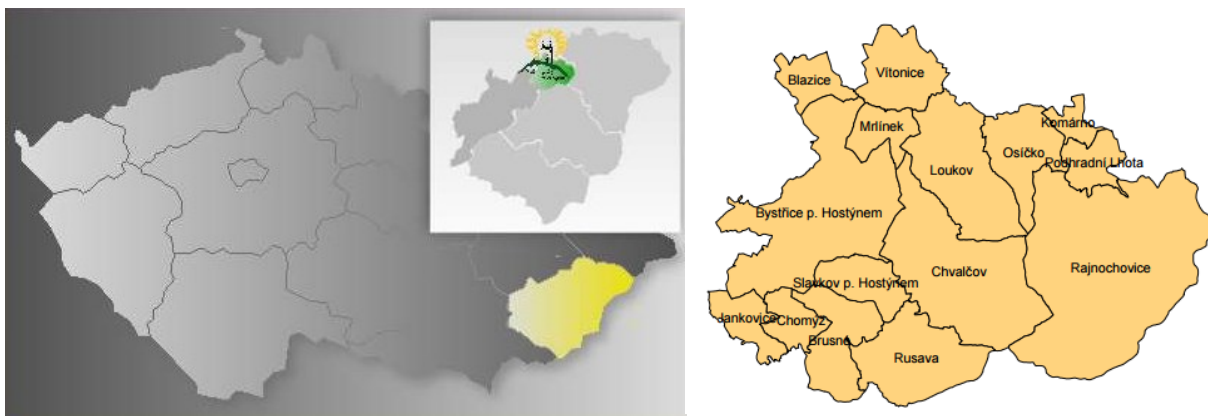
II. PRAKTICKÁ ČÁST

2 PODHOSTÝNSKÝ MIKROREGION

Území Podhostýnského mikroregionu je dle klasifikace územních celků zařazeno do CZ-NUTS následovně:

- NUTS 1 Česká republika
- NUTS 2 Region soudržnosti Střední Morava
- NUTS 3 Zlínský kraj
- LAU 1 okres Kroměříž

Mikroregion je tvořen svazkem 15 členských obcí, přičemž celková rozloha mikroregionu činí 168,21 km². Z počtu 15 obcí spadá 14 z nich pod obec s rozšířenou působností (ORP) Bystřice pod Hostýnem. Obec Bystřice pod Hostýnem tvoří přirozené centrum mikroregionu a zároveň zde trvale žije více než polovina všech obyvatel tohoto obvodu. Mezi další členské obce patří obec Blazice, Brusné, Chomýž, Chvalčov, Komárno, Loukov, Mrlínek, Osíčko, Podhradní Lhota, Rajnochovice, Rusava, Slavkov pod Hostýnem a Vítonice. Mimo ORP Bystřice pod Hostýnem je členem Podhostýnského mikroregionu také obec Jankovice spadající pod ORP Holešov.

Obr. 3. Území Podhostýnského mikroregionu. (Podhostýnský mikroregion, ©2017)

Podhostýnský mikroregion, jakožto dobrovolný svazek obcí, byl založen v roce 1999 za účelem rozvoje území, turistiky a cestovního ruchu, ochrany společných zájmů, propagace krajiny a kulturního dědictví. (Mikroregiony Zlínského kraje, 2005)

2.1 Socioekonomická charakteristika území

Výchozím podkladem pro tvorbu koncepčních dokumentů je socioekonomická charakteristika území, jejímž cílem je analyzovat jednotlivé socioekonomické ukazatele, které jsou rozděleny metodikou pro zpracování územních rozvojových koncepcí do šesti okruhů, a to dle ekonomických, kulturně-historických, společenských a jiných jevů. Rámcová metodika pro zpracování programu rozvoje odděluje oblast lidských zdrojů, ekonomiky, infrastruktury, cestovního ruchu a životního prostředí. Metodika připouští také samostatnou kapitolu zemědělství a rozvoje venkova, ale jelikož většina regionu spadá do kategorie venkovských, prolíná se tato oblast do ostatních okruhů a není tedy nezbytné ji řešit zvlášť. (Tvorba programu rozvoje obcí, 2010)

2.1.1 Lidské zdroje

Lidské zdroje jsou považovány za velmi důležitý aspekt obce. Vazačová (2016) považuje lidské zdroje za faktor stability i rozvoje, kdy na jedné straně přítomnost kvalitních lidských zdrojů zajišťuje udržení jakéhosi standardu a na straně druhé jejich využití přispívá k rozvoji. Zároveň se odkazuje na Majerovou, Kosteleckého a Sýkoru, kteří spatřují úspěch obce v aktivitě obyvatelstva a jejího zapojení se do místního dění a činnosti spolků.

Z celkového hlediska je velmi důležitou složkou tohoto ukazatele demografický vývoj obyvatelstva. Mezi další aspekty ovlivňující kvalitu a velikost lidských zdrojů patří např. bydlení a dostupnost zázemí pro sport a kulturu, vzdělávání a sociální služby. (Tvorba programu rozvoje obcí, 2010)

Celkový počet obyvatel na území České republiky ve sledovaném období 2010-2015 kolísá. Při srovnání roku 2015 oproti výchozímu roku 2010 však došlo k přírůstku o 21 073 obyvatel. (Obyvatelstvo, © 2017) Zlínský kraj i Podhostýnský mikroregion oproti tomu zaznamenávají dlouhodobý úbytek, což je patrné z následující tabulky č. 2.

Tab. 2. Demografický vývoj počtu obyvatel v letech 2010-2015. (Časové řady do obcí, 2017)

Územní jednotka	Rok					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Zlínský kraj	590 361	589 030	587 693	586 299	585 261	584 676
Podhostýnský mikroregion	16 380	16 183	16 104	16 057	16 005	15 945
ORP Bystřice pod Hostýnem	16 002	15 783	15 716	15 677	15 629	15 578
Blazice	215	205	210	202	198	195
Brusné	356	360	369	360	367	365
Bystřice pod Hostýnem	8 603	8 463	8 398	8 393	8 369	8 332
Chomýž	350	356	359	354	361	359
Chvalčov	1 669	1 629	1 626	1 638	1 659	1 649
Komárno	320	301	305	299	291	294
Loukov	997	980	972	980	963	968
Mrlínek	287	283	277	280	282	278
Osíčko	477	475	466	455	452	450
Podhradní Lhota	516	508	501	496	491	488
Rajnochovice	548	562	556	553	561	565
Rusava	602	612	611	614	592	579
Slavkov pod Hostýnem	592	600	620	611	611	629
Vítonice	470	449	446	442	432	427
Jankovice	378	400	388	380	376	367

Z tabulky č. 2 vyplývá, že počet obyvatel v jednotlivých členských obcích Podhostýnského mikroregionu ve většině případů kolísá. Jsou zde ale i takové obce, které ve sledovaném horizontu zaznamenávají výhradně pokles. Jedná se např. o Bystřici pod Hostýnem nebo o obce Osíčko, Podhradní Lhota a Vítonice.

Přírůstek a úbytek obyvatel je možno sledovat v kategorii přirozený přírůstek či stěhování. Přirozený přírůstek značí rozdíl mezi živě narozenými a zemřelými, kategorie stěhování oproti tomu zaznamenává rozdíl mezi přistěhovanými a odstěhovanými. Tabulka č. 3 podává přehled údajů z roku 2015, kde většina obcí daného území zaznamenává úbytek obyvatel. Celkový rozdíl mezi kategorií přirozeného úbytku a úbytku stěhování je však dle zaznamenaných údajů nepatrný.

Tab. 3. Přírůstky a úbytky obyvatel v roce 2015. (Městská a obecní statistika, © 2017)

Územní jednotka	Přírůstek		
	Přirozený	Stěhování	Celkový
Podhostýnský mikroregion	-32	-28	-60
Blazice	3	-6	-3
Brusné	-4	2	-2
Bystřice pod Hostýnem	-16	-21	-37
Chomýž	1	-3	-2
Chvalčov	-2	-8	-10
Komárno	0	3	3
Loukov	-1	6	5
Mrlínek	-2	-2	-4
Osíčko	-2	0	-2
Podhradní Lhota	-1	-2	-3
Rajnochovice	0	4	4
Rusava	-6	-7	-13
Slavkov pod Hostýnem	3	15	18
Vítonice	-2	-3	-5
Jankovice	-3	-6	-9

Dalším faktorem, který ovlivňuje lidské zdroje je bydlení. Dle Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB) 2011 je na území Podhostýnského mikroregionu k dispozici bytový fond o velikosti 6 775 jednotek, z čehož je 5 178 rodinných domů a 1 597 bytových domů. Z celkového počtu je 1 012 neobydlených rodinných a bytových domů. Lidské zdroje také ovlivňuje vzdělanost. Její velikost a struktura je předmětem tabulky č. 4.

Tab. 4. Vzdělanostní struktura obyvatel. (Obyvatelstvo, © 2017)

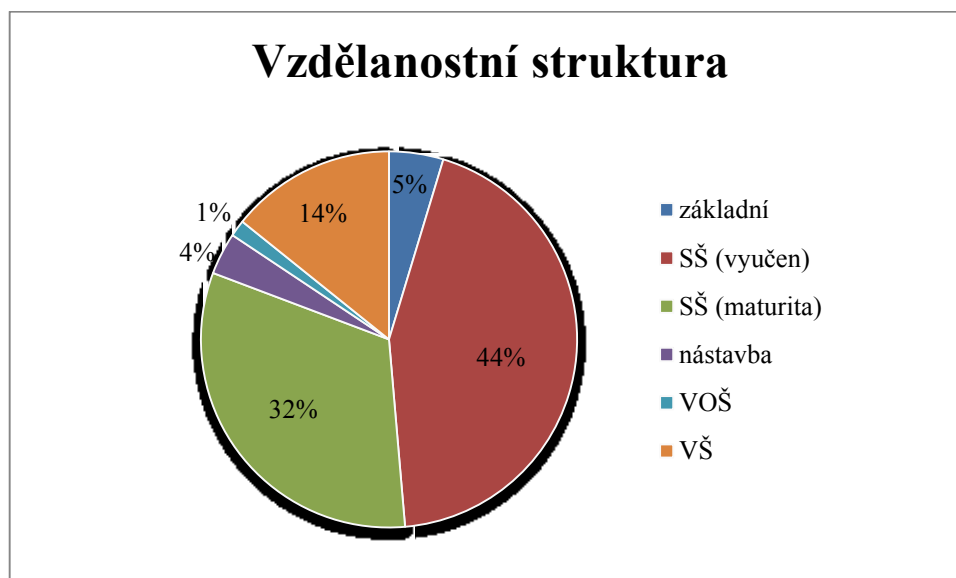
Územní jednotka	Vzdělání					
	základní	SŠ (vyučení)	SŠ (maturita)	nástavba	VOŠ	VŠ
Podhostýnský mikroregion	303	2 852	2 083	234	92	923
Blazice	6	30	34	1	1	14
Brusné	7	62	49	2	0	14
Bystřice pod Hostýnem	172	1401	1121	140	57	549
Chomýž	6	71	28	5	3	18
Chvalčov	23	268	201	26	9	101

Komárno	5	63	44	3	3	12
Loukov	21	191	150	12	4	45
Mrlínek	8	62	28	2	1	8
Osíčko	9	95	59	8	3	24
Podhradní Lhota	12	104	75	3	0	18
Rajnochovice	11	84	70	12	3	21
Rusava	10	132	65	3	1	28
Slavkov pod Hostýnem	4	130	57	8	3	32
Vítonice	3	102	55	4	3	15
Jankovice	6	57	47	5	1	24

SLDB 2011 uvádí úroveň vzdělání celkově u 6 487 obyvatel. Největší podíl na celkové hodnotě mají lidé se středoškolským vzděláním ukončeným výučním listem (44 %) a následně středoškolsky vzdělání lidé s maturitou (32 %). 14 % z celkového počtu obyvatel dotčených sčítán je vysokoškolsky vzdělaných. Poměrně malou skupinu pak s 5 % tvoří lidé se základním či neukončeným vzděláním, se 4 % lidé s nástavbovým studiem a 1 % tvoří lidé s vyšším odborným vzděláním. (viz. Graf. 1)

Graf. 1. Vzdělanostní struktura na území Podhostýnského mikroregionu.

(Obyvatelstvo, © 2017)

2.1.2 Ekonomika

Ekonomika je velmi důležitý faktor rozvoje území. Tento aspekt je tvořen soukromou a veřejnou sférou, přičemž právě jejich činnost ovlivňuje úroveň území. Z pohledu soukromé sféry jsou často sledovány ukazatele jako např. zaměstnanost nebo velikost a odvětví ekonomické činnosti. (Tvorba programu rozvoje obcí, 2010) Ve sféře veřejné je za nejdůležitější ukazatel považován rozpočet municipalit, a to z hlediska jeho velikosti a struktury.

Zaměstnanost je jedním z hlavních faktorů ovlivňující ekonomiku. Pravidelné statistiky týkající se zaměstnanosti, resp. nezaměstnanosti, poskytuje Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, a to z hlediska územního, struktury uchazečů o zaměstnání apod. Z těchto statistik vyplývá, že k lednu 2017 žije na území Podhostýnského mikroregionu 10 666 ekonomicky aktivních obyvatel, a to ve věku 15-64 let. Z pohledu nezaměstnanosti je 663 evidovaných uchazečů ve věku 15-64 let, kteří nemají objektivní překážku pro přijetí do zaměstnání. Podíl nezaměstnaných osob je tedy ve výši 6,2 %, ale zároveň je k danému období v území evidováno 101 volných míst. (Nezaměstnanost, 2017)

Soukromý sektor tvoří velkou část ekonomické úrovně území, proto je nezbytné zmapovat podnikatelské subjekty, které vytváří nejen podstatnou část produkce, ale jsou také významným zaměstnavatelem. V současné době působí na území Podhostýnského mikroregionu 3 741 registrovaných podnikatelských subjektů, tj. 3 148 fyzických osob a 593 osob právnických (viz. tabulka č. 5)

Tab. 5. Počet podnikatelských subjektů za rok 2016. (Vše o území

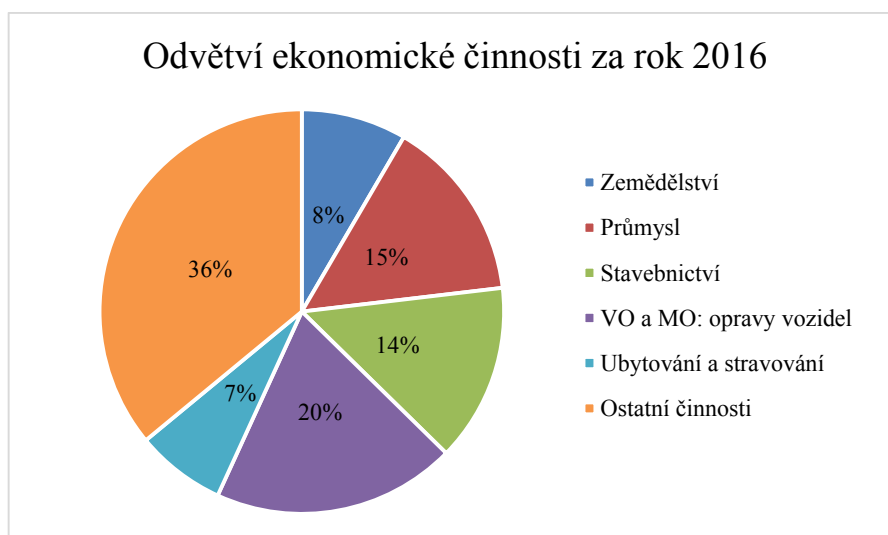
© 2017)

Územní jednotka	Podnikatelské subjekty	
	Fyzické osoby	Právnické osoby
Podhostýnský mikroregion	3 148	593
Blazice	43	7
Brusné	76	7
Bystřice pod Hostýnem	1 643	363
Chomýž	54	6
Chvalčov	380	45
Komárno	45	5
Loukov	192	27
Mrlínek	57	7

Osíčko	64	15
Podhradní Lhota	85	12
Rajnochovice	104	31
Rusava	146	29
Slavkov pod Hostýnem	103	17
Vítonice	81	11
Jankovice	75	11

Charakteristika ekonomického ukazatele analýzy zahrnuje mimo jiné také skladbu odvětví ekonomické činnosti, a to v závislosti na počtu registrovaných podnikatelských subjektů. Údaje jsou zaznamenány za rok 2016, přičemž jsou rozděleny mezi nejčteněji zastoupené kategorie.

Graf. 2. Odvětví ekonomické činnosti. (Vše o území © 2017)

Z grafu č. 2 vyplývá, že se na území Podhostýnského mikroregionu podnikatelské subjekty nejvíce věnují kategorii ostatních činností. Tato kategorie spojuje nejrůznější odvětví, které nemají v území velké zastoupení, a proto jsou pro přehlednost spojeny do kategorie ostatních. Lze mezi ně řadit např. dopravu, peněžnictví a pojišťovnictví, profesní, vědecké a technické činnosti, administrativu, vzdělávání, zdravotní a sociální péči, kulturní a rekreační činnosti apod. Mezi nejvýznamnější samostatné odvětví patří kategorie velkoobchod a maloobchod: opravy a údržby motorových vozidel, kterému se věnuje téměř 20 % podnikatelů. Další velkou skupinu tvoří odvětví průmyslu (15 %) a obor stavebnictví (14 %).

Zemědělství se věnuje 8 % registrovaných podnikatelských subjektů na území a posledních 7 % se věnuje oboru ubytování, stravování a pohostinství.

Veřejná sféra tvoří neméně důležitou část. Hlavní složku tvoří rozpočty jednotlivých obcí, které jsou podstatné nejen z hlediska velikosti, ale i jejich struktury. Jedná se o základní finanční plán sestávající se z příjmů a výdajů.

Tab. 6. Rozpočty obcí absolutně v tis. Kč a v přepočtu na 1 obyvatele za rok 2015.

(MONITOR, 2017)

Územní jednotka	Ukazatele v tis. Kč (absolutně)			Přepočet na 1 obyv.	
	Příjmy	Výdaje	Saldo	Příjmy	Výdaje
Podhostýnský mikroregion					
Blazice	2 675	2 775	-100	13,72	14,23
Brusné	8 666	8 601	65	23,74	23,56
Bystřice pod Hostýnem	163 798	161 605	2 193	19,66	19,40
Chomýž	4 122	4 524	-402	11,48	12,60
Chvalčov	23 074	18 635	4 439	13,99	11,30
Komárno	6 476	6 502	-26	22,03	22,12
Loukov	14 994	14 914	80	15,49	15,41
Mrlínek	3 338	2 918	420	12,01	10,50
Osíčko	6 554	5 577	977	14,56	12,39
Podhradní Lhota	11 547	10 853	694	23,66	22,24
Rajnochovice	14 070	13 293	777	24,90	23,53
Rusava	16 437	14 423	2 014	28,39	24,91
Slavkov pod Hostýnem	13 583	12 305	1 278	21,59	19,56
Vítonice	9 365	8 785	580	21,93	20,57
Jankovice	5 503	4 490	1 013	14,99	12,23

Jako referenční byl vybrán rok 2015, a to vzhledem k tomu, že za tento rok již mají obce schválenou účetní závěrku. Jedná se tak o skutečný stav rozpočtu na poli příjmů i výdajů. Výchozím podkladem jsou uvedená absolutní data, ovšem pro komparaci je nezbytný přepočet na 1 obyvatele. Z tabulky č. 6 vyplývá, že obcí, která vynakládá na 1 obyvatele nejvíce výdajů, a zároveň má na 1 obyvatele nejvyšší příjmy, je obec Rusava. V absolutních číslech přitom Rusava disponuje rozpočtem s třetími nejvyššími příjmy a výdaji. Nejmenší výdaje a příjmy v přepočtu na 1 obyvatele vynakládá obec Mrlínek, v absolutních číslech však rozpočtem s nejnižšími příjmy a výdaji disponuje obec Blazice.

Pro účely diplomové práce je nezbytné uvést nejen celkové hodnoty, ale také částky vynakládané na kulturu, které jsou v rozpočtu zaznamenány na položce rozpočtu 33 Kultura. Aby byla možná komparace těchto dat, jsou položky přepočteny opět na 1 obyvatele. Posledním údajem tabulky č. 7 je velikost podílu kulturních výdajů na celkových výdajích rozpočtu obcí v %.

Tab. 7. Kulturní výdaje obcí za rok 2015. (MONITOR, 2017)

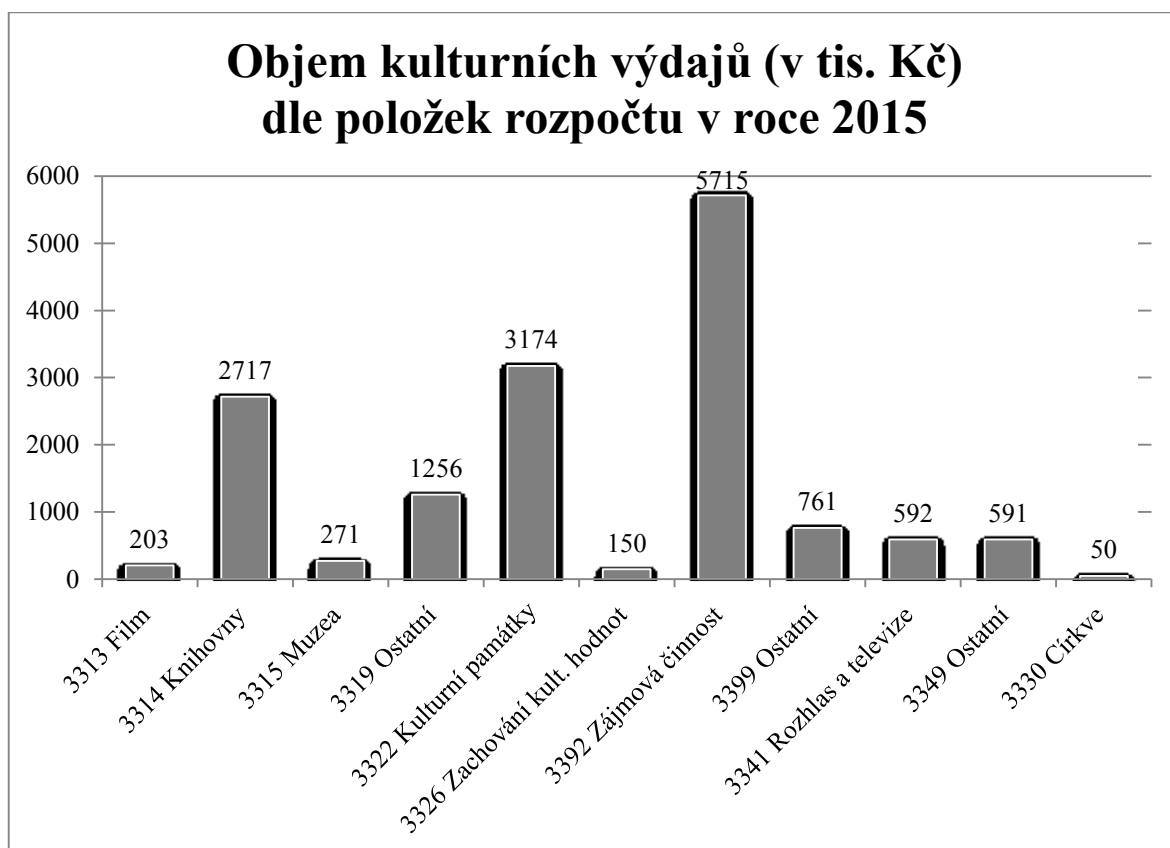
Územní jednotka	Výdaje (tis. Kč)		Podíl kultury na celkových výdajích rozpočtu (%)
	33 Kultura (abs.)	Přepočet na 1 obyv.	
Podhostýnský mikroregion	15 478	0,97	5,33
Blazice	1	0,01	0,04
Brusné	119	0,33	1,38
Bystřice pod Hostýnem	10 628	1,28	6,58
Chomýž	53	0,15	1,17
Chvalčov	640	0,39	3,43
Komárno	108	0,37	1,66
Loukov	1 378	1,42	9,24
Mrlínek	52	0,19	1,78
Osíčko	434	0,96	7,78
Podhradní Lhota	57	0,12	0,53
Rajnochovice	366	0,65	2,75
Rusava	513	0,89	3,56
Slavkov pod Hostýnem	785	1,25	6,38
Vítonice	306	0,72	3,48
Jankovice	38	0,10	0,85

Obce Podhostýnského mikroregionu vynakládají na položku rozpočtu 33 Kultura souhrnně 15 478 tis. Kč, což představuje kulturní výdaje ve výši 0,97 tis. Kč/1 obyvatele. Podíl kulturních výdajů obcí na celkových výdajích rozpočtu obcí činí 5,53 %. Komparaci údajů umožňují data přepočtené na 1 obyvatele, ze kterých vyplývá, že nejvíc výdajů na kulturu vydala obec Loukov, která většinu výdajů směřovala na položku 3392 Zájmová činnost. Podíl kulturních výdajů u obce Loukov dosahoval 9,24 % celkového rozpočtu. Za obce s nejvyššími výdaji plynoucích na kulturu v přepočtu na 1 obyvatele jsou následně považovány obce Bystřice pod Hostýnem (1,28 tis. Kč/obyv.) a Slavkov pod Hostýnem (1,25 tis. Kč/obyv.).

Nejméně kulturních výdajů oproti tomu vynakládá obec Blazice, a to ve výši 0,01 tis. Kč/1 obyvatel. U této obce tvoří podíl kulturních výdajů pouze 0,04 % celkového rozpočtu. Méně než 1 % na kulturní výdaje z celkového rozpočtu vynakládá kromě obce Blazice také obec Jankovice a Podhradní Lhota.

Graf. 3. Objem kulturních výdajů (v tis. Kč) dle položek rozpočtu v roce 2015.

(MONITOR, 2017)

Z grafu č. 3 vyplývá, že téměř 40 % celkových výdajů vynakládaných obcemi plyne na položku 3392 Zájmová činnost. Na položku 3322 Zachování a obnova kulturních památek obce Podhostýnského mikroregionu přitom vynakládají 20 % celkových výdajů plynoucích na kulturu a 18 % plyne na 3314 Knihovnická činnost. Zbylé výdaje pak náleží položkám 3313 Filmová tvorba, distribuce, kina a shromažďování audiovizuálních archiválií; 3330 Činnosti registrovaných církví a náboženských společností; 3315 Činnosti muzeí a galerií; 3319 Ostatní záležitosti kultury; 3326 Pořízení, zachování a obnova hodnot místního kulturního, národního a historického povědomí; 3399 Ostatní záležitosti kultury, církví a sdě-

lovacích prostředků; 3341 Rozhlas a televize a 3349 Ostatní záležitosti sdělovacích prostředků.

2.1.3 Infrastruktura

Vybavenost obce infrastrukturou představuje další z indikátorů rozvoje území a kvality zázemí pro život. Tato podkapitola zahrnuje dvě části, a to dopravní a technickou infrastrukturu.

První část se zabývá dopravní infrastrukturou. Území Podhostýnského mikroregionu se nachází v severní části Zlínského kraje při hranici s krajem Olomouckým. V rámci dopravní návaznosti je důležité analyzovat silniční síť, a to nejen v rámci území Podhostýnského mikroregionu, ale i z hlediska spojovací trasy ve vazbě na okolní města.

Obr. 4. Návaznost mikroregionu na okolní města.

(Podhostýnský mikroregion, ©2017)

Zdejší územím neprochází žádná dálniční síť a ani silnice I. třídy. Základní síť je tvořena silnicemi II. a III. třídy, které jsou v majetku Ředitelství silnic Zlínského kraje, p. o. (ŘSZK), jež se stará o jejich technický stav a údržbu. Technický stav silnic není především u silnic III. třídy dobrý. V roce 2017 se zvýšil počet poškozených úseků a výtluků, což v tiskových zprávách potvrzuje i Ředitelství silnic Zlínského kraje (2017). ŘSZK v rámci své činnosti zajišťuje také investiční akce. V roce 2017 je např. na území Podhostýnského

mikroregionu plánována výstavba okružní křižovatky na silnicích II/437 a III/43730 v Bystřici pod Hostýnem. (Investiční stavby roku 2017 ve Zlínském kraji, 2017)

Tab. 8. Silnice II. a III. třídy. (Přehled silnic v okrese Kroměříž, © 2017)

Silnice	Trasa	km
II/150	Dřevoshostice - Bystřice p. H. - Loukov – Komárno	14,639
II/437	Lipník n. B. - Blazice - Bystřice p. H. - Chvalčov – Troják	21,564
II/438	Býškovice - Vítonice - Bystřice p. H. - Holešov – Míškovice	27,254
III/1864	Komárno - Provodovice	0,596
III/1865	Komárno - Podhradní Lhota	1,568
III/43726	Blazice - Žákovice	0,756
III/43728	Bystřice pod Hostýnem-příjezdná	0,917
III/43730	Bystřice p. H. - Slavkov p. H. - Brusné	4,548
III/43731	Bystřice p. H. - Svatý Hostýn	5,374
III/43732	Slavkov p. H. - Chlum	1,344
III/43810	Loukov - Libosváry	1,133
III/43811	Osíčko - Horní Újezd - Vítonice	4,546
III/43812	Vítonice - Libosváry	2,99
III/43815	Bílavsko - Brusné	2,529
III/43816	Hlinsko p. H.-Chomýž - Brusné -Rusava	8,288
III/43817	Hlinsko p. H.-příjezdná	0,102
III/43818	Rusava-průjezdná	2
III/43819	Hlinsko p. H. - Prusinovice	3,455
III/4389	Bystřice p. H. - Libosváry -Všechovice	3,818

Další skupinu tvoří i místní komunikace, které jsou ve správě jednotlivých obcí. Technický stav místních komunikací je často špatný, jelikož je jejich oprava a údržba závislá na možnostech rozpočtu obcí, a to v rámci kapitoly 22 Doprava.

V daném území existuje také síť hromadné dopravy, autobusová i železniční. Autobusovou dopravu zajišťuje především soukromý přepravce, Krodos Bus a.s.. Území disponuje také železniční dopravou, která je však přístupná pouze obcím podél spojovací trasy Valašské Meziříčí-Kroměříž.

Druhou část této podkapitoly tvoří technická infrastruktura, mezi kterou řadí portál územního plánování např. vodovody a kanalizace, plyn, energetiku a elektronické komunikace. (Technická infrastruktura, © 2002–2017) Kromě těchto síťových vedení zde však lze řadit i čističky odpadních vod, veřejné osvětlení apod.

Tab. 9. Technická infrastruktura obcí. (JDTM ZK, 2017)

Územní jednotka	Vodovod	Kanalizace	Plynofikace	Sdělovací vedení	Veřejné osvětlení	Centrální ČOV
Podhostýnský mikroregion						
Blazice	A	A	A	A	A	N
Brusné	A	A	A	A	A	N
Bystřice pod Hostýnem	A	A	A	A	A	A
Chomýž	A	A	A	A	A	N
Chvalčov	A	A	A	A	A	A
Komárno	A	A	A	A	A	N
Loukov	A	A	A	A	A	N
Mrlínek	A	A	A	A	A	N
Osíčko	A	A	A	A	A	N
Podhradní Lhota	A	A	A	A	A	N
Rajnochovice	A	A	A	A	A	N
Rusava	A	A	N	A	A	A
Slavkov pod Hostýnem	A	A	A	A	A	N
Vítonice	A	A	A	A	A	N
Jankovice	A	A	A	A	A	N

Vysvětlivky:

- A – ano, obec touto infrastrukturou disponuje,
- N – ne, obec touto infrastrukturou nedisponuje.

Z tabulky č. 9 je patrné, že všechny obce na území Podhostýnského mikroregionu jsou technicky dobře vybavené. Vodovodem, kanalizací, sdělovacím vedením i veřejným osvětlením disponuje každá obec. Chybí pouze plynofikace v obci Rusava, a také v místní části Bystřice pod Hostýnem - Sovadina.

Z aktualizovaného Plánu rozvoje vodovodu a kanalizací Zlínského kraje (2014) vyplývá, že ačkoliv je na území Bystřice pod Hostýnem v místní části Rychlov vybudovaná mechanicko-biologická čistírna odpadních vod (ČOV), nejsou na ni napojeny všechny místní části města. Centrální čištění odpadních vod chybí v místní části Sovadina, Hlinsko pod Hostýnem i Bílavsko. Na ČOV v Rychlově je tedy napojen Chvalčov, Bystřice pod Hostýnem vč. místní části Rychlov. Obec Osíčko má na části svého území od roku 2009 vybu-

dovanou kořenovou ČOV. Tento typ ČOV se nachází také v lokalitě Libosváry (místní část obce Loukov).

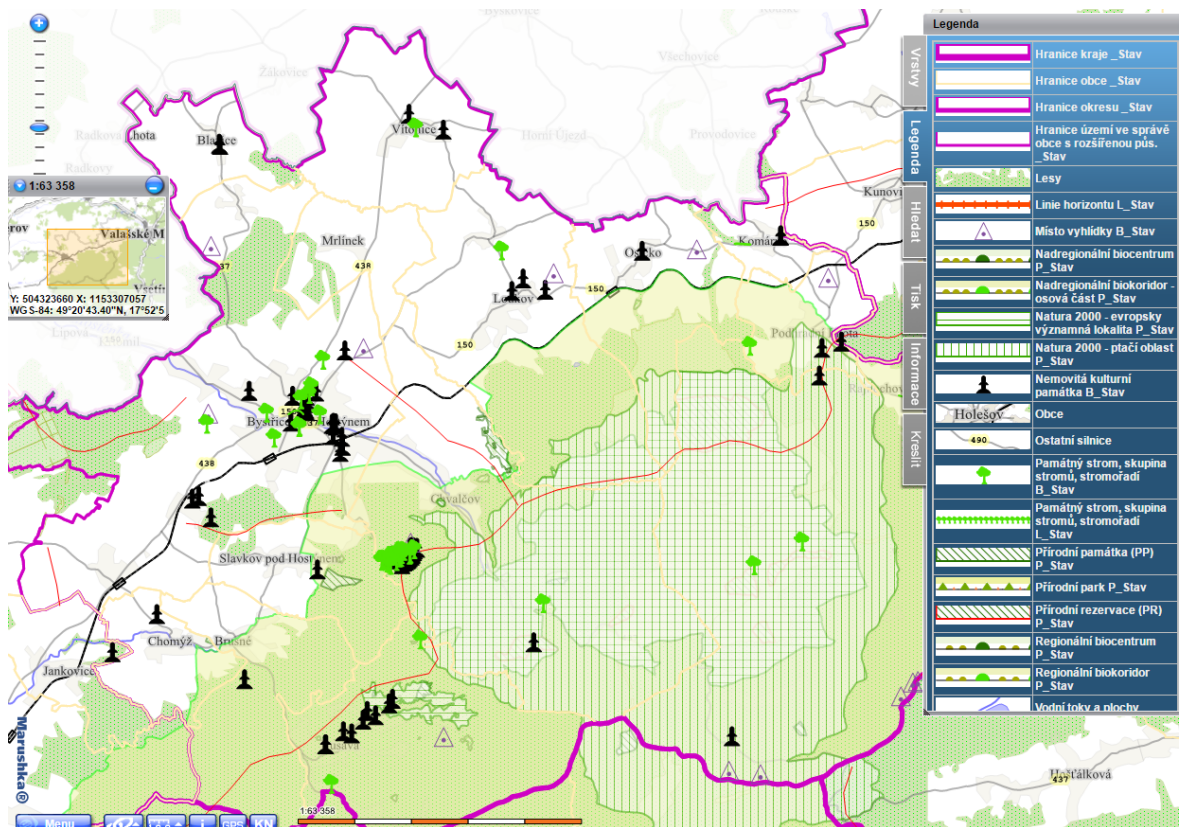
2.1.4 Životní prostředí

V rámci životního prostředí jsou vyzdvihovány základní aspekty, tj. voda, ovzduší, půda, odpady, fauna i flóra. Životní prostředí, resp. příroda a krajina, je však významným rozvojovým prvkem, proto je důležité území vymezit, protože veškeré realizované činnosti v této oblasti by měly být vykonávány v souladu s principy trvale udržitelného rozvoje.

Podhostýnský mikroregion se rozkládá převážně na území Hostýnských vrchů a přilehlém podhůří, přičemž nejvyšším bodem tohoto území je Kelčský Javorník s nadmořskou výškou 865 m n. m. Tato lokalita nabízí spoustu přírodních památek, zajímavostí a turisticky atraktivních míst.

Hostýnské vrchy byly vyhlášeny Nařízením okresního úřadu Kroměříž č. 3/95 ze dne 21. 4. 1995 přírodním parkem. Celková výměra přírodního parku Hostýnské vrchy činí 98 km². Na tomto území se nachází nadregionální biocentra i přírodní rezervace Kelčský Javorník, Čerňava, Sochová, Tesák a Obřany. Natura 2000 na území vymezuje ptačí oblast a značí Hostýnské vrchy a Rusavu - Hořansko za evropsky významné lokality. (JUAP ZK, 2017)

Charakteristickou krajinu dotváří mohutné lesy doplněné loukami a pastvinami, na kterých se nachází přírodní památky, památné stromy či jiné významné prvky. Mezi ty významné lze řadit např. lom Hradištěk, nádrž Javorník, Jestřábí louka, mokřad Grapy, atd. Jako vybrané přírodní památky lze pak uvést např. Pod Kozincem, Stráň, Vřesoviště Bílová či Rusava - Hořansko. (Přírodní park Hostýnské vrchy, 2017)

Obr. 5. Významné hodnoty na území Podhostýnského mikroregionu. (JUAP ZK, 2017)

Hostýnské vrchy jsou místem, které nabízí vzácné prvky i z oblasti fauny a flóry. V přírodní rezervaci Kelčský Javorník a u přírodních památek Na Jančích, Pod Kozincem nebo na Stráni lze spatřit orchideje. Přírodní rezervace Obřany se pak pyšní výskytem endemitu vřetenatky Ranojevičovy moravské. (Přírodní podklady Hostýnských vrchů, 2017)

Lesy z hlediska státní správy spadají pod obce s rozšířenou působností, v tomto případě tedy pod ORP Bystřice pod Hostýnem, odbor životního prostředí MěÚ Bystřice pod Hostýnem. Hospodaření s lesy zajišťuje Lesní správa Bystřice pod Hostýnem, která obhospodařuje lesní celek o rozloze 12 403,24 ha pozemků s funkcí lesa, jež se organizačně dělí na 9 revírů. Lesní správa Bystřice je podřízena Krajskému ředitelství Lesy ČR, s. p. Zlín. (Charakteristika obhospodařovaného území, © 2012)

Území se však potýká i s faktory znečišťujícími prostředí, mezi které lze řadit např. silniční dopravu či hluk z výrobních podniků. Současným trendem je zvyšovat kvalitu života a životního prostředí, a to mj. i prostřednictvím sběru a separací odpadu. Tyto aktivity v současné době rostou na významu i díky osvětové kampani Má to smysl. Tříděte odpad. Na území Podhostýnského mikroregionu se provozuje několik sběrných dvorů a míst,

a to na Rusavě, Chvalčově a v Bystřici pod Hostýnem. (Sběrné dvory, © 2010) Ostatní obce pak na svém území vytyčily plochy pro kontejnerová stání. Ačkoli v Bystřici pod Hostýnem funguje skládka komunálního odpadu, kterou provozuje .A.S.A. skládka Bystřice, s.r.o., území se přesto stále potýká s výskytem černých skládek.

2.1.5 Cestovní ruch

Význam cestovního ruchu v současné době stále roste, a to zejména díky jeho ekonomickým dopadům. Rozvoj cestovního ruchu tak vychází ze základních předpokladů, a to že území disponuje dostatečným hmotným zázemím (tj. ubytovacím, stravovacím a dalším zařízením) a zároveň zde existují turisticky atraktivní cíle (přírodní, kulturně-historické, kulturní či sportovní). (Tvorba programu rozvoje obcí, 2010) Aktuálně je za největší turistickou atraktivitu zdejšího území např. považována vybudovaná rozhledna na Kelčském Javorníku, která nese ocenění Stavba roku 2015 Zlínského kraje.

Vliv kultury na regionální rozvoj je zásadní, což potvrzuje i Evropská komise, která v rámci regionální politiky považuje kulturu za klíčový aspekt růstu cestovního ruchu. Kulturní cestovní ruch vytváří významné a rychle se rozvíjející odvětví cestovního ruchu. (Kultura, 2014)

Stále více na významu roste také venkovský cestovní ruch, který Zelenka a Pásková (2012, str. 309) definují jako rekreační vícedenní pobyt, kdy atraktivita venkova spočívá v klidné a rozmanité přírodní krajině vhodné pro pěší a cykloturistiku, čistém vzduchu, v udržování místních zvyků a folklóru. Rozvoj venkova je pro účely cestovního ruchu spatřován především v rozvoji pěších a cyklotras, muzeí a skanzenů, ubytovacích a stravovacích zařízení nebo uchování řemesel.

Právě přírodní památky a zajímavosti tvoří podstatu venkovského cestovního ruchu v území. Na popularitě stále nabírá pěší i cykloturistika, jejichž možnosti jsou v oblasti Hostýnských vrchů a přilehlém podhůří rozsáhlé. Krajinný ráz, včetně vyzdvižení památek, zajímavostí, rezervací apod., je popsán v kapitole 2.1.4 životní prostředí.

Historické prvky jsou dalším velmi významným celkem, jenž utváří atraktivitu regionu. Území nabízí nejen pozůstatky keltského oppida a zříceniny středověkých hradů (např. zřícenina hradu Křídlo, Šaumburk či Obřany), ale i zachované lidové stavby a kulturní

památky zapsané v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky. (Přírodní podklady Hostýnských vrchů, 2017)

Tab. 10. Přehled nemovitých kulturních památek v daném území. (Monumnet, © 2003-15)

Územní jednotka	Nemovitá kulturní památka
Blazice	Kostel sv. Kříže
Brusné	Zřícenina hradu Křídlo
Bystřice pod Hostýnem	Kostel sv. Jiljí
	Kaple Laudonů a soubor pomníků
	Kaple sv. Vavřince
	Hrob – pomník obětem I. sv. války, hroby H. Schwaigra, F. Tábořského, F. Ondrůška
	Boží muka
	Krucifix a kříže
	Busta F. Tábořského
	Zámek vč. Zámeckého parku
	Venkovský dům
	Měšťanské domy
	Tělocvična – sokolovna
	Chomýž
Chvalčov	Zřícenina hradu Obřany
	Kostel Nanebevzetí P. Marie na sv. Hostýně
	Výšinné opevněné sídliště – archeologické stopy, hradiště
	Kostel sv. Jakuba
Jankovice	Sousoší sv. Anny
Komárno	Kaple sv. Cyrila a Metoděje
Loukov	Kostel sv. Václava
	Krucifix
	Socha sv. Vavřince
Osíčko	Kaple Panny Marie
Podhradní Lhota	Zřícenina hrádku Zubříč
	Zřícenina hradu Šaumburk
	Boží muka sv. Anny
Rajnochovice	Kostel sv. Anny
	Sousoší Piety
	Socha sv. Jana Nepomuckého
	Vodní kanál k plavení dřeva
	Fara
Rusava	Kostel sv. Kříže

	Pomník – pomník 26 občanů, pomník J. Slobodové roz. Jurkovičové, pomník D. Slobody
	Venkovské domy
	Venkovské usedlosti
	Kašparova vila
Slavkov pod Hostýnem	Kaple
Vítonice	Kostel sv. Cyrila a Metoděje
	Krucifix - Zelený kříž

Materiálně-technická základna, jakožto další předpoklad fungujícího cestovního ruchu se v jednotlivých obcích liší. Možnost ubytování je nabízena v hotelech, penzionech, chatách či chalupách. Podhostýnský mikroregion, z. s. pro lepší přehlednost turistů vytvořil katalog ubytování, které mapuje možnosti v jednotlivých obcích. Vzhledem k blízkosti přírodního parku Hostýnské vrchy a zajímavostí jím nabízených je největší nabídka ubytovacích možností alokována v obcích Rusava a Chvalčov. Z hlediska stravovacích zařízení je vybavenost území dostatečná, jelikož většina obcí takovýmto zařízením disponuje.

2.2 Analýza kulturní infrastruktury a kulturních akcí

Kulturní analýza vychází z teoretických poznatků uvedených v kapitole 1.1.2 této diplomové práce. Struktura analýzy dle výše uvedené kapitoly z velké části vyplývá ze socioekonomické charakteristiky území. Environmentální rovina je již částečně řešena v kapitole životní prostředí. Sociálně antropologická rovina pak vychází z kapitoly lidských zdrojů, jejímž předmětem je obyvatelstvo.

Předmětem této podkapitoly je tedy analyzovat kulturní infrastrukturu především ve smyslu materiálně-technického zázemí a následně analyzovat pořádané kulturní akce ve vztahu k Podhostýnskému mikroregionu.

2.2.1 Kulturní infrastruktura

Mezi kulturní infrastrukturu Heřmanová, Chromý a kol. (2009, str. 256) řadí prostory, které jsou místem poskytnutí kulturních statků, služeb a aktivit lidem. „*Nejčastěji je pod tímto pojmem označována síť divadel, kin, knihoven, muzeí, galerií, kulturních domů, výstavních*

síní či areálů, síní slávy či památníků. V širším pojetí i zařízení základních uměleckých škol, lidových škol umění, sít' archivů, muzea v přírodě, skanzeny, hvězdárny a planetária, knihkupectví, prodejny dalších kulturních statků, apod.“

Práce vychází pouze z užšího pojetí kulturní infrastruktury, jelikož širší pojetí neodpovídá současnému stavu infrastruktury všech obcí. V širším pojetí by se práce zaměřila pouze na město Bystřice pod Hostýnem, které má kromě základní kulturní infrastruktury na svém území např. základní uměleckou školu či prodejnu knihkupectví. Společenské, kulturní či sportovní aktivity nabízí Bystřice pod Hostýnem také prostřednictvím Střediska volného času Včelín, jehož smysl spočívá v celoročním naplnění volného času dětí, mládeže i dospělých.

Tab. 11. Kulturní infrastruktura obcí. (webové stránky obcí; vlastní zpracování)

Územní jednotka	Kino	Knihovna	Kulturní dům	Muzeum	Galerie a výstavní sítě
Podhostýnský mikroregion					
Blazice	N	N	N	N	N
Brusné	N	A	N	N	N
Bystřice pod Hostýnem	A	A	A	A	A
Chomýž	N	A	N	N	N
Chvalčov	N	A	A	A	N
Komárno	N	A	A	N	N
Loukov	N	A	A	N	N
Mrlínek	N	A	N	N	N
Osíčko	N	A	A	N	N
Podhradní Lhota	N	A	N	N	N
Rajnochovice	N	A	N	N	N
Rusava	N	A	A	A	A
Slavkov pod Hostýnem	N	A	A	N	N
Vítonice	N	A	A	N	N
Jankovice	N	A	N	N	N

Vysvětlivky:

- A – ano, obec touto infrastrukturou disponuje,
- N – ne, obec touto infrastrukturou nedisponuje.

Na území Podhostýnského mikroregionu se nachází pouze jedno kino, a to v Bystřici pod Hostýnem, ve Společenském domě Sušil, kde je provozován kinosál Kino klubu Sušil.

Jednotlivé obce zřizují obecní knihovny, které fungují za metodické pomoci Městské knihovny Bystřice pod Hostýnem. Pracovnice Městské knihovny Bystřice pod Hostýnem také provádí v souladu se zákonem č. 257/2001, o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb, revize knihovních fondů. Městská knihovna disponuje poměrně velkým prostorem, proto kromě standardních služeb, mezi které patří výpůjčky knih či přístup na veřejný internet, knihovna nabízí také tematické besedy, tvořivá odpoledne či donášky knih do domu zdravotně znevýhodněným lidem. (Knihovny na Bystřicku, 2015) Ostatní knihovny nedisponují samostatnou budovou a jsou proto zřízeny zpravidla v části obecních úřadů či kulturních domů. Vzhledem k prostorovému omezení jsou limitovány na poskytování standardních služeb, avšak v rámci zvýšení kvality poskytovaných služeb zajišťují také meziobecní výpůjčky.

Kulturní dům (KD) není zřízen v každé obci, nicméně každá obec disponuje nějakým prostorem, určeným pro setkání občanů a konání kulturních akcí, který je často tvořen pouze společenskou místností obecního úřadu. Prostorově největším KD je Společenský dům Sušil v Bystřici pod Hostýnem, který kromě velkého sálu pro pořádání plesů a jiných společenských akcí, nabízí také salonky, bufet, restauraci či saunu. V této budově se zároveň nachází kinosál Kino klubu Sušil či sportovní hala.

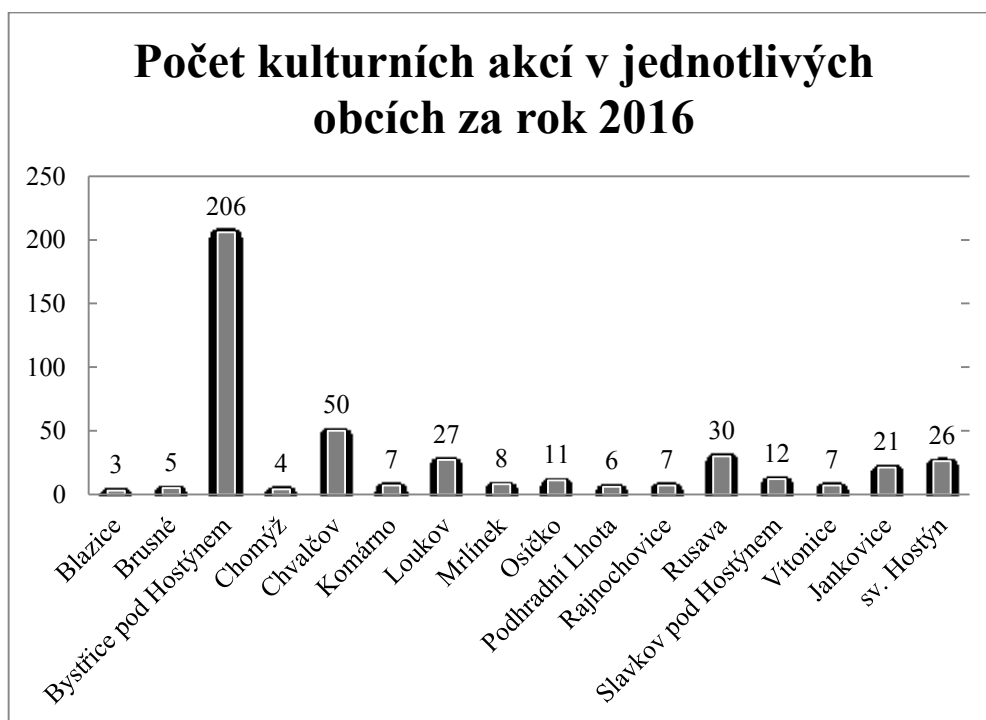
Podhostýnský mikroregion nabízí muzea, galerie či výstavní síně na území Bystřice pod Hostýnem, Rusavy a Chvalčova. Činnost Městského muzea Bystřice pod Hostýnem spadá pod odbor cestovní ruch a kultura Městského úřadu Bystřice p. Host a sídlí ve zdejší zámku. Své návštěvníky láká především na dlouhodobé expozice (keramika 18. a 19. století, sochy O. Drahotušského, pracovna F. Táborského, expozice V. Vokolka, expozice historického ohýbaného nábytku či expozice napoleonských vojáků) a na krátkodobé výstavy. Na území obce Chvalčov se nachází, v provozu Matice svatohostýnské, Svatohostýnské muzeum v Jurkovičově sále, které kromě historického vývoje nabízí i expozice flóry a fauny Hostýnských vrchů. Rusava v části svého obecního úřadu zřídila muzeum, které se odkazuje na lidovou kulturu a umění zdejšího území. Současně ve výstavní síni zveřejňuje díla malířů, jako např. A. Kašpara, F. Ondrůška, J. Kobzáně, aj. (Muzeum Rusava, © 2017)

Kulturní infrastrukturu Podhostýnského mikroregionu lze tedy z hlediska jejího zastoupení považovat za dostatečnou. Prakticky každá obec disponuje místní knihovnou (vyjma obce Blazice) a především disponují prostorem vhodným pro konání kulturních a společenských akcí. Muzea a galerie jsou zřízena ve vazbě na tradice, kulturu, přírodní krásy a historii Podhostýnského mikroregionu. Jedná se tedy mj. o atraktivní cíle venkovského turistického ruchu, který má významný dopad na rozvoj regionu.

2.2.2 Kulturní akce

Konání kulturních akcí je jedním z prvků ovlivňujících kvalitní společenský život. Bohatý kulturní život občanů Podhostýnského mikroregionu vychází především z akcí určených dětem a místních lidových tradic, jako je např. masopust, pálení čarodějnic, kácení máje apod. Za rok 2016 je na území Podhostýnského mikroregionu evidováno celkem 430 kulturních a sportovních akcí, z čehož téměř polovina všech pořádaných akcí (48 %) je konána v Bystřici pod Hostýnem.

Graf. 4. Počet kulturních akcí v jednotlivých obcích za rok 2016. (webové stránky obcí; ObcePRO; vlastní zpracování)

Vyjma Bystřice pod Hostýnem, na jejímž území se koná nejvíce kulturních akcí, jsou za obce s velkým počtem kulturních akcí považovány obce jako např. Chvalčov, Rusava, Loukov či Jankovice. Graf. č. 4 zachycuje také území poutního místa sv. Hostýn, jehož kulturní akce tvoří zpravidla tradiční poutě. Katastrálně toto poutní místo spadá pod obec Chvalčov.

Jednotlivé kulturní akce lze rozčlenit také dle jejich druhu. Pro účely diplomové práce bylo stanoveno deset kategorií, které pokrývají spektrum konaných akcí. Tabulka č. 12 znázorňuje nejen kategorie, ale také jejich zastoupení v jednotlivých obcích.

Tab. 12. Druh kulturních akcí v jednotlivých obcích za rok 2016. (webové stránky obcí; vlastní zpracování)

Územní jednotka	Beseda, přednáška	Výstava, jarmark	Tradice a folklór	Film	Divadlo	Dětská akce	Hudba, koncert	Ples	Sport	Ostatní
Podhostýnský mikroregion	49	29	61	21	18	79	49	24	57	43
Blazice	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-
Brusné	-	-	1	-	-	2	2	-	-	-
Bystřice pod Hostýnem	33	17	5	19	12	42	30	6	25	17
Chomýž	-	1	1	-	-	2	-	-	-	-
Chvalčov	9	5	7	2	1	6	2	2	3	13
Komárno	-	-	2	-	-	3	-	2	-	-
Loukov	2	1	3	-	4	3	5	3	4	2
Mrlínek	-	-	2	-	-	2	-	1	3	-
Osíčko	1	-	4	-	-	2	1	2	1	-
Podhradní Lhota	-	-	3	-	-	1	1	1	-	-
Rajnochovice	-	1	-	-	-	3	1	-	1	1
Rusava	1	1	3	-	-	4	3	2	8	8
Slavkov pod Hostýnem	1	-	2	-	-	3	-	1	4	1
Vítonice	-	2	2	-	-	1	-	2	-	-
Jankovice	2	-	4	-	1	4	3	2	4	1
sv. Hostýn	-	1	21	-	-	-	1	-	3	-

Největší zastoupení v jednotlivých obcích má kategorie dětských akcí (18 % všech akcí). Každá obec daného území pořádá alespoň jednu akci určenou dětem, ať už se jedná o karnevaly, dětské dny nebo lampionové průvody. Tyto akce zajišťují zpravidla obecní úřady v součinnosti s místními spolky či mateřskými a základními školami. Nejvíce dětských

akcí je pořádáno v Bystřici pod Hostýnem, a to i díky existenci Střediska volného času Včelín, který nabízí širokou škálu volnočasových aktivit, příměstských táborů a jiných akcích.

Z této analýzy také vyplývá, že podstatná část pořádaných kulturních akcí vychází z místních tradic a folklóru (14 % všech akcí), a to v přímé vazbě na Podhostýnský mikro-region. Obce navazují na tradiční akce jako např. vodění medvěda, pálení čarodějnic a kácení máje. Na území však existují také spolky, které se podílí na konání folklorních akcích. Mezi ty významné akce lze řadit např. mezinárodní folklorní festival Na rynku v Bystřici, setkání folklorních souborů Podhostýnské září nebo Valašský bál.

Oblíbené společenské akce jsou mj. sportovního typu, a právě ty pro své konání využívají krajinného rázu Hostýnských vrchů. Jedná se především o populární cyklistické závody Hostýnská 50tka a Rusavská 50tka, ale i běžecké závody Hostýnská osma či Hostýnský Yeřty, který ve své zimní verzi je pak závodem na běžkách.

Poměrně významnou skupinu tvoří kategorie besedy, přednášky a hudba, koncerty. Obě tyto kategorie jsou nejčastěji zastoupeny v Bystřici pod Hostýnem, kde je většina besed a přednášek organizována v rámci činnosti městské knihovny. Významné zastoupení této kategorie je možné sledovat také na Chvalčově, a to v rámci činnosti Denního stacionáře pro seniory Chvalčov, který pro veřejnost pořádá nejrůznější aktivity. Kategorie hudba a koncerty je v obcích často zastoupena díky konání vánočních koncertů či různých zábav. Nicméně za významné akce v této kategorii lze považovat např. setkání heligonkářů v Brusném, koncerty absolventů ZUŠ Bystřice pod Hostýnem nebo festival Bystřická alternativa.

Kategorie filmů a divadel patří v tomto regionu taktéž mezi významné. Nejvíce konaných filmových akcí je vzhledem k existenci kina v Bystřici pod Hostýnem, které nabízí kromě klasického promítání také Bijásek, jež je určený dětem. Významné je však zastoupení této kategorie v obci Chvalčov, kde pořádá klasický filmový klub významný český sběratel Vítězslav Tichý. Totéž evidujeme u kategorie divadlo, kde Bystřice pod Hostýnem opět pořádá nejvíce divadelních představení. Nicméně se jedná o vystoupení externích divadelních spolků. Na kulturním životě obcí Loukov a Chvalčov se naopak podílí místní ochotnické a divadelní spolky.

Většina kulturních akcí je již tradičních, proto lze jejich pořádání rozčlenit do jednotlivých ročních období. Počátek jara je především ve znamení plesů, karnevalů či vodění medvěda.

Následují jarmarky, velikonoční výstavy, pálení čarodějnic či kácení máje. Prakticky každá obec mikroregionu nějakou takovouto kulturní akci pořádá.

Léto zpravidla patří dětem, cyklistům a turistům. Mezi významné dětské akce patří např. den dětí, příměstské tábory nebo zahájení a ukončení prázdnin. Léto je také období festivalů, koncertů, poutí, hodů a sportovních akcí.

Podzim a zima nejsou co do počtu kulturních akcí tak frekventované. Na podzim se v obcích pořádají drakiády, hony a lampionové průvody. Zimu pak zahajují Mikulášské nadílky, rozsvěcení vánočního stromu či vánoční koncerty.

2.3 Analýza místních aktérů

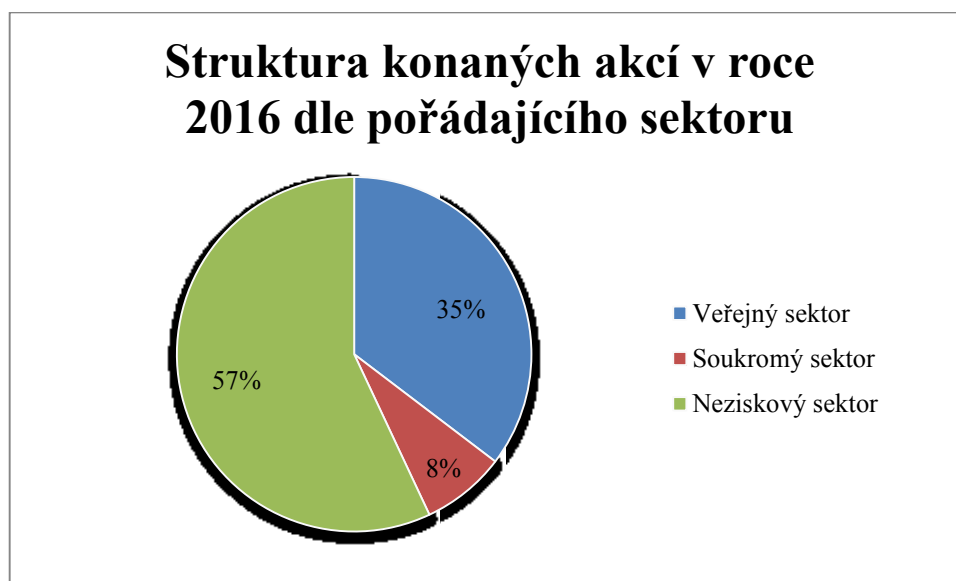
Kulturní analýza zahrnuje také psychosociální rovinu, která řeší společenské chování obyvatel, a to i ve vztahu k jejich sdružování. Fungování a rozvoj kultury je obecně závislý na existenci kulturních aktérů, jejichž podoba je velmi často ve formě různých spolků, sdružení apod.

Základní rozdělení člení aktéry dle jejich působnosti na úroveň evropskou, národní, regionální a lokální. Současně pak lze aktéry rozčlenit dle jednotlivých sektorů na veřejný, soukromý a neziskový. Svobodová a kol. (2011; str. 86) však aktéry člení také dle jejich jednání a chování, jež vede k synergii vztahů. Pro synergický rozvoj je důležitá participace a následný konsensus jednotlivých aktérů. Za efektivní považuje participaci aktérů na místní úrovni, jelikož se jich daný problém území přímo dotýká a mají tak zájem věci zlepšit. Jedná se tak nejen o iniciátory, ale zpravidla i o realizátory rozvoje.

Diplomová práce tedy člení aktéry Podhostýnského mikroregionu mezi veřejný, soukromý a neziskový sektor, přičemž právě poslední zmiňovaný je dle počtu pořádaných akcí ten nejvýznamnější.

Graf. 5. Struktura konaných akcí v roce 2016 dle pořadajícího sektoru.

(webové stránky obcí; vlastní zpracování)

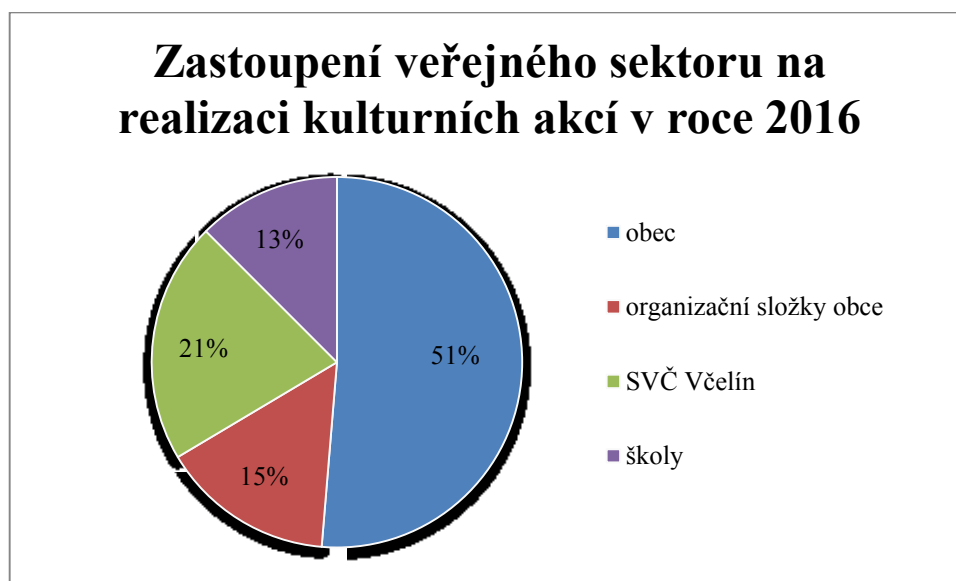

2.3.1 Veřejný sektor

Veřejný sektor je v této analýze zastoupen mimo jiné obcemi Podhostýnského mikroregionu. Jedná se o hierarchicky nejnižší územní samosprávné celky, které svou činností přímo ovlivňují rozvoj, a to z hlediska vytváření zázemí pro realizaci aktivit a jejich financování. (Binek a kol., 2009)

Veřejný sektor se na konání všech kulturních akcí v Podhostýnském mikroregionu podílí ve výši 35 %. Každá obec na svém území pořádá či se spolupodílí na přípravě a realizaci kulturních akcí. Důležitější funkci však obce plní prostřednictvím podpory spolků a sdružení, což dokládá i graf č. 3, který znázorňuje výdaje plynoucí na zájmovou činnost jako největší část výdajů z rozpočtu obcí. Prerozdělení prostředků se v jednotlivých obcích liší, např. město Bystřice pod Hostýnem zahrnuje oblast kultury do programu na poskytování grantů, proto se žadatelé musí při žádosti o příspěvek řídit danými pravidly a svou žádost mohou předložit pouze do stanoveného termínu.

Graf. 6. Zastoupení veřejného sektoru na realizaci kulturních akcí v roce 2016. (webové stránky obcí; vlastní zpracování)

Veřejný sektor není zastoupen pouze obcemi, ale téměř polovinu akcí veřejného sektoru realizují organizační složky, příspěvkové organizace zřízené obcí nebo školami.

Mezi příspěvkové organizace zřízené obcí lze řadit především Středisko volného času Včelín (SVČ Včelín) zřízené městem Bystřice pod Hostýnem nebo mateřské a základní školy. SVČ Včelín se svou činností při pořádání kulturních akcí veřejného sektoru podílí ve výši 21 %, přičemž cílovou skupinou tohoto střediska jsou všechny věkové kategorie. Školy pak vytváří 13 % kulturních akcí veřejného sektoru. Jejich akce jsou zaměřeny především na žáky těchto škol.

Město Bystřice pod Hostýnem v rámci své působnosti zřizuje také organizační složky města, mezi které patří Společenský dům Sušil, Městská knihovna, SDH Rychlov a JSDH Bystřice pod Hostýnem. Společenský dům je místem s velkou kapacitou, proto se zde odehrávají nejen velké akce, ale také filmové akce ve zdejším kinosálu. Městská knihovna je velmi významným aktérem, a to především v rámci pořádání různých besed, přednášek, výtvarných a zábavných dnů. Činnost organizačních složek obce tvoří podíl ve výši 15 %.

2.3.2 Soukromý sektor

Potenciál soukromého sektoru v daném území není zcela využit, jedná se proto pouze o doplňkový sektor. V roce 2016 soukromý sektor realizoval 8 % všech kulturních akcí. Charakterem se jednalo zpravidla o besedy či přednášky, které poskytují lidé v rámci své podnikatelské činnosti. Dále jsou zde řazeny kulturní akce konané v pohostinství, ubytovacích zařízeních, kavárnách apod. Cílovou skupinou těchto subjektů jsou nejen klienti (návštěvníci), ale zpravidla široká veřejnost.

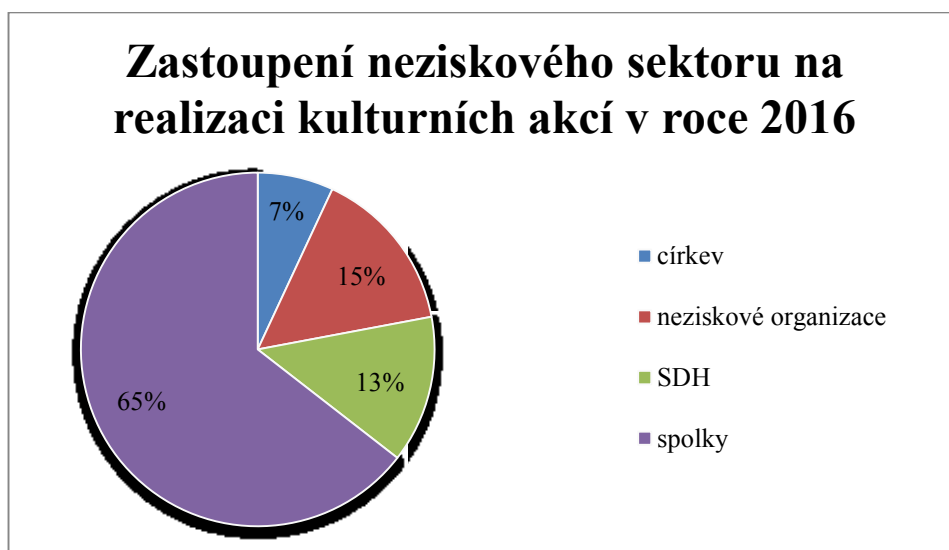
Důležitý aspekt však soukromý sektor tvoří v oblastech sponzoringu, fundraisingu či dárovcství. Přestože podniky zpravidla nejsou iniciátory kulturních akcí, jsou často oslovováni pro spolupráci a pomoc, ať už materiální, finanční nebo pro poskytnutí prostor, zázemí či jiných služeb. Z tohoto pohledu vytváří soukromý sektor velmi důležitý prvek pro rozvoj kultury, respektive venkova.

2.3.3 Neziskový sektor

Význam neziskového sektoru v rozvoji kultury i rozvoji venkova v posledních letech roste. Jedná se o zvláštní skupinu s konkrétním zaměřením zájmu a s cílem dosažení užitku, ne zisku. Může se jednat např. o rozvojové, zájmové, sportovní a jiné organizace. Život v obci zásadně ovlivňuje existence spolků, které se až z 65 % podílí na fungování společenského a kulturního života obcí. (Aktéři rozvoje venkova na lokální úrovni, 2014)

Na území Podhostýnského mikroregionu toto procento v roce 2016 bylo o něco nižší, a sice podíl neziskového sektoru na realizaci kulturních akcí činil 57 %. Neziskový sektor je tvořen především řadou spolků, které vzhledem k jejich rozmanitosti není účelné více rozdělovat. Oddělit je možné pouze spolky, které jsou velmi aktivní nebo jsou zastoupeny ve více obcích, čímž kumulativně vytváří výrazný podíl na pořádání kulturních akcí.

Graf. 7. Zastoupení neziskového sektoru na realizaci kulturních akcí v roce 2016. (webové stránky obcí; vlastní zpracování)

Významnými aktéry neziskového sektoru jsou nejrůznější spolky. Jejich činnost tvoří 65 % akcí neziskového sektoru. Mezi nejčastěji zastoupené spolky patří např. myslivecké sdružení, spolky pro zachování tradic, tělovýchovné jednoty, včelařské a zahrádkářské spolky nebo divadelní spolky. Existují zde také spolky spojené s daným územím, jako např. Valašský soubor písní a tanců Rusava, z.s., Klub vojenské historie francouzského císařství Bystřice pod Hostýnem, Valašský sbor portášský nebo Valašský krúžek Rusavjan. Mezi další zajímavé spolky pak lze řadit mj. Westernový klub Jankovice, Okrašlovací a zábavní spolek, turistický oddíl mládeže PAWNEE, Bystřický kulturní nadační fond nebo Letecko-modelářský klub Brusné.

15 % kulturních akcí organizují vybrané organizace zařazené do kategorie neziskové společnosti, které jsou zastoupeny rodinným centrem Knoflík, klubem Stonoška, Denním stacionářem pro seniory Chvalčov, Komunitním centrem pro rodinu Domino nebo i oblastní Charitou.

Z kategorie neziskového sektoru lze oddělit i sbory dobrovolných hasičů. Působnost tohoto spolku v jednotlivých obcích vytváří 13 % činnosti neziskového sektoru. Činnost církví tvoří 7 % kulturních akcí neziskového sektoru a je spojena především s přítomností poutního místa sv. Hostýn.

2.3.4 Spolupráce sektorů

Efektivnost rozvojového potenciálu spatřuje Binek a kol. (2009) ve spolupráci aktérů jednotlivých sektorů, a to ve formální i neformální podobě (ústní či jiná dohoda). Neformální spolupráce nejčastěji probíhá na dvoustranné úrovni, a to obec–spolek nebo spolek–spolek. Většinou se jedná o uskupení určené k realizaci konkrétní společenské či kulturní akce.

Příkladem vícestranné spolupráce v daném území je například akce Hostýnský Yetý. Ačkoli se zaměřením jedná spíše o sportovní akci, cílem zůstává smysluplně využít volný čas a přírodní krásy zdejší krajiny k aktivnímu setkání se a zábavě. Jedná se o exemplární participaci všech sektorů. Veřejný sektor při konání této akce zastupuje město Bystřice pod Hostýnem. Jako zástupci spolků se na realizaci podílí Valašský sbor portášský, SDH Chvalčov a Hošťálková, Rescue team Hostýnské vrchy a MAS Podhostýnska. Taktéž participace soukromého sektoru je při realizaci neméně významná. Podporu poskytuje např. Ski areál Troják, Tony Ski School nebo Lesy ČR.

Příkladem této spolupráce je také již zrealizovaný projekt ke zpracování studie obnovy zázemí historického objektu v obci Rusava. Cílem projektu bylo vytvořit adekvátní prostředí pro prezentaci dochované stavby lidové architektury na základě partnerství veřejného sektoru (obec Rusava), neziskového (Valašský sbor portášský, Aktivní klub Rusava, o.s.) a soukromého sektoru (Petr Vaculík, výroba keramiky).

Významnou organizací založenou na participaci jednotlivých sektorů formálního uskupení je Místní akční skupina Podhostýnska (MASP), jejímž cílem je podílet se na rozvoji Podhostýnského mikroregionu. Proto místní akční skupina nejen kopíruje území Podhostýnského mikroregionu, ale navíc do tohoto uskupení zapojuje i obce Držková a Hošťálková. Snahou MASP je zapojit nejen obce, ale i soukromý a neziskový sektor do činností směřujících k rozvoji mikroregionu.

K rozvoji přispívá také participace dalších místních skupin, které mají něco společného. MASP v rámci své činnosti realizovala tři projekty spolupráce v období 2007-2013:

- „Kraj pod Hostýnem ožívá – Včasné informace, zázemí a propagace pro společenské a kulturní akce“ je projektem spolupráce v regionech MAS Podhostýnska a MAS Moštěnka, jehož hlavním cílem je podpora kulturních, společenských, sportovních akcí a zlepšení života na venkově. Tento projekt zahrnoval např. pořízení materiálního zázemí (venkovní velkoprostorové stany, pódia apod.), online ka-

mer, webu www.hostynsko.cz, rekonstrukci prostor dřevohostického zámku pro vznik turistického informačního centra a přednáškového sálu.;

- „Kroje našich krajů“ je partnerský projekt místních akčních skupin Moštěnka, Podhostýnska, Moravská cesta a Malohont. Cílem projektu bylo pořízení krojů do národopisných oblastí Haná, Záhoří, Valašsko, Gemera a Malohont na středním Slovensku, kde jsou území příslušných MAS lokalizovány.;
- „S nordic walking holí vydej se do okolí“ vychází z přírodní rozmanitosti Hostýnských vrchů, s cílem zpřístupnit je v rámci nordic walkingových tras zdravým pohybem. Jedná se o projekt spolupráce MAS Podhostýnsko a Střední Vsetínsko. (Projekty spolupráce, 2011)

3 ROZVOJ KULTURY NA BÁZI SPOLUPRÁCE AKTÉRŮ

Předchozí kapitola předkládá socioekonomickou charakteristiku území, analýzu kulturní infrastruktury, kulturních akcí a aktérů. Z daných analýz vyplývá, že významná část uvedených prvků vychází z tradic, kultury, zvyků a folkloru daného regionu. Kultura vytváří významný prvek nejen života místních obyvatel, cestovního ruchu, ale i regionálního rozvoje území. Pro zvýšení kvality všech těchto aspektů je nezbytný samotný rozvoj kultury.

Kulturní aktéři jsou obecně považováni za primární prvek kultury a jejího možného rozvoje. Proto je cílem této kapitoly zhodnotit spolupráci aktérů, jakožto zdroj rozvoje kultury prostřednictvím výzkumu. Výzkum proběhl formou semistrukturovaných rozhovorů s vybraným vzorkem respondentů, který zahrnoval zástupce veřejného sektoru, soukromého i neziskového. Osloveno bylo celkově 10 respondentů s žádostí o rozhovor napříč všemi sektory, přičemž všichni na danou žádost reagovali kladně. Jednotlivým respondentům byly postupně pokládány 4 základní tematické okruhy tak, aby se dotazovaní mohli libovolně vyjádřit.

Základním cílem rozhovoru bylo definovat hlavní kulturních aktéry z pohledu zástupců veřejného, soukromého i neziskového sektoru daného území a zhodnotit jejich vzájemnou spolupráci. Dále bylo zjišťováno, zda oslovení zástupci dotčených subjektů spatřují v participaci aktérů zdroj rozvoje nebo v čem shledávají jeho překážky.

Respondentům byly položeny následující otázky/tematické okruhy:

Otázka č. 1: Definujte hlavní kulturní aktéry působící na území Podhostýnského mikroregionu.

Otázka č. 2: Funguje na území vzájemná spolupráce kulturních aktérů?

Otázka č. 3: Vnímáte spolupráci aktérů jako zdroj rozvoje kultury?

Otázka č. 4: Co považujete za překážky rozvoje v daném území?

3.1 Vyhodnocení rozhovorů

Rozhovory jednotlivých respondentů byly zaznamenány a následně vyhodnoceny. Výchozím prvkem rozhovorů byly čtyři předem stanovené otevřené otázky/tematické okruhy, na které mohli respondenti volně reagovat.

Otázka č. 1: Definujte hlavní kulturní aktéry působící na území Podhostýnského mikroregionu.

Základním cílem rozhovoru bylo zmapovat hlavní kulturní aktéry, a to přímo z pohledu zástupců veřejného, soukromého i neziskového sektoru. Jednotliví respondenti považují za nejvíce zainteresované subjekty v oblasti kultury dle očekávání spolky a obce.

V případě malých obcí jsou za hlavní aktéry suverénně označovány spolky. „*Právě ty jsou totiž schopny organizačně, a především personálně zajistit realizaci plánované akce. Obce zpravidla u těchto akcí poskytují materiální, finanční či jinou pomoc.*“ U větších municipalit respondenti za hlavní kulturní aktéry označují samotné obce. Ty v rámci své činnosti podporu kultury zajišťují prostřednictvím konkrétního odboru, kulturní komise, aktivního klubu či jinou formou. Obce jsou však převážně participujícím prvkem. Za významnou spolupráci je shledávána např. součinnost se školami, a to s mateřskými a základními, vč. základní umělecké školy. Akce těchto kulturních aktérů jsou zaměřeny především na cílovou skupinu dětí a jejich rodičů.

Zájem o kulturu vychází dle respondentů z velké části z rozmanitosti. Místní tradice a folklór existují ve vazbě na dané území, proto se jedná o akce, ke kterým především zdejší obyvatelé mají vztah. Vítány jsou ale také nové akce, které svým spektrem rozšiřují lidem obzory, poskytují zábavu nebo přináší jiné pozitivní externality. „*Na realizaci nových akcí by se měly hlavně podílet stávající spolky. Bohužel se už nyní podílí na kultuře některé spolky jen minimálně či vůbec. Pokud by vzniklo větší množství nových spolků, spousta těch stávajících zcela upadne.*“ Množství fungujících spolků na území mikroregionu je proto dle názoru respondentů dostatečné. Neshledávají tak vznik dalších spolků a zájmových sdružení za nezbytný, ale považují za důležité podporovat a rozvíjet činnost těch stávajících. Některé spolky jsou zastoupeny prakticky v každé obci, jedná se o běžné subjekty jako např. sbory dobrovolných hasičů, myslivecká sdružení či tělovýchovné jednoty.

Jako nejvýznamnější subjekt, fungující pouze na území jedné obce, respondenti jednotně označili Středisko volného času, které je zřízeno městem Bystřice pod Hostýnem jakožto příspěvková organizace. Činnost SVC je zacílena na všechny věkové kategorie. Dále se primárně jednalo o spolky ve vazbě k danému území, jako např. Valašský soubor písní a tanců Rusava nebo Klub vojenské historie francouzského císařství Bystřice pod Hostýnem.

Otázka č. 2: Funguje na území vzájemná spolupráce kulturních aktérů?

Druhé téma rozhovoru bylo zaměřeno na vzájemnou spolupráci definovaných aktérů. Všichni respondenti se shodují na existenci spolupráce v daném území, ale zároveň ji nikdo z oslovených zástupců nepovažuje za dostatečnou.

Ke konsensu respondenti došli při označení hlavního participačního prvku, za který považují obce. Nejčtenější spolupráci respondenti sledávají mezi obcí a spolky. V případě, že se zástupci obcí na realizaci akcí přímo nepodílí, poskytují ostatním subjektům pomoc jinou. *„Faktem je, že obec jednotlivé spolky podporuje, poskytuje jim zázemí, mnohdy i finanční podporu, např. formou grantů nebo obecních brigád.“* Jiný respondent zdůraznil také existenci Městského informačního centra, které zajišťuje mj. propagaci, publicitu a propagační materiály. Informace o konání kulturní akce tak nejsou zveřejněny pouze na webových stránkách obcí a obecních vývěskách, ale také na sociálních sítích, webových stránkách Podhostýnského mikroregionu, hostynsko.cz či na stránkách města Bystřice pod Hostýnem, jakožto přirozeného centra mikroregionu.

Souhrnně lze konstatovat, že obce jeví snahu podporovat činnost místních spolků jakoukoliv formou. Rozvoj kultury pak závisí na aktivitě jednotlivých spolků, jejich organizačních schopnostech a zájmu podílet se na realizaci. Hlavní nedostatky respondenti spatřují v propagaci. *„Propagace akcí patří mezi slabé stránky. Pokud je v obci nějaká akce plánovaná, dozvídají se o ní občané pouze omezené informace nebo jsou tyto informace poskytovány pozdě.“* Lidé proto směřují svůj zájem především k tradičním akcím, které se konají každoročně v obdobném měsíci. Ostatní akce se tak setkávají s nízkou návštěvností, která často není způsobena pouze nezájmem, ale i neinformovaností. V rámci propagace nejsou využívány všechny dostupné prostředky ke zviditelnění, mj. např. spolupráce ostatních subjektů.

Z rozhovorů také vyplynulo, že respondenti postrádají spolupráci na úrovni obcí. Jednotlivé obce sice podporují činnosti místních spolků, na kterou vynakládají značnou část rozpočtu, ale vzájemně mezi sebou příliš nespolupracují. V akcích pořádaných na meziobecní úrovni přitom oslovení zástupci spatřují potenciál pro zvýšení atraktivity Podhostýnského mikroregionu, prostřednictvím vyšší návštěvnosti a aktivní účasti na kulturním dění.

Participace soukromého sektoru na realizaci kulturních akcí je dle respondentů pouze minimální, což může být způsobeno také tím, že oslovení ke spolupráci směrem k soukromému sektoru přichází výjimečně a zpravidla u větších akcí. Jejich pomoc přichází nejčastěji ve formě sponzoringu, darů či poskytnutí prostoru, zázemí nebo jiných služeb.

Otázka č. 3: Vnímáte spolupráci aktérů jako zdroj rozvoje kultury?

Téma rozvoje kultury na bázi spolupráce aktérů bylo v rozhovorech řešeno v rámci třetí otázky. Všichni respondenti se během rozhovorů shodli na tvrzení, že spolupráce aktérů je zdrojem rozvoje kultury. Někteří spolupráci jednoznačně označili za hlavní zdroj v daném území, jiní však toto tvrzení podmiňují efektivností spolupráce. „*Spolupráce zdrojem rozvoje rozhodně může být, ovšem za předpokladu, že se všichni aktéři aktivně zapojují, vzájemně si předávají informace a plánované akce dostatečně propagují.*“

Potřeba spolupráce byla také všemi zdůrazněna ve vazbě na ekonomickou a personální stránku organizovaných akcí. Jednotlivé subjekty zpravidla nejsou schopny samostatně zajistit realizaci kulturních akcí, ať již z personálních či finančních důvodů. „*Obce často kulturní akce podporují finančně. Členové spolků se pak přímo podílí na realizaci. Spolupráce aktérů tak umožňuje realizovat větší množství akcí nebo je organizovat ve větším rozsahu.*“ Spolky obvykle disponují dostatečným lidským faktorem, ovšem finanční prostředky jim často vystačí pouze na nutný provoz. Obce oproti tomu hospodaří s rozpočtem, i když často velmi omezeným. Zvláště u malých municipalit je však patrný nedostatek lidského faktoru. Vzájemná participace je tedy v mnoha případech pro rozvoj kultury nezbytná.

Jako další důležitý zdroj rozvoje jsou následně uváděny finanční prostředky plynoucí na kulturu. V případě, že by subjekty disponovaly větším množstvím finančních prostředků, mohli by dle respondentů zvýšit četnost a kvalitu kulturních akcí nebo zajistit lepší a rozsáhlejší péči o kulturní památky.

Otázka č. 4: Co považujete za překážky rozvoje kultury v daném území?

S diskutovanými zdroji rozvoje bezprostředně souvisí také překážky. Během rozhovorů bylo identifikováno několik hlavních bariér rozvoje, přičemž všichni respondenti označili za hlavní překážku nedostatek finančních prostředků, jež se promítá nejen v kvantitě, ale i kvalitě a struktuře pořádaných akcí. „Vzhledem k omezeným zdrojům nelze zaplatit známější skupiny a interprety, kteří by přilákali návštěvníky.“ Jiná respondentka toto tvrzení doplnila o aspekt atraktivity území, kdy poznamenala, že vzhledem k tomu, že se jedná o malý a nenápadný region, nemají populární interpreti často ani zájem zde vystupovat. Většina spolků svou činností není schopna zajistit více než vlastní provoz, proto jsou spolky závislé na příspěvcích od obcí, které jsou vzhledem k možnostem rozpočtů omezené. Přesto je na zájmovou činnost vynakládána největší část rozpočtu obcí. Významná část výdajů plynoucích na kulturu pak směřuje k zachování a obnově kulturních památek.

Za značnou překážku považují respondenti mimo jiné lidský faktor, a to z pohledu kulturních aktérů i návštěvníků. První bariérou je klesající zájem občanů o kulturní dění v regionu, a s tím spojená nízká návštěvnost pořádaných kulturních akcí. Druhý aspekt se týká samotných aktérů. „Problémem je vysoký průměrný věk místních obyvatel, ale hlavně malý zájem mladých lidí aktivně se zapojovat, případně pořádané kulturní akce navštěvovat.“ Absence mladých lidí při procesu plánování akcí je považována za velký problém. Členská základna většiny spolků postrádá mladé lidi s elánem něco organizovat. Kalendář kulturních akcí je tak prakticky rigidní, chybí nový pohled na věc, moderní a atraktivní prvky.

Oslovení respondenti jako překážku rozvoje také označují nedostatečné zázemí a prostory pro pořádání akcí. Ve vazbě na stávající prostory respondenti často poukazují na nevyhovující stav některých prostor a kulturních domů. Respondenti by také uvítali nové zázemí pro činnost. „Schází zde např. letní scéna, která by umožnila divadelní představení pod širým nebem či promítání filmů.“ Problém rozvoje je shledáván také v chybějící koncepci. Kromě tradičních akcí jsou akce vnímány spíše jako nahodilé. Z hlediska sponzoringu jsou upřednostňovány tradiční akce. K realizaci nově plánovaných akcí panuje z pohledu osloveného subjektu ke spolupráci nedůvěra, čímž se obtížně hledají subjekty, které se hodlají podílet. Dle respondentů schází vytyčený směr, kterým by se měla kultura v tomto území ubírat.

3.2 SWOT analýza kultury

Na základě uvedených informací v socioekonomické charakteristice území, analýze kulturní infrastruktury, kulturních akcí a také analýze místních aktérů je předmětem této podkapitoly vytvořit SWOT analýzu, jakožto podklad pro vytvoření koncepce rozvoje kultury (např. pro definování vize, strategických cílů a kritických oblastí).

Silné a slabé stránky vychází z interních faktorů, které lze vlastní činností ovlivnit. Příležitosti a hrozby jsou naopak ovlivňovány externími faktory, tj. vychází z okolního prostředí.

Tab. 13. SWOT analýza projektu. (vlastní zpracování)

Silné stránky (Strengths)	Slabé stránky (Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none"> ☒ Významné zastoupení tradic a kulturního dědictví v regionu ☒ Existence muzeí, galerií a jiných atraktivních cílů ☒ Cílovou skupinou realizovaných akcí je především široká veřejnost, a to bez ohledu na věk ☒ Vysoká koncentrace kulturní infrastruktury, která je převážně v dobrém technickém stavu ☒ Velké množství existujících kulturních aktérů, resp. spolků a zájmových sdružení ☒ Aktivní účast aktérů na kulturním dění ☒ Velké množství realizovaných kulturních akcí ☒ Široké spektrum pořádaných akcí ☒ Fungující spolupráce aktérů, a to především na úrovni obce-spolky ☒ Zájem místních obyvatel o místní kulturu ve vazbě na tradice a folklór ☒ Existence informačního centra, jakožto sběrného místa informací 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Závislost realizace kulturních akcí na financování z rozpočtů obcí ☒ Minimální využití vícezdrojového financování ☒ Dotační prostředky nejsou dostatečně využívány ☒ Kulturní památky regionu nevyhovují dotačním podmínkám strukturálních fondů v aktuálním programovacím období 2014-2020 ☒ Nedostatečná spolupráce kulturních aktérů, a to především ve vztahu k meziobecní spolupráci a spolupráci soukromého sektoru ☒ Špatná komunikace a informovanost mezi jednotlivými aktéry ☒ Nevyužitý kulturní potenciál ☒ Nevyhovující prezentace a propagace kultury a kulturních aktérů v regionu ☒ Nedostatečné zastoupení mladých lidí v organizacích zajišťující kulturní dění ☒ Kulturní dění je závislé na činnosti spolků a zájmových sdružení ☒ Špatný technický stav některých kulturních památek ☒ Panující nedůvěra z pohledu sponzorů k realizaci nových akcí ☒ Neexistence centrální instituce, která by koordinovala kulturní dění ☒ Chybějící vize, kam by kulturní dění mělo směřovat

Příležitosti (Opportunities)	Hrozby (Threats)
<ul style="list-style-type: none"> ☒ Rozvoj venkovského a kulturního cestovního ruchu ☒ Zvýšit postavení kultury v rámci destinačního managementu a cestovního ruchu ☒ Zapojení kultury do regionální prezentace ☒ Rozvoj propagace a prezentace kultury v území ☒ Podpora kulturních akcí ze strany MAS a jiných organizací ☒ Podpora kultury ze strany soukromého sektoru ☒ Podpora činnosti kulturních aktérů ☒ Spolupráce a stálé partnerství subjektů podílejících se na kulturním dění ☒ Vznik nových spolků a zájmových sdružení ☒ Investice ke zkvalitnění infrastruktury, a to především k vazbě na dopravu, pěší a cykloturistiku ☒ Větší míra čerpání dostupných dotací a grantů ☒ Využití potenciálu vazby mezi vzděláváním a kulturou – např. základní umělecké školy ☒ Efektivní využití volných prostor k rozvoji volnočasových aktivit a kulturních akcí ☒ Sdílení příkladů dobré praxe jiných regionů 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Omezení finančních prostředků určených na kulturu ve vazbě na rozpočty obcí, krajů, států i Evropské unie ☒ Negativní demografický vývoj v území ☒ Ekonomická krize a její dopady na kulturu a cestovní ruch ☒ Nedostatečná informovanost ☒ Neznalost potřeb a požadavků občanů regionu ☒ Nedostatek volného času a zájmu aktivně se podílet ☒ Zánik stávajících spolků v důsledku legislativních a jiných změn ☒ Pokles zájmu navštěvovat místní kulturní akce ☒ Neochota vynakládat výdaje domácností za kulturu ☒ Konkurence kulturních aktérů a atraktivita jiných regionů ☒ Zvyšování administrativní zátěže při žádostech o podporu ☒ Neznalost dotačních možností ☒ Změna podmínek stávajících dotačních programů ☒ Nezájem soukromého sektoru podílet se na kulturním dění

4 KONCEPCE ROZVOJE KULTURY PODHOSTÝNSKÉHO MIKROREGIONU

Cílem této kapitoly je předložit návrh koncepce rozvoje kultury daného regionu, jež primárně vychází ze zpracované SWOT analýzy a realizovaných rozhovorů. Základ celé koncepce tvoří stanovená vize, na kterou pak navazují jednotlivé specifické cíle. Tyto cíle jsou dále rozčleněny do priorit, a to včetně návrhů opatření k naplnění.

Závěrečnou část této kapitoly, ale i celé diplomové práce, tvoří návrh konkrétního projektu. Projekt je koncipován v souladu s navrženou koncepcí rozvoje a je předložen včetně jeho finanční, časové a rizikové analýzy.

4.1 Návrh koncepce rozvoje kultury

Vize

Podhostýnsko je atraktivním kulturním regionem založeným na participaci kulturních aktérů a veřejnosti. Tento mikroregion je nejen krajem plným přírodních krás Hostýnských vrchů, ale i kulturně rozvinuté místo s důrazem na dodržování místních tradic a folklóru, uchování a obnovu kulturních památek či kulturního dědictví.

Specifický cíl č. 1 Rozvoj spolupráce aktérů a občanského aktivismu

Spolupráce aktérů je klíčovým prvkem rozvoje kultury v daném regionu. Ne všechny formy spolupráce jsou v současné době dostatečně využity, a proto je nutné tento aspekt i nadále rozvíjet. Nezbytnou součástí rozvoje je také zapojení místních obyvatel, a to jak do procesu plánování, tak i do samotné realizace kulturních akcí.

Priorita 1.1 Spolupráce aktérů

- Rozvoj meziobecní spolupráce v oblasti kultury s cílem vytvořit akce mikroregionálního významu, které se zaměřují na větší cílovou skupinu a jsou tedy často atraktivní i pro nadregionální návštěvníky.
- Rozvoj spolupráce veřejného, soukromého i neziskového sektoru.
- Využití potenciálu soukromého sektoru a jeho zapojení do procesu.

- Prohloubení participace všech sektorů již v prvotní fázi plánování kulturního dění.
- Spolupráce kulturních aktérů na základě dlouhodobého partnerství, které bude subjekty podněcovat k aktivitě a spolupráci.
- Sdílení příkladů dobré praxe.

Priorita 1.2 Občanský aktivismus

- Aktivní účast veřejnosti při plánovacím procesu.
- Rozvoj dobrovolnictví a jiných forem spolupráce při realizaci kulturních akcí.
- Inicivace vzniku žádaných kulturních akcí.

Specifický cíl č.2 Rozvoj kulturních aktivit a infrastruktury

Aktivity místních aktérů je možno rozvíjet na základě dostatečné a kvalitní infrastruktury, která vytváří prioritu č. 1 tohoto specifického cíle. Na předpoklad vyhovující infrastruktury pak navazuje realizace kulturních akcí, které je nezbytné rozvíjet. Plánované kulturní akce přitom musí respektovat nejen místní tradice a kultury, ale také zájmy a požadavky místních obyvatel a návštěvníků.

Priorita 2.1 Kulturní infrastruktura

- Obnova a rozšíření stávajícího materiálně-technického zázemí.
- Využití dotačních prostředků ke zlepšení technického stavu budov, např. zateplením veřejných budov.
- Obnovit knihovní fond, a to především v malých obcích, případně podporovat rozšíření knihovnické činnosti.
- Rozšíření nových expozic, muzeí nebo galerií ve vazbě na místní historické hodnoty.
- Vytvoření zázemí pro pořádání akcí pod širým nebem, jako je např. letní scéna.
- Zvýšit dostupnost místní kultury – např. dobudováním turistických značek, pěších a cyklotras vedoucích k jednotlivým kulturním památkám a ostatním atraktivním cílům.
- Rozvoj volnočasových zařízení na území celého mikroregionu.

Priorita 2.2 Kulturní akce

- Realizace dotazníkového šetření či jiné výzkumné metody s cílem zjistit zájem o konkrétní kulturní aktivity.
- Zachování a podpora tradic, řemesel a folklóru.
- Podpora vzniku nových kulturních akcí.
- Koordinace kulturních aktivit na území Podhostýnského mikroregionu
 - vytvoření pozice kulturního koordinátora mikroregionu, jehož náplň práce bude zahrnovat např. koordinaci a propagaci kulturních akcí, poskytování metodické pomoci a informací, evaluace a vyhodnocení zpětné vazby z uskutečněných akcí apod.;
 - vytvoření jednotné databáze aktérů i pořádaných kulturních akcí, která by poskytovala přehled o aktivitě jednotlivých subjektů, jakožto možných partnerů k realizaci kulturní akce nebo přehled o vzniku a zániku subjektů.
- Využití atraktivních míst k realizaci kulturních akcí, např. Hostýnské vrchy.

Specifický cíl č. 3 Zlepšit postavení kultury

Kultura svou přítomností nejen ovlivňuje život místních obyvatel, ale tvoří mj. důležitou část ve vztahu ke kulturnímu či venkovskému cestovnímu ruchu. Atraktivní cíle a akce jsou tedy důležité pro zvýšení atraktivity celého regionu. Proto je tento specifický cíl zaměřen na upevnění postavení kultury v životě jedince a také ve vztahu k cestovnímu ruchu. Velmi důležitý prvek tohoto cíle pak tvoří prezentace a propagace místní kultury.

Priorita 3.1 Cestovní ruch

- Zachování, a především obnova kulturních památek a kulturního dědictví v jeho hmotné i nehmotné formě, jakožto cílů cestovního ruchu.
- Spolupráce malých obcí s Centrálou cestovního ruchu Východní Morava skrze koordinátora aktivit nebo napřímo.
- Větší participace v rámci organizace zajišťující destinační management Kroměřížsko-DM, z. s. nebo Holešovsko-Hostýnsko, z. s.
- Zlepšit postavení kultury v rámci cestovního ruchu, tj. prostřednictvím kulturního nebo venkovského cestovního ruchu.

Priorita 3.2 Propagace

- Využití dostupných forem propagace kultury a celého regionu.
- Zveřejňovat informace o aktuálním kulturním dění v regionu nejen na webových stránkách jednotlivých obcí, ale i souhrnně na webech MAS Podhostýnska, Podhostýnského mikroregionu či sociálních sítích.
- Diskuse nad novými možnostmi, které by efektivněji propagovali kulturu Podhostýnského mikroregionu – např. vytváření přehledu o všech plánovaných akcích na celém území mikroregionu
 - cílem je podávat informace v dostatečném předstihu, protože řada obcí si ce informuje o kultuře např. v místním zpravodaji, ale velká část akcí v daném měsíci již byla realizována;
 - souhrnné přehledy mohou být zveřejněny na webu či nástěnkách všech obcí nebo přímo rozesílány zájemcům, např. prostřednictvím mailových zpráv.

Specifický cíl č. 4 Efektivní financování místní kultury

Kultura je závislá nejen na činnosti aktérů, ale také na jejím financování. Cílem je využívat prostředky efektivně. Proto není důležitá pouze výše výdajů určených k financování kultury, ale také struktura jejich zdrojů.

Priorita 4.1 Financování

- Zvyšovat podíl výdajů z rozpočtů obcí tak, aby dosahoval alespoň výše 1 % celkových výdajů rozpočtu.
- Efektivně přerozdělovat výdaje rozpočtů určené na kulturu, a to např. prostřednictvím grantového a dotačního systému.
- Preferovat vícezdrojové financování.
- Rozvíjet formy financování jako např. dárcovství, sponzoring, fundraising či dobrovolnictví.
- Využívat alternativní zdroje financování jako např. dotace Zlínského kraje, Ministerstva kultur ČR, Ministerstva zemědělství, Státního zemědělského intervenčního fondu či jiných nadačních fondů.

4.2 Návrh projektu

Spolupráce aktérů je obecně považována za základní faktor rozvoje kultury. S tímto tvrzením souhlasí také oslovení respondenti v rámci realizovaných rozhovorů, proto se jedná o výchozí tezi při návrhu projektu.

Přehledka kulturních aktérů Podhostýnského mikroregionu

Anotace projektu:

Projekt je koncipován jako forma rozvoje založená na bázi spolupráce aktérů. Smyslem projektu je prezentovat všechny kulturní aktéry a akce Podhostýnského mikroregionu na jednom místě. Cílem je poskytnout kulturním aktérům, veřejnosti a ostatním subjektům prostor pro sdílení zkušeností, navázání kontaktů ke spolupráci nebo námětům ke smysluplnému využití volného času.

Návaznost na specifické cíle koncepce rozvoje:

Specifický cíl č. 1 Rozvoj spolupráce aktérů a občanského aktivismu

 Priorita 1.1 Spolupráce aktérů

 Priorita 1.2 Občanský aktivismus

Specifický cíl č.2 Rozvoj kulturních aktivit a infrastruktury

 Priorita 2.2 Kulturní akce

Specifický cíl č. 3 Zlepšit postavení kultury

 Priorita 3.2 Propagace

Partnerství:

Projekt je založen na partnerství veřejného, soukromého i neziskového sektoru. Primárně se jedná o meziobecní spolupráci všech obcí mikroregionu, proto budou hlavními iniciátory projektu manažeři Podhostýnského mikroregionu, kteří zajistí koordinaci. Po vytvoření základního konceptu projektu naváží jednotlivé obce spolupráci se spolky, sdruženími, podnikateli a jinými organizacemi, které působí na jejich území a budou tak tvořit jádro fyzické realizace projektu.

Harmonogram projektu:

Leden – říjen 2018

Cílová skupina:

Projekt je zaměřen prakticky na všechny obyvatele Podhostýnského mikroregionu, a to bez ohledu na věk, pohlaví či vzdělání. Jednu cílovou skupinu tvoří lidé, kteří se aktivně podílí na kulturním dění v regionu a jsou případně členy některé organizace. Druhou skupinu tvoří široká veřejnost, která navštěvuje jednotlivé kulturní akce. Projekt je zacílen také na potenciální dobrovolníky či obyvatele, kteří se chtějí začít aktivně podílet na kulturním dění.

Popis projektu:

Projekt „Přehledka kulturních aktérů Podhostýnského mikroregionu“ vychází ze současných potřeb území ve vztahu k rozvoji kultury. Smyslem projektu je prezentovat všechny kulturní aktéry na jednom místě. Projekt primárně vychází z konceptu veletrhu. Účast na této jednodenní akci poskytne jednotlivým aktérům možnost prezentovat a propagovat svou činnost, navazovat kontakty s ostatními subjekty, sdílet zkušenosti či přilákat nové zájemce z řad široké veřejnosti. Veřejnost realizací projektu získá nejen povědomí o aktivních kulturních aktérech a akcích fungujících v daném regionu, ale i inspiraci pro volnočasové aktivity.

Hlavním cílem projektu je prezentovat všechny kulturní aktéry působící na území Podhostýnského mikroregionu a rozvíjet další spolupráci. Prezentací vlastní činnosti aktérů vznikne mj. přehled o realizovaných kulturních akcích v regionu. Sdílením zkušeností či příkladů dobré praxe se mohou organizace nechat inspirovat k realizaci dalších akcí. Většina kulturních aktérů se potýká také s nedostatečnou či stárnoucí členskou základnou, a proto se jedná o ideální příležitost oslovit nové zájemce.

Jaké problémy projekt řeší?

Spolupráce kulturních aktérů vytváří jednu z hlavních příležitostí rozvoje v daném území. Velkou část kulturního dění v mikroregionu vytváří spolky, které jsou sice často finančně závislé na příspěvcích obcí, nicméně tvoří hlavní základnu lidských zdrojů podílejících se na realizaci kulturních aktivit. Spolky se však zvláště v posledních letech potýkají s nedostatkem členů, případně jejich členská základna

zahrnuje především starší ročníky a schází jim mladí lidé. Proto je naprosto nezbytné podporovat rozšíření o nové členy.

Druhým problémem je stávající prezentace aktérů a kulturních akcí. Problémem je, že území v současné době nedisponuje žádnou databází, která by zachycovala fungující subjekty a realizované akce, a nelze tak s těmito informacemi nadále pracovat. Většina lidí žijících na území tohoto regionu nemá přehled o fungujících organizacích mimo jejich obec, přitom se může jednat o organizace, jejichž činnost jim může být blízká a mohou mít tedy zájem se aktivně podílet. Nedostatečná propagace pořádaných akcí pak mívá zpravidla za následek nízkou návštěvnost.

Kulturní dění ovlivňují také zkušenosti pořadatelů. Proto se aktéři v rámci projektu mohou nechat inspirovat u jiných organizací, sdílet zkušenosti, čerpat z příkladů dobré praxe nebo navazovat nová partnerství.

Jaké změny jsou očekávány v důsledku realizace projektu?

K účasti na projektu budou vyzváni všichni kulturní aktéři fungující v daném území. Předpokládá se tedy vytvoření souhrnné databáze nejen aktérů, ale také jimi realizovaných akcí v daném území. Tato databáze by měla usnadnit navazování kontaktů k další činnosti a rozvoji kultury.

V rámci projektu mohou být sdíleny také příklady dobré praxe, ale i rady a zkušenosti z již realizovaných akcí. Tyto informace mohou sloužit nejen stávajícím spolkům, které svou činnost plánují rozšířit, ale také nově vznikajícím, které uvítají doporučení a tipy čemu se při činnosti vyvarovat. Projekt by měl vést k další motivaci aktérů a navázání nových kontaktů.

Další očekávanou změnou je také aktivizace obyvatel. Prezentace spolků může být podnětem k aktivnímu zapojení se do činnosti, ale i lepšímu využití volného času. Očekávána je také zpětná vazba obyvatel se zjištěním jejich zájmu o kulturní dění a spokojeností se stavem současným, a to prostřednictvím dotazníkového šetření.

Jakým způsobem budou šířeny výstupy projektu?

Hlavním měřitelným výstupem projektu bude zpracovaná databáze kulturních aktérů a pořádaných akcí. Tato databáze bude zveřejněna na webových stránkách Podhostýnského mikroregionu, který bude zároveň zodpovědný za její pravidelnou aktualizaci.

Výstupy vyhodnoceného dotazníku pak budou předány jednotlivým obcím, které tyto informace mohou následně předat jednotlivým spolkům či svým občanům prostřednictvím webových stránek nebo místních zpravodajů.

Klíčové aktivity:

Fáze přípravy: Přípravná část projektu vychází z meziobecní spolupráce, přičemž bude cílem vytvořit základní koncepci projektu. Následně je zapotřebí zapojit do přípravné fáze jednotlivé kulturní aktéry, kteří tvoří základ celého projektu. S nabídkou spolupráce budou osloveni také zástupci soukromého sektoru, kteří by se mohli podílet např. na občerstvení, propagaci či jiných činnostech. Participací všech dotčených subjektů dojde ke stanovení konkrétního programu projektu, místa a data fyzické realizace. Stanovený program již může být předmětem propagace této kulturní akce, která bude významnou aktivitou projektu.

Fáze realizace: Fyzická realizace projektu spočívá v samotném konání kulturní akce a je předpokládána počátkem měsíce září tak, aby byly eliminovány letní dovolené a prázdniny, a mohlo se akce účastnit co nejvíce aktérů a návštěvníků. Projekt vychází z koncepce veletrhu, proto je plánováno, že se aktéři budou prezentovat prostřednictvím malých stánků či jinak vyhrazených míst. Místo realizace bude upřesněno v závislosti na počasí, předpokládá se však, že se projekt uskuteční na venkovním volném prostranství (vzhledem k počtu aktérů se bude pravděpodobně jednat o náměstí města Bystřice pod Hostýnem či nádvoří zdejšího zámku) nebo ve Společenském domě Sušil, který je kapacitně největším kulturním domem mikroregionu. Je plánováno, že bude k dispozici i větší pódium, kde v rámci stanoveného programu lze uskutečnit také vystoupení. Předpokládá se, že o zájem o veřejné vystoupení budou mít především školy, hudební skupiny či taneční soubory. Na místě konání bude distribuován také dotazník, jehož cílem bude zjistit spokojenost se současným stavem v oblasti kultury a tipy na další aktivity, jejichž realizace by přispěla k rozvoji kultury.

Fáze evaluace: Poslední fáze projektu zahrnuje jeho vyhodnocení, které bude probíhat především na základě realizovaného dotazníkového šetření mezi návštěvníky, přičemž cílem bude vyhodnotit stávající stav a možnosti dalšího rozvoje v oblasti kultury.

Indikátory:

Počet realizovaných aktivit

Počet návštěvníků

Počet zapojených partnerů

4.2.1 Finanční analýza

Finanční stránka projektu je nezbytná již při rozhodování o samotné realizaci. Vzhledem k obsahové náplni bude projekt veden jako neinvestiční. Charakteristikou se nebude jednat o příjmový projekt, avšak vzhledem k zaměření projektu a počtu zapojených partnerů se nebude jednat ani o projekt finančně náročný. Projekt je založen na participaci veřejného, soukromého a neziskového sektoru, jejichž finanční prostředky budou tvořit zdroje ke krytí nákladů.

Výchozím aspektem celého projektu je lepší propagace a prezentace místních aktérů a kulturních akcí. Z tohoto důvodu právě marketing, prezentace a propagace tvoří významnou část výdajů rozpočtu projektu. Projekt bude zahrnovat následující nákladové položky rozpočtu:

- Propagace projektu – z marketingového hlediska se jedná především o vytvoření plakátů, letáků a billboardu. Velmi důležitá je pak následná distribuce vytvořených materiálů, tzn. např. vyvěšení plakátů na vývěsky všech obcí, rozšíření letáků prostřednictvím přílohy místních zpravodajů či umístění billboardu v centru města.
- Prezentace aktérů – smyslem projektu je dostatečná prezentace činnosti aktérů, proto se počítá s vytvořením brožur a ostatních materiálů, které pomohou propagovat jednotlivé aktéry a poskytnout informace o jejich činnosti, historii, současnosti, aj.
- Občerstvení – do projektu jsou zahrnuty také náklady na občerstvení, které bude poskytnuto vystupujícím. Předpokládá se, že bude účinkovat okolo 50 osob.
- Lidské zdroje – náklady na personální zajištění nejsou do rozpočtu projektu započteny. Předpokládá se, že koordinaci celého projektu zajistí v rámci své činnosti manažerka Podhostýnské mikroregionu. Ostatní aktivity pak budou realizovány dobrovolně partnery projektu či samotnými aktéry, tj. bez nákladů na mzdy.

- Ostatní náklady – do této položky jsou zahrnuty ostatní výdaje spojené s realizací projektu. Jedná se např. o náklady na energie či pronájmy stánků pro účely prezentace aktérů.

Tab. 14. Kalkulace nákladů projektu. (vlastní zpracování)

	Počet kusů	Cena celkem
Propagace a prezentace		
Plakáty pro exteriér, A3, vč. grafického zpracování	60	1 000 Kč
Letáky, 1/3 A4, vč. grafického zpracování	3 500	4 000 Kč
Billboard, rozměr 300x122 cm, vč. montážních ok a grafického zpracování	1	3 500 Kč
Brožury a ostatní propagační materiály aktérů	2 000	21 000 Kč
Občerstvení	50	2 500 Kč
Ostatní náklady		
Energie	1	2 000 Kč
Pronájem stánků	50	10 000 Kč

Celkové předpokládané náklady na realizaci projektu činí 44 000 Kč.

Zdroje krytí:

V rámci přípravy budou osloveni místní podnikatelé s žádostí o pomoc a spolupráci, která přispěje k realizaci projektu. Pomoc zde není vnímána pouze ve smyslu finančních prostředků, ale vítáno je také např. zajištění občerstvení, grafické zpracování propagačních materiálů či jiná forma spolupráce a pomoci, kterou může soukromý sektor nabídnout.

Neziskový sektor se na realizaci projektu bude podílet především personálním zajištěním. Z jejich prostředků budou však do jisté míry hrazeny výdaje k vlastní prezentaci.

Vzhledem k faktu, že se jedná o projekt meziobecní spolupráce, bude z rozpočtů obcí hrazena většina výdajů. Prvotně se jedná o příspěvky spolkům a zájmovým sdružením k jejich

prezentaci v rámci projektu, dále pak budou hrazeny např. náklady spojené s pronájmy stánků, energiemi, občerstvením nebo propagací projektu.

Zdrojem krytí mohou být také alternativní zdroje financování, proto může být tento projekt předmětem žádosti o finanční podporu, a to např. z MAS Podhostýnska z. s. nebo z Fondu Zlínského kraje, programu na podporu kulturních aktivit a akcí.

4.2.2 Časová analýza

Všechny plánované aktivity projektu mají pevně stanovenou dobu trvání, která je uváděna v týdnech. Některé činnosti budou realizovány zároveň, jiné na sebe navazují. Cílem je optimálně uspořádat činnosti tak, aby byly dodrženy důležité termíny projektu bez zbytečných časových prodlev. Realizací časové analýzy bude stanovena celková doba trvání projektu a kritická cesta, která definuje aktivity, na jejichž koordinaci je nezbytné se zaměřit. Časová analýza je tedy řešena metodou kritické cesty (CPM) prostřednictvím programu QM for Windows.

Tab. 15. Aktivity projektu. (vlastní zpracování)

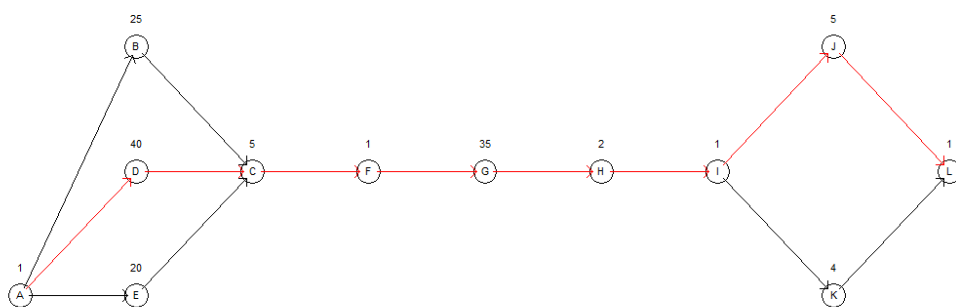
Aktivity		Doba trvání (týdny)	Předchozí činnosti
A	Zahájení projektu	1	-
B	Participace zástupců obcí	25	A
C	Zpracování žádosti o poskytnutí dotace	5	B, D, E
D	Participace spolků a zájmových sdružení	40	A
E	Zapojení soukromého sektoru	20	A
F	Podání žádosti o poskytnutí dotace	1	C
G	Marketing a propagace	35	F
H	Příprava místa konání	2	G
I	Fyzická realizace projektu	1	H
J	Evaluaace projektu	5	I
K	Vytvoření databáze aktérů a akcí	4	I
L	Ukončení projektu	1	J, K

Trvání celého projektu je plánováno na období leden-říjen 2018, kdy leden je spojen s realizací dílčího cíle podání žádosti o poskytnutí dotace, únor-srpen je spojen s participačním jednáním a přípravou celého projektu, v září je plánovaná fyzická realizace akce a říjen zahrnuje její vyhodnocení.

Activity	Activity time	Early Start	Early Finish	Late Start	Late Finish	Slack
Project	91					
A	1	0	1	0	1	0
B	25	1	26	16	41	15
C	5	41	46	41	46	0
D	40	1	41	1	41	0
E	20	1	21	21	41	20
F	1	46	47	46	47	0
G	35	47	82	47	82	0
H	2	82	84	82	84	0
I	1	84	85	84	85	0
J	5	85	90	85	90	0
K	4	85	89	86	90	1
L	1	90	91	90	91	0

Obr. 6. Řešení pomocí QM for Windows.

Celková doba trvání byla vypočtena na 91 týdnů. Z uvedeného řešení vyplývá také kritická cesta, která je tvořena z aktivit bez časových rezerv. Tyto aktivity je tedy nezbytné koordinovat tak, aby jejich termíny byly dodrženy. Z řešení také vyplynulo, že mimo tuto kritickou cestu leží pouze činnosti B, E a K. Kritická cesta je na obrázku č. 7 znázorněna červenou linií.

Obr. 7. Síťový graf.

4.2.3 Analýza rizik

Cílem analýzy rizik projektu je definovat kritické oblasti, které mohou ohrozit realizaci projektu, a to ve vztahu k dosažení cíle, dodržení stanového harmonogramu a nákladů. Vytvoření analýzy rizik bude předmětem přípravné fáze, kde je nezbytné možná rizika identifikovat, zhodnotit a navrhnout možná eliminační opatření. Realizační fáze projektu pak bude zahrnovat monitoring identifikovaných rizik i rizik neočekávaných, které mohou být způsobeny změnami projektu.

Identifikace rizik

V této části budou identifikována jednotlivá rizika, ke kterým bude přiřazena pravděpodobnost jejich výskytu „P“, stupeň dopadu „D“ a stupeň významnosti rizika. Stupeň významnosti rizika „V“ je vypočten jako součin bodů, tj. $V = P * D$.

Tab. 16. Metoda hodnocení rizik. (Rámcová metodika řízení rizik, 2009)

Bodové ohodnocení	Pravděpodobnost výskytu „P“	Stupeň dopadu „D“
1	Téměř nemožná	Velmi malý
2	Výjimečně možná	Malý
3	Běžně možná	Střední
4	Pravděpodobná	Vysoký
5	Téměř jistá	Velmi vysoký

Vypočtená významnost rizika „V“ rizika rozděluje mezi rizika závažná (12 - 25 bodů) a rizika méně závažná (1 – 11 bodů). Všechna identifikovaná rizika budou po celou dobu projektu monitorována. Závažná rizika však mohou významně ovlivnit realizaci projektu, proto je u těchto rizik navrženo eliminační opatření.

Tab. 17. Identifikovaná rizika projektu. (vlastní zpracování)

	P	D	V= P*D	Navržená eliminační opatření
Nenaplnění stanovených indikátorů	3	5	15	<ul style="list-style-type: none"> • kvalitní předprojektová příprava (zjištění zájmu veřejnosti o takovou akci, navržení konkrétních aktivit, průzkum zájmu partnerů) • průběžný monitoring a evaluace indikátorů
Selhání projektového týmu	2	3	6	
Nedostatečná spolupráce aktérů	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> • motivace aktérů k účasti na projektu • realizace pravidelných koordinačních schůzek
Špatná komunikace	2	4	8	
Nedodržení harmonogramu	2	3	6	
Nepříznivé klimatické podmínky	3	1	3	
Navýšení rozpočtu	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> • kalkulace nákladů je vytvořena na základě zkušeností z již realizovaných projektů a konkrétních cenových nabídek • vytvoření finanční rezervy pro případ navýšení rozpočtu (např. větší zájem o vystoupení, apod.)
Nedodržení vícezdrojového financování	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> • včasná nabídka spolupráce subjektům, které se mohou podílet na financování • kvalitní zpracování žádosti o poskytnutí dotace

Identifikovaná rizika tohoto projektu se v zásadě neliší od rizik projektů s obdobným zaměřením. S cílem eliminovat rizika, již před jejich vznikem, byli za iniciátory a koordinátory projektu označeni manažeři Podhostýnského mikroregionu, kteří již mají s projekty meziobecní spolupráce zkušenosti. S těmito riziky budou seznámeni také všichni partneři projektu tak, aby realizované kroky vedly k eliminaci rizik již v přípravné fázi. Celkové riziko projektu je přijatelné, což dokazují i závažná rizika, která se však drží u nižší hranice bodového ohodnocení.

ZÁVĚR

Diplomová práce je zaměřena na problematiku rozvoje kultury v Podhostýnském mikroregionu. Základním cílem všech subjektů je rozvíjet daný region. Z tohoto důvodu jsou hledány způsoby, kterými lze více a efektivně region rozvíjet. V dnešní době lze za nejrozšířenější nástroj rozvoje území považovat proces řízení, a proto subjekty (veřejného i soukromého sektoru) přistupují ke zpracování koncepčních dokumentů nejen globálních, ale i specifických. Tento trend se odráží i na tvorbě dokumentů v oblasti kultury, protože se jedná bezpochyby o oblast, jejíž rozvoj zlepší nejen kvalitu života obyvatel, ale přispěje také k rozvoji celého regionu.

Teoretická část zpracovává poznatky z dané oblasti, a to prostřednictvím literární rešerše. Cílem první části práce bylo podat teoretické přístupy ke kulturní politice a jejím nástrojům, vč. přehledu kulturní politiky ČR a Zlínského kraje. Tato rešerše představovala základní východisko pro zpracování praktické části práce, jejímž cílem bylo vytvořit základní socioekonomickou charakteristiku území, analyzovat kulturní infrastrukturu, kulturní akce a aktéry s vazbou na Podhostýnský mikroregion.

Základní socioekonomická charakteristika byla zpracována do jednotlivých kategorií, a to do kategorie lidské zdroje, ekonomika, infrastruktura, životní prostředí a cestovní ruch. Z této charakteristiky vyplynulo, že hlavním problémem tohoto venkovského regionu je dlouhodobý úbytek obyvatel, což se promítá do všech oblastí.

Potenciál regionálního rozvoje je často shledáván v cestovním ruchu, který zde primárně těží z krajinného rázu Hostýnských vrchů. Z tohoto důvodu je nezbytné o zdejší přírodu pečovat. Na druhou stranu zde však neexistuje velký prostor pro další rozvoj, vyjma např. rozšíření sítě cyklotras a turistických stezek. V současné době na významu nicméně nabývají také specifické formy cestovního ruchu, jako např. venkovský či kulturní. Kultura tedy v tomto regionu vytváří příležitost pro další rozvoj, což vyplývá i z realizovaných analýz a semistrukturovaných rozhovorů.

Z hlediska kulturní infrastruktury je území Podhostýnského mikroregionu velmi dobře vybaveným regionem, který poskytuje dostatečné zázemí pro realizaci kulturních akcí. Na základě provedených analýz lze také konstatovat, že místní kultura vychází především z tradic, zvyků a folklóru, což dokládá její silnou vazbu na zdejší území.

Hlavními kulturními aktéry jsou dle očekávání především obce, spolky a jiná zájmová sdružení. Právě mezi kulturními aktéry je přitom patrný problém úbytku obyvatelstva, jelikož se většina fungujících spolků potýká s nedostatečnou nebo stárnoucí členskou základnou. Realizace většiny kulturních akcí je přitom personálně závislá právě na spolcích. Subjekty zpravidla nejsou schopny samostatně kulturní akce realizovat, proto je jejich spolupráce považována za velmi významný faktor rozvoje místní kultury. Při zpracování diplomové práce autorka však zjistila, že území postrádá databázi fungujících aktérů, která by usnadnila navázání kontaktů pro další spolupráci. Z realizovaných rozhovorů také vyplynulo, že dalším problémem rozvoje kultury v tomto mikroregionu je mj. propagace a financování kultury, které je v současné době převážně závislé na rozpočtech obcí.

Kultura je oblast, která lze koncepčně uchytit a rozvíjet, ať už ve vztahu ke kvalitě života místních obyvatel či rozvoje specifických forem cestovního ruchu. Jedná se ale zároveň o oblast, která v daném území prakticky není řešena. Na mikroregionální úrovni se koncepční dokumenty oblasti kultury takřka nedotýkají nebo jen velmi okrajově. Na nižší úrovni navíc koncepčními dokumenty disponuje pouze malá část obcí. Vytvoření koncepce rozvoje kultury je tedy příležitost pro efektivní řízení a rozvoj. Z tohoto důvodu tvořil návrh koncepčního dokumentu rozvoje kultury hlavní cíl diplomové práce.

Návrhová část práce vycházela z vyhodnocených analýz, SWOT analýzy a výsledků semistrukturovaných rozhovorů. Tyto metody tvořily výchozí podklad pro návrh koncepce rozvoje kultury daného území, která je tvořena z vize, specifických cílů a návrhů opatření, jež mohou vést k naplnění stanovených cílů. Práce byla doplněna také návrhem konkrétního projektu, který primárně vychází z identifikovaných problémů. Realizace tohoto projektu by proto přispěla k naplnění stanovených cílů.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- BAŠTECKÁ, Bohumila a kol., 2013. *Psychosociální krizová spolupráce*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, a. s., 320 s. ISBN 978-80-247-4195-6
- BINEK, Jan a kol., 2009. *Synergie ve venkovském prostoru – Aktéři a nástroje rozvoje venkova*. 1. vyd. Brno: GaREP, spol. s r. o., 97 s. ISBN 978-80-904308-0-8
- BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ, 2002. *Teorie regionálního rozvoje*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 211 s. ISBN 80-246-0384-5
- BOLE, David et al, 2013. *The synergy of culture and tourism for the development of rural areas*. 1st ed. Ljubljana: ZRC Publishing, 52 s. ISBN 978-961-2544-850
- GRASSEOVÁ, M., DUBEC, R. a R. HORÁK, 2008. *Procesní řízení ve veřejném sektoru: teoretická východiska a praktické příklady*. Brno: Computer Press, 266 s. ISBN 978-80-251-1987-7
- GREFEE, Xavier, Sylvie PFLIEGER and Antonella NOYA, 2005. *Culture and local development*. 1st ed. Paris: OECD Publishing, 200 s. ISBN 978-926-4009-905
- HEŘMANOVÁ, E., CHROMÝ, P. a kol., 2009. *Kulturní regiony a geografie kultury: kulturní realie a kultura v regionech Česka*. 1. vyd. Praha: ASPI, a. s., 348 s. ISBN 978-80-7357-339-3
- HRIBAR, Šmid Mateja, 2013. *The guidelines for the management of cultural values in rural areas*. In: *The synergy of culture and tourism for the development of rural areas*. 1st ed. Ljubljana: ZRC Publishing, 52 s. ISBN 978-961-2544-850
- JENÍČEK, Vladimír, 2001. *Regionalizace a globalizace*. Praha: Czech University of Agriculture Prague. ISBN 80-213-0799-4
- JEŽEK, Jiří a kolektiv, 2014. *Regionální rozvoj*. 1. vyd. Plzeň: Západočeská univerzita, 122 s. ISBN 978-80-261-0462-9
- KAISER, M. Michael, 2009. *Strategické plánování v umění: Praktický průvodce*. 1. vyd. Praha: Institut umění – Divadelní ústav, 150 s. ISBN 978-80-7008-236-2
- KREJČÍ, T. a kol., 2010. *Teorie regionálního rozvoje – teorie, aplikace, regionalizace*. 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita, 156 s. ISBN 978-80-7375-414-3

NEKOLNÝ, Bohumil, 2014. *Paradigma moderní kulturní politiky*. 1. vyd. Praha: Institut umění – Divadelní ústav, 108 s. ISBN 978-80-7008-317-8

PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., a M. JETMAR, 2008. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, a. s., 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5

SOUKUP, Václav, 2004. *Přehled antropologických teorií kultury*. Vyd. 2. Praha: Portál, 229 s. ISBN 80-7178-929-1

SVOBODOVÁ, Hana a kol., 2011. *Synergie ve venkovském prostoru*. 1. vyd. Brno: GaREP, spol. s r. o., 120 s. ISBN 978-80-904308-8-4

THROSBY, C. D, 2010. *The economics of cultural policy*. 1st ed. New York: Cambridge University Press, 291 s. ISBN 05-216-8784-5

TITTELBACHOVÁ, Šárka, 2011. *Turismus a veřejná správa*. 1 vyd. Praha: GRADA Publishing, a. s., 200 s. ISBN 978-80-247-3842-0

VESELÝ, Arnošt, DRHOVÁ, Zuzana a Marta NACHTMANNOVÁ, 2005. *Veřejná politika a proces její tvorby: Co je „policy“ a jak vzniká*. 1. vyd. Praha: UK FSV CESES, 43 s. ISSN: 1801-1640

ZELENKA, J. a M. PÁSKOVÁ, 2012. *Cestovní ruch – výkladový slovník*. 2. vyd. Praha: Linde, 768 s. ISBN 978-80-7201-880-2

Elektronické zdroje

Aktéři rozvoje venkova na lokální úrovni, 2014. *Úvod do geografie venkova* [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pedf/js14/g_venkov/web/pages/05-akteri-rozvoje.html?so=nx#lokalni

Blazice, © 2017. *Blazice* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.blazice.cz/cz/spolky.html>

Brainstorming a klobouková metoda, © 2017. *IVA* [online]. [cit. 2017-02-17]. Dostupné z: http://iva.k.utb.cz/?page_id=2938

Cultural diversity, ©2017. *UNESCO* [online]. [cit. 2017-01-20]. Dostupné z: <http://www.unesco.org/new/en/social-and-humansciences/themes/international-migration/glossary/cultural-diversity/>

Culture 21, 2015. *Agenda 21 for Culture* [online]. [cit. 2017-03-04]. Dostupné z: <http://www.agenda21culture.net/index.php/docman/agenda21/212-ag21en/file>

Časové řady do obcí, 2017. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2017-02-17]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xz/casove_rady_do_obci

DOČKAL, V., 2004. *Ústřední pojmy regionální politiky EU: Příspěvek ke studiu euroregionality* [online]. *Středoevropské politické studie*, Vol. 6(No 1). [cit. 2017-03-01]. Dostupný z: <https://journals.muni.cz/cepsr/article/view/4033/5296>

Charakteristika obhospodařovaného území, © 2012. *Lesy ČR* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.lesy-cr.cz/l134/charakteristika/Stranky/charakteristika.aspx>

CHROMÝ, Pavel, 2003. *Formování regionální identity: nezbytná součást geografických výzkumů*. *Regionální geografie* [online]. 164-178 s. [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: http://s3.amazonaws.com/academia.edu.documents/3871960/2003_Chromy.pdf?AWSAccessKeyId=AKIAIWOWYYGZ2Y53UL3A&Expires=1490986276&Signature=mKJcQcknEwZmaNdLomMIFYHRPHQ%3D&response-content-disposition=inline%3B%20filename%3DFormovani_regionalni_identity_nezbytna_s.pdf

Introducing UNESCO, ©2017. *UNESCO* [online]. [cit. 2017-01-20]. Dostupné z: <http://en.unesco.org/about-us/introducing-unesco>

Investiční stavby roku 2017 ve Zlínském kraji, 2017. *Ředitelství silnic Zlínského kraje* [online]. [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: http://www.rszk.cz/?ukaz=144_stavby_2017&IdMenu=144&grafika=0

Iva Galvasová a kol., 2008. *Formy spolupráce obcí*. *Deník veřejné správy* [online]. [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6326681>

Jankovice, ©2017. *Jankovice* [online]. [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://www.jankovice.net/kultura/index.htm>

JDTM ZK, 2017. *Jednotná digitální technická mapa Zlínského kraje* [online]. [cit. 2017-03-03]. Dostupné z: <http://jdtmzk.technickamapa.cz/portal/Default.aspx>

JUAP ZK, 2017. *Jednotné územně analytické podklady Zlínského kraje* [online]. [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <https://juapzk.geostore.cz/Portal/MapKlient/Default.aspx>

Komárno, © 2017. *Komárno* [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.komarno.cz/>

Knihovny na Bystřicku, 2015. *Městská knihovna Bystřice pod Hostýnem* [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.mubph.cz/clanek.php?id=724&menu=3&web=2&pageID=d5fa0a6844858c8c8badb40180c2f46e>

Koncepce podpory umění v České republice na léta 2015 až 2020, 2015. *Ministerstvo kultury ČR* [online]. Praha: Institut umění – Divadelní ústav [cit. 2017-03-08]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/koncepce-podpory-umeni-v-ceske-republice-na-leta-2015-az-2020-1279.html>

Koncepce rozvoje místní kultury ve Zlínském kraji na léta 2014-2024, © 2017. *Zlínský kraj* [online]. [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/strategicke-a-koncepcni-dokumenty-v-oblasti-kultury-cl-2011.html>

Kreativní Evropa 2014-2020, © 2017. *Institut umění – Divadelní ústav* [online]. [cit. 2017-02-16]. Dostupné z: <http://www.programculture.cz/cs/kreativni-evropa-2014-2020>

KROEBER, A. L. a Clyde KLUCKHOHN, 1952. *Culture, a critical review of concepts and definitions* [online]. Peabody Museum of Archaeology & Ethnology, Harvard University. Vol 47(1), viii, 223 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.pseudology.org/Psychology/CultureCriticalReview1952a.pdf>

Kultura, 2014. *Evropská komise – regionální politika* [online]. [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/policy/themes/culture/

MATOUŠKOVÁ, Kamila, 2011. NUTS 3 a EDORA: k typologii městských a venkovských regionů. *Urbanismus a územní rozvoj*, XIV. ročník, 2/2011, s. 5-10 [online]. [cit. 2017-03-01]. Dostupný z: http://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/casopis/2011/2011-02/02_nuts.pdf

Městská a obecní statistika, © 2017. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2017-02-17]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/mos/okres.jsp?k=CZ0721>

Městské informační centrum, © 2017. *Bystřice pod Hostýnem* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://bystriceph.cz/mestske-informacni-centrum/ds-1050/p1=1054>

Mikroregiony, © 2012–2016. *Regionální informační servis* [online]. [cit. 2017-03-03]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/olomoucky-kraj/regionalni-informace/mikroregiony/>

Mikroregiony Zlínského kraje, 2005. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20537078/72070619.pdf/bcf62623-2a4c-45b7-9810-b8fc788aa68e?version=1.0>

Místní akční skupiny, © 2017. *Národní síť MAS České republiky* [online]. [cit. 2017-03-03]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/>

MOCKOVČIAKOVÁ, Alena, 1999. Financování místní kultury. *Deník veřejné správy* [online]. [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=10123>

MOCKOVČIAKOVÁ, Alena, 2003. Základní pravidla pro svazky obcí. *Moderní obec* [online]. [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://moderniobec.cz/zakladni-pravidla-pro-svazky-obci/>

MONITOR, 2017. *Státní pokladna* [online]. [cit. 2017-01-03]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2015/obce/detail/00287113>

Mrlínek, © 2017. *Mrlínek* [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://mrlinek.eu/>

Muzeum Rusava, © 2017. *Obec Rusava* [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: http://www.rusava.cz/index.php?main_m=a3VsdHVyYQ==&sub_m=bXV6ZXVtX3Jlc2F2YQ==

Monumnet, © 2003-15. *Národní památkový ústav* [online]. [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://monumnet.npu.cz/pamfond/list.php?hledani=1&KrOk=Ok&HiZe=&VybyUzemi=3&sNazSidOb=&Adresa=&Cdom=&Pamatka=&CiRejst=&IdCis=&Uz=B&PrirUbytOd=3.5.1958&PrirUbytDo=6.4.2017&KodKr=72&CisRoz=7201>

Nezaměstnanost, 2017. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. [cit. 2017-03-13]. Dostupné z: https://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem?stat=2000000000111&obdobi=A&rok=2017&uzemi=129000&send=send&piref37_240429_37_240428_240428.pohled=1&piref37_240429_37_240428_240428.xslselect=nazev&piref37_240429_37_240428_240428.xslorder=1&piref37_240429_37_240428_240428.xslmapatag=okresy&piref37_240429_37_240428_240428.xslmapasloupec=&piref37_240429_37_240428_240428.usr1=0

NIPOS-MK ČR, 2016. *Výsledky účtu kultury ČR za rok 2014*. Národní informační a poradenské středisko pro kulturu [online]. [cit. 2017-03-08]. Dostupné z: http://www.niposmk.cz/wp-content/uploads/2010/01/Vysledky_uctu_kultury_CR_za_rok_2014.pdf

ObcePRO, © 2017. *ObcePRO – program rozvoje obcí* [online]. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://www.obcepro.cz/publikovane-dokumenty>

Obec Brusné, © 2017. *Brusné* [online]. [cit. 2017-03-11]. Dostupné z: <http://www.brusne.cz/>

Obec Chomýž, © 2017. *Chomýž* [online]. [cit. 2017-03-11]. Dostupné z: <http://www.chomyz.cz/>

Obec Chvalčov, © 2017. *Chvalčov* [online]. [cit. 2017-03-11]. Dostupné z: <http://www.obec-chvalcov.cz/>

Obec Loukov, © 2017. *Loukov* [online]. [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: <http://www.loukov.cz/kalendar-akci/>

Obec Rusava, © 2017. *Rusava* [online]. [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: http://www.rusava.cz/index.php?main_m=a3VsdHVyYQ==

Obyvatelstvo, © 2017. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2017-03-11]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/obyvatelstvo_lide

Osíčko, © 2017. *Osíčko* [online]. [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: <http://www.osicko.cz/>

Participativní metody – práce s veřejností, © 2017. *Centrum občanského vzdělávání* [online]. [cit. 2017-02-16]. Dostupné z: <http://www.participativnimetody.cz/>

PERLÍN, R., KUČEROVÁ, S. a Z. KUČERA, 2010. *Typologie venkovského prostoru Česka*. Geografie, No. 2, pp. 161–187 [online]. [cit. 2017-03-01]. Dostupný z: https://silvie-r-kucerova.cz/texty/Perlin_Kucerova_Kucera2010.pdf

Plán rozvoje vodovodu a kanalizací Zlínského kraje, 2014. *Zlínský kraj* [online]. [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <https://vms4.kr-zlinsky.cz/tms/projekty/prvkuk/info/>

Podhostýnský mikroregion, ©2017. *Podhostýnský mikroregion* [online]. [cit. 2017-01-20]. Dostupné z: http://www.podhostynsko.cz/index.php?main_m=uvod

Podhradní Lhota, ©2017. *Podhradní Lhota* [online]. [cit. 2017-01-20]. Dostupné z: <http://www.podhradnilhota.cz/obecni-urad/>

Postavení kultury v koncepčních materiálech krajů České republiky, © 2017. *Ministerstvo kultury ČR* [online]. [cit. 2017-03-08]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/studie-a-analyzy-ke-kulturni-politice-112.html>

POTŮČEK, Martin, PAVLÍK, Marek a kolektiv, 2015. *Veřejná politika*. Masaryk University [online]. Brno: Masarykova univerzita [cit. 2017-02-10]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1456/podzim2015/BKV_VPTP/um/50929760/verejna_politika_sazba.pdf?lang=en;cop=3671431

Právní předpisy a opatření obecné povahy, © 2017. *Ministerstvo kultury ČR* [online]. [cit. 2017-03-08]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/pravni-predpisy-a-opatreni-obecne-povahy-1114.html#8>

Program podpory kultury ve Zlínském kraji, 2012. *Zlínský kraj* [online]. [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/strategicke-a-koncepcni-dokumenty-v-oblasti-kultury-cl-2011.html>

Projektová a rozvojová agentura, a.s., 2008. Komparace systémů finanční podpory kultury v ČR s vybranými vyspělými státy. *Ministerstvo kultury ČR* [online]. [cit. 2017-02-17]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/studie-a-analyzy-ke-kulturni-politice-112.html>

Projekty spolupráce, 2011. *Místní akční skupina Podhostýnska* [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.mas-podhostynska.cz/aktualita/projekty-spoluprace-iv21/11>

Přehled silnic v okrese Kroměříž, © 2017. *Ředitelství silnic Zlínského kraje* [online]. [cit. 2017-01-03]. Dostupné z: <http://www.rszk.cz/vozovky/silnicekm.php>

Přírodní park Hostýnské vrchy, 2017. *Českomoravské sdružení pro ochranu přírody* [online]. [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.cspop.cz/ochrpr/prirpark/prirpark.htm>

Přírodní podklady Hostýnských vrchů, 2017. *Východní Morava* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.vychodni-morava.cz/repositorynode/11841>

Přístup Evropské unie ke kultuře, 2017 [online]. *Institut umění – Divadelní ústav* [cit. 2017-02-16]. Dostupné z: <http://www.programculture.cz/res/data/007/000843.pdf>

RAABOVÁ, Tereza, 2016. Jak vzniká strategie ČR 2030 (listopad 2016) [online]. *Culture matters* [cit. 2017-02-16]. Dostupné z: <http://www.culturematters.cz/jak-vznika-strategie-cr-2030-listopad-2016/>

RAABOVÁ, Tereza, 2016. Vybraná dilemata kulturní politiky jako inspirace pro česká města. *Culture matters* [online]. [cit. 2017-02-17]. Dostupné z: http://www.culturematters.cz/wp-content/uploads/2016/04/Vybrana_dilemata_KP_final.pdf

Rajnochovice, © 2017. *Rajnochovice* [online]. [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: <http://www.rajnochovice.cz/hlavni-menu/spolky-a-kluby/>

Rámcová metodika řízení rizik, 2009. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: https://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/01ade64b-571b-4831-a39b-54c652c94db4/Ramcova-metodika-rizeni-rizik_01ade64b-571b-4831-a39b-54c652c94db4.pdf?ext=.pdf

Regionální rozvoj, © 2017. *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/regionalni-rozvoj.html>

Regiony a regionalizace, © 2017. *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. [cit. 2017-03-03]. Dostupné z: <http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/regionalni-rozvoj.html>

Ředitelství silnic Zlínského kraje, 2017. *Tiskové zprávy ŘSZK* [online]. [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: http://www.rszk.cz/?grafika=0&zobraz_aktualitu=479

Sběrné dvory, © 2010. *Asekol* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.sberne-dvory.cz/hledani-na-mape/>

Slavkov pod Hostýnem, © 2017. *Slavkov pod Hostýnem* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.slavkov-ph.cz/sdruzeni-a-spolky/>

Státní kulturní politika na léta 2009–2014, 2009. *Ministerstvo kultury ČR* [online]. [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/statni-kulturni-politika-na-leta-2009-2014-1265.html>

Státní kulturní politika na léta 2015-2020 (s výhledem do roku 2025), 2015. *Ministerstvo kultury ČR* [online]. [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/statni-kulturni-politika-69.html>

Strategie rozvoje Zlínského kraje na období 2009–2020, © 2017. *Zlínský kraj* [online]. [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/strategie-rozvoje-zlinskeho-kraje-2009-2020-srz--cl-680.html>

Struktura MK ČR, © 2017. *Ministerstvo kultury ČR* [online]. [cit. 2017-03-03]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/kulturni-dedictvi-1121.html>

System účtů kultury, 2014. *Národní informační a poradenské středisko pro kulturu* [online]. Praha [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: http://www.nipos-mk.cz/wp-content/uploads/2010/01/SYSTEM_UCTU_KULTURY_metodika_2012.pdf

Technická infrastruktura, © 2002–2017. *Portál územního plánování* [online]. [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://portal.uur.cz/oborove-informace-o-uzemi/technicka-infrastruktura.asp>

Tvorba programu rozvoje obcí, 2010. *Portál na podporu rozvoje obcí ČR* [online]. [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: <http://www.rozvojobci.cz/news/tvorba-programu-rozvoje-obce1/>

VAZAČOVÁ, Alžběta, 2016. *Aktivita obyvatel a kvalita života* [online]. [cit. 2017-03-11]. Dostupné z: <http://geography.cz/wp-content/uploads/2016/02/Vazacova-Aktivita-obyvatel-a-kvalita-%C5%BEivota.pdf>

Vítonice, © 2017. *Vítonice* [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.vitonice.cz/oficialni-stranky/kam-za-kulturou/>

Vše o území, © 2017. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2017-02-17]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/mos/okres.jsp?k=CZ0721>

Vztah státu ke kultuře, kulturní politika evropských zemí, 2004. *Ministerstvo kultury ČR* [online]. Praha: Univerzita Karlova [cit. 2017-01-20]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/vztah-statu-ke-kulture-kulturni-politika-evropskych-zemi-92.html>

ŽÁK, Josef, 2017. K pojetí kulturní politiky. *Proměny evropských kulturních politik* [online]. [cit. 2017-02-17]. Dostupné z: http://host.divadlo.cz/kulturpolitika/tema1_b.htm

Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. In: *Portál veřejné správy* [online]. [cit. 2017-03-01]. Dostupný z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49565&nr=248~2F2000&rpp=15#local-content>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČOV	Čistírna odpadních vod.
ČR	Česká republika.
ČSÚ	Český statistický úřad.
EU	Evropská unie.
JSDH	Jednotka sboru dobrovolných hasičů.
KD	Kulturní dům.
LAU	Místní správní jednotka.
LEED	Místní rozvoj hospodářství a zaměstnanosti.
MAS	Místní akční skupina.
MASP	Místní akční skupina Podhostýnska.
NIPOS	Národní informační a poradenské středisko pro kulturu.
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek.
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj.
ORP	Obec s rozšířenou působností.
OSN	Organizace spojených národů.
ŘSZK	Ředitelství silnic Zlínského kraje.
SDH	Sbor dobrovolných hasičů.
SLDB	Sčítání lidu domů a bytů.
SVČ	Středisko volného času.
UNESCO	Organizace OSN pro vzdělání, vědu a kulturu
ZUŠ	Základní umělecká škola.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. Zdroje financování.....	23
Obr. 2. Formy možné spolupráce.....	25
Obr. 3. Území Podhostýnského mikroregionu.....	35
Obr. 4. Návaznost mikroregionu na okolní města	45
Obr. 5. Významné hodnoty na území Podhostýnského mikroregionu	49
Obr. 6. Řešení pomocí QM for Windows.....	83
Obr. 7. Síťový graf.....	83

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Cíle státní kulturní politiky.....	27
Tab. 2. Demografický vývoj počtu obyvatel v letech 2010-2015	37
Tab. 3. Přírůstky a úbytky obyvatel v roce 2015	38
Tab. 4. Vzdělanostní struktura obyvatel	38
Tab. 5. Počet podnikatelských subjektů za rok 2016.....	40
Tab. 6. Rozpočty obcí absolutně v tis. Kč a v přepočtu na 1 obyvatele za rok 2015	42
Tab. 7. Kulturní výdaje obcí za rok 2015	43
Tab. 8. Silnice II. a III. třídy.	46
Tab. 9. Technická infrastruktura obcí	47
Tab. 10. Přehled nemovitých kulturních památek v daném území.....	51
Tab. 11. Kulturní infrastruktura obcí.	53
Tab. 12. Druh kulturních akcí v jednotlivých obcích za rok 2016.	56
Tab. 13. SWOT analýza projektu.	70
Tab. 14. Kalkulace nákladů projektu.	81
Tab. 15. Aktivity projektu.....	82
Tab. 16. Metoda hodnocení rizik.	84
Tab. 17. Identifikovaná rizika projektu.	85

SEZNAM GRAFŮ

Graf. 1. Vzdělanostní struktura na území Podhostýnského mikroregionu	39
Graf. 2. Odvětví ekonomické činnosti	41
Graf. 3. Objem kulturních výdajů (v tis. Kč) dle položek rozpočtu v roce 2015	44
Graf. 4. Počet kulturních akcí v jednotlivých obcích za rok 2016.....	55
Graf. 5. Struktura konaných akcí v roce 2016 dle pořádajícího sektoru.	59
Graf. 6. Zastoupení veřejného sektoru na realizaci kulturních akcí v roce 2016.	60
Graf. 7. Zastoupení neziskového sektoru na realizaci kulturních akcí v roce 2016.	62